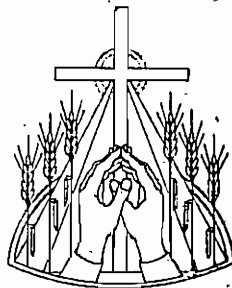
GOSPODI POMILUJ

MOLITVENIK ZA GRKOKATOLIKE

Prema katoličkim molitvenicima istočnog i zapadnog obreda

sastavio

IVAN KRST. PAVKOVIĆ

Broj: 391/61.

Štampanje dozvoljeno.
Ordinarijat biskupije Križevačke
Križevci, 1. prosinca 1961.

† GABRIJEL
nadbiskup, ap. adm.

Tiskara »Srboštampa« Beograd, Zmaj
Jovina 39 — Tel. 20-268

PREDGOVOR

Zadnji molitvenik za naše vjernike štampan je na hrvatskom jeziku 1912. godine, čija je naklada već davno iscrpljena. A nije ni čudo, jer se radi o vremenskom razdoblju od pedeset godina.

Dugo vremena prema tomu, osjećala se prijeka potreba za štampanjem novog molitvenika. To najbolje znadu svećenici u pastvi diljem naše biskupije. Ali, jedno su želje i potrebe, a drugo su pak mogućnosti! I uz najbolju volju ništa se u tom pogledu nije dalo učiniti kroz dugi niz godina. Zapreke su bile višestruke i nesavladive.

Drugi svjetski rat duboko je urezao svoje stravične tragove, koji još uvijek nisu posve uklonjeni. Nadle-

žna crkvena vlast naše biskupije nušla se u nezavidnom položaju, jer su mnoge [illegible]ne crkve, župni dvorovi i gospodarske crkvene zgrade bile u ratu oštećene ili posve uništene i kao takove vapile za obnovom. S tih i drugih razloga ovaj molitvenik morao je čekati u rukopisu više od deset godina.

Sada evo, zahvaljujući dobroti i očinskom razumijevanju našeg Preuzvišenog Vladike doktora Gabrijela, pružamo u ruke pobožnim vjernicima Križevačke biskupije ovu molitvenu knjižicu, čvrsto vjerujući, da će ona zadovoljiti njihove određene duhovne potrebe i tako osvojiti njihova pobožna srca.

Budući da je broj stranica u ovom molitveniku dosta ograničen, to je u duhu toga trebalo odabrati i odgovarajuće gradivo. Zato smo se odlučili samo za ono što je najpotrebnije. Iz istih razloga nismo mogli uvrstiti u ovaj molitvenik: pripravni dio sv. liturgije, molitve što ih svećenik tiho čita na liturgiji, tekstove večernje, jutrenje i liturgije prije posvećenih darova kao i prijevod tropara itd. Uvrštena pak bogosluženja nismo mogli iz tehničkih i praktičnih razloga donijeti u originalu staroslavenskim pismom, već samo u staroslavenskom jeziku latinicom kao i u hrvatskom prijevodu. Pošto prijevod tih bogosluženja još do sada nije nigdje štampan odnosno objelodanjen (osim djelomično sv. liturgija) pa prema tomu ovo je prvi javni njihov prijevod, nije bilo lako odlučiti se za pojedine riječi, koje bi najljepše i najbolje odgovarale svom staroslavenskom izvorniku. Zato s te strane sve eventualne propuste i manjkavosti molimo da se blagohotno uvaže i oproste. Uvijek i u svemu nastojalo se da se dotična stvar izrazi što kraćim riječima, a da ujedno štivo bude svima pristupačno, jasno i razumljivo. Kod

prijepisa staroslavenskog teksta latinicom pisalo se hrvatskim izgovorom.

Iz dubine duše svoje zahvaljujemo predobrom Gospodu Bogu na ovoj velikoj milosti što ovu jubilarnu godinu, kojom slavimo tristopedeset godišnjicu života i djelovanja grkokatoličke crkve u našim zemljama, možemo uz ostalo proslaviti i štampanjem ovog molitvenika.

Božanski naš Spasitelj Isus Krist ostavio nam je preznamenitu poruku govoreći: »Molite se bez prestanka«. Doista je vrijedno moliti se, jer nas molitva uzdiže u blizinu Božju, oplemenjuje srca i spašava duše.

U GRKOKATOLIČKOM SJEMENIŠTU U ZAGREBU, NA DAN SLAVENSKIH APOSTOLA SVETE BRAĆE ĆIRILA I METODA, O. 350-GODIŠNJICI SVETOG SJEDINJENJA (1611—1961).

IVAN KRSTITELJ PAVKOVIĆ,
rektor sjemeništa

JUTARNJE MOLITVE

Staroslavenski:	*Hrvatski:*

Znamenje svetoga križa

Staroslavenski	Hrvatski
Vo imja Otca i Sina Svjatago Duha. Amin.	U ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Amin.

Molitva za dobru nakanu

Gospodine Isuse Kriste! U sjedinjenju s onom božanskom nakanom s kojom si Ti živući s ljudima na zemlji Boga slavio, a i sada Ga jošte bez prestanka u presvetoj Euharistiji po svem svijetu veličaš, prikazujem Ti i ja po bezgrješnom Srcu Marijinu danas za čitav dan i za svaki pojedini čas sve svoje odluke, čuvstva i želje, sve svoje riječi i djela. Osobito Ti ih prikazujem na

nakane, koje su preporučene ovoga mjeseca i ovoga dana.

Načalō obično. **Molitva Duhu Sv.**

Slava Tebje, Bože naš, slava Tebje.

Slava Tebi, Bože naš, slava Tebi.

Carju nebesnij, Utješitelju, duše istini, iže vezdje sij i vsja ispolnjajaj, sokrovišče blagih i žiznī podatelju priidi i vselisja v ni, i očisti ni od vsjakija skverni, i spasi, blaže, duši našja.

Care nebeski, Utješitelju, Duše Istine, koji svagdje prebivaš i sve ispunjavaš, riznico blaga i darovatelju života; dođi i nastani se u nama, i očisti nas od svake ljage i spasi, o Dobri, naše duše.

Trisvjatoje

Svjatij Bože, svjatij krjepkij, svjatij bezsmertnij, pomiluj nas. (Triždi)

Sveti Bože, sveti jaki, sveti besmrtni, smiluj se nama. (tri put)

Malo slavoslovije

Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov. Amin.

Slava Ocu i Sinu i Svetome Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amin.

Molitva presv. Trojstvu

Presvjataja Troice, pomiluj nas: Gospodi, očisti grjehi našja: Vladiko, prosti bezakonija našja: svjatij posjeti i iscjeli nemošči našja, imene Tvojego radi.

Presveto Trojstvo, smiluj se nama. Gospodine, očisti naše grijehe. Vladaru, oprosti nam prestupke zakona svoga. Sveti, pohodi nas te poradi imena svoga iscijeli naše slabosti

Gospodi, pomiluj. (Triždi)

Gospode, pomiluj. (tri put)

Molitva Gospodnja

Otče naš, iže jesi na nebesjeh, da svjatitsja imja Tvoje,

Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje. Dođi

da priidet carstvije Tvoje: da budet volja Tvoja, jako na nebesi i na zemlji. Hljeb naš nasuščnij dažd nam dnes, i ostavi nam dolgi naša, jakože i mi ostavljajem dolžnikom našim: i ne vovedi nas vo iskušenije, no izbavi nas od lukavago. Amin.

Gospodi, pomiluj. (12)

Slava Otcu i Sinu i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov. Amin.

carstvo Tvoje, Budi volja Tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla. Amin.

Gospode, pomiluj. (12 puta)

Slava Ocu i Sinu i Svetome Duhu, sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amin.

Poklon Gospodinu Isusu Kristu

Pridite poklonimsja carevi našemu Bogu.

Pridite, poklonimsja Hristu, carevi našemu Bogu.

Pridite, poklonimsja i pripadem samomu Gospodu Isusu **Hristu**, carevi i Bogu našemu.

Dođite, poklonimo se caru našemu Bogu.

Dođite, poklonimo se Kristu, caru našemu Bogu.

Dođite, poklonimo se i padnimo ničice pred Gospodom Isusom Kristom, ca**rem** i Bogom našim.

Simbol vjere

Vjeruju vo jedinago Boga Otca, vsederžitelja, tvorcà nebu i zemlji, vidimim že vsjem i nevidimim.

Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje i svega vidljiva i nevidljiva.

I vo jedinago Gospoda Isusa Hrista, Sina božija, jedinorodnago, iže ot Otca roždennago prežde vsjeh vjek.

Svjeta ot svjeta, Boga istina ot Boga istinna, roždenna, nesotvorena, jedinosuščna Otcu, imže vsja biša.

Nas radi čelovjek i našego radi spasenija, sšedšago s nebes, i voplotivšagosja ot Duha svjata i Mariji djevi, i vočelovječšasja.

Raspjatago že za ni pri Pontijstjem Pilatje, i stradavša i pogrebena. I vo-

I u jedinoga Gospodina Isusa Krista, Sina Božjega, jedinorođenoga, od Oca rođenoga prije svih vjekova.

Svjetlost od svjetlosti, Boga pravoga od Boga pravoga, rođenoga, nestvorenoga, jednobitna s Ocem: po kome je sve postalo.

Koji je sišao s neba radi nas ljudi i radi našega spasenja, i primio tijelo po Duhu Svetom od Marije Djevice, i postao čovjekom.

I radi nas bio je raspet pod Poncijem Pilatom, radi nas trpio i bio pokopan.

skresšago v tretij den po pisanijem.

I vozšedšago na nebesa i sjedjašča odesnuju Otca.

I paki grjaduščago so slavoju suditi živim i mertvim, jegože carstviju ne budet konca.

I v Duha svjatago, Gospoda, životvorjaščago, iže ot Oca i Sina ishodjaščago, iže so Otcem i Sinom spoklanjajema i soslavima glagolavšago proroki.

Vo jedinu, svjatuju, sobornuju i apostolskuju Cerkov.

I treći je dan uskrsnuo prema (svetom) Pismu.

I uzašao je na nebesa, i sjedi zdesna Ocu.

I koji će opet doći u slavi suditi žive i mrtve, a njegovu kraljevstvu neće biti kraja.

I u Duha Svetoga, Gospodina, koji život daje, koji izlazi od Oca i Sina, kojemu zajedno s Ocem i Sinom pripada jednaki poklon i slava: koji je govorio po prorocima.

U jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu.

Ispovjeduju jedino kreščenije vo ostavlenije grjehov.

Čaju voskresenija mertvih: i žizni buduščago vjeka. Amin.

Ispovjedam jedno krštenje za oproštenje grijeha.

Očekujem uskrsnuće mrtvih i život vječni. Amin.

Molitva Anđelu Čuvaru

Anđele Božji, Čuvaru moj! Mene je tebi preporučila višnja ljubav. Ti me prosvjetljuj i čuvaj. Sa mnom upravljaj i ravnaj. Amin.

Molitva Svim Svetima

Svi Sveti i Svetice Božje, a osobito ti moj imenjače ... i vi moji zagovornici, molite se za me Bogu, da kreposno i sveto živim kao što ste vi živjeli, te vašim zagovorom dođem u nebo, da Boga s vama na vijeke slavim i hvalim. Molite za drage moje roditelje, braću i sestre, rodbinu, prijatelje i neprijatelje, za moje učitelje, odgojitelje i sve druge dobročinitelje. Amin.

Poklon presv. Srcu Isusovu

Klanjam ti se, slavim te i pozdravljam, presveto i preblago Srce Isusovo. Iz tebe kao iz medotočnoga i blagodatnoga vrela izlilo se i neprestano se izlijeva svako dobro i svaka milost. Iz svih sila svoga srca ja ti se zahvaljujem, što si me sačuvao prošle noći od svakoga zla. A sada, o jedina ljubavi moja, kao jutarnju žrtvu prinosim ti bijedno i nedostojno srce svoje i s najvećom pobožnosti predajem i preporučujem ga tvom presvetom Srcu smjerno moleći: raspali ga božanskim svojim zrakama, da ono plane svetom tvojom ljubavi. Amin.

Molitva u čast presv. Bogorodice

Bogorodice Djevo, radujsja, blagodatnaja Marije, Gospod s Toboju. Blagoslovena ti vo ženah, i blagosloven plod čreva

Zdravo, Bogorodice Djevo, milosti puna Marijo, Gospodin s Tobom, blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen

tvojego, jako rodila jesi Hrista Spasa, izbavitelja dušam našim.

plod utrobe tvoje. Jer ti si rodila Krista Spasitelja i Otkupitelja naših duša.

Uobičajeni završetak svake molitve

Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov. Amin.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amin.

Vo imja Otca i Sina i svjatago Duha. Amin.

U ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Amin.

VEČERNJE MOLITVE

Staroslavenski: *Hrvatski:*

Znak svetoga križa

Vo imja Otca i Sina i svjatago Duha. Amin.

U ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Amin.

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Večernji poklon

Prostirem se pred tobom o Bože, i klanjam se tebi, Bogu živomu i pravomu: Stvoritelju, Otkupitelju i Posvetitelju svomu.

Večernja zahvala

Vjerujem u te, vječna istino! Ufam se u te, o milosrđe beskrajno! Ljubim te, o dobroto neizmjerna! Zahvaljujem ti se za sve darove tvoje, a osobito što si me ovaj dan od svakoga zla duše i tijela milostivo sačuvao.

Večernja prošnja

Dopusti mi, premilostivi Bože moj, još ovu milost: prosvijetli sada pamet moju, da se spomenem sviju grijeha svojih, u koje sam danas upao. Probudi volju moju mogućom snagom svojom, da požalim poniženim i skrušenim srcem, što sam uvrijedio tebe, najveće dobro svoje.

Večernji ispit savjesti

1) Jesam li savjesno i pobožno vršio svoje molitve i druge svoje kršćanske i staleške dužnosti?

2) Jesam li kleo, psovao i nepristojno govorio?

3) Jesam li koga ogovarao, mrzio, ismjehivao, ili komu zlo želio?

4) Jesam li što tuđe uzeo, ukrao, prisvojio, ili zatajio?

5) Jesam li štetu bližnjemu učinjenu nadoknadio?

6) Jesam li tuđu stvar poželio i drugima zavidan bio?

7) Jesam li poštivao i slušao svoje roditelje, odgojitelje, učitelje i od sebe starije? Jesam li im što nažao učinio?

8) Ne predbacuje li mi savjest koji grijeh protiv svete čistoće?

Večernje pokajanje

Gospodine, Isuse Kriste, Spasitelju moj, jedino dobro moje! Iz srca se kajem i žao mi je, što sam uvrijedio tebe, Boga svoga, neizmjerno dobro, koga ljubim više od svake stvari. Oprosti mi, Gospodine, oprosti!

Obećajem da ću se unapredak po milosti tvojoj čuvati svakoga grijeha, a osobito svakoga teškoga grijeha, i dostojno pokoru činiti.

Bože, milostiv, budi meni grešniku!

Bože, očisti grijehe moje i smiluj mi se!

Bez broja sagriješih, oprosti mi, Gospodine!

Pokajnički 50. psalam

Staroslavenski:	*Hrvatski:*
Pomiluj mja, Bože, po velicjej milosti tvojej, i po množestvu ščedrot tvojih, očisti bezakonije moje.	Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svojem i po velikoj dobroti svojoj uništi krivicu moju.
Najpače omij mja ot bezakonija mojego, i ot grjeha mojego očisti mja.	Posve me operi od krivice moje i od grijeha mojega očisti mene.
Jako bezakonije moje az znaju, i grjeh moj predo mnoju jest vinu.	Jer ja znam krivicu svoju, i grijeh je moj vazda preda mnom.
Tebje jedinomu sogrješih: i lukavoje pred toboju sotvorih: jako da opravdišisja vo slovesjeh tvoih, i pobjedišI vnegda suditi ti.	Tebi sam jedinomu sagriješio, i pred tobom zlo učinio: pravedan ćeš biti, kad progovoriš, i čist kada sudiš.
Se bo v bezakonijih začat jesm, i vo grjesjeh rodi mja mati moja.	Jer gle, rođen sam u nepravdama, i u grijesima me je začela majka moja.
Se bo istinu vozljubil jesi, bezvjestnaja i tajnaja premudrosti tvojeja javil mi jesi.	Gle, ti ljubiš istinu, sakrivene i tajne stvari mudrosti svoje objavljuješ meni.
Okropiši mja isopom, i očiščusja: omiješi mja, i pače snjega ubjeljusja.	Poškropi me hisopom, da se očistim, operi me, da budem bjelji od snijega.
Sluhu mojemu dasi radost i veselije:	Objavi mi radost i veselje, i kliktat će.

vozradujutsja kosti smirenija.

Otvrati lice tvoje ot grjeh moih, i vsja bezakonija moja očisti.

Serdce čisto soziždi vo mnje Bože, i duh prav obnovi vo utrobje mojej.

Vozdažd mi radost spasenija tvojego, i duhom vladičnim utverdi mja.

Nauču bezakonija putem tvoim, i nečistivlji k tebje obratjatsja.

Izbavi mja ot krovej Bože, Bože spasenija mojego: vozradujetsja jazik moj pravdje tvojej.

kosti ponižene.

Odvrati lice svoje od grijeha mojih i sve krivice moje uništi.

Srce čisto stvori mi Bože, i duh pravi obnovi u meni.

Daj, da se opet radujem spasenju tvojem, i okrijepi me duhom spremnim.

Učit ću bezbožnike putovima tvojim, i grješnici će se k tebi obratiti.

Izbavi me od krvi prolivene, Bože, Bože, Spasitelju moj, i jezik će moj klicati pravednosti tvojoj.

Gospodi, ustnje moji otverzeši, i usta moja vozvjestjat hvalu tvoju.

Jako ašče bi voshotjel jesi žertvi, dal bih ubo: vsesoženija ne blagovolišî.

Žertva Bogu duh sokrušen: serdce sokrušeno i smireno Bog ne uničižit.

Ublaži, Gospodi, blagovolenijem tvojim Siona, i da soziždutsja stjeni jerusalimskija.

Togda blagovoliši žertvu pravdi, voznošenije i vsesožegajemaja: togda vozložat na oltar tvoj telci.

Otvori, Gospodine, usne moje, i usta će moja navješćivati hvalu tvoju.

Jer da voliš žrtvu, bio bih je doista prinio, ali se žrtve paljenice tebi ne mile.

Žrtva je Bogu duh raskajan; srca skrušena i ponižena, Bože, nemoj prezreti.

Blag budi, Gospodine, po dobroti svojoj Sionu, da se opet podignu zidovi jeruzalemski.

Onda ćeš primati žrtve pravedne, prinose i paljenice, tad će stavljati na oltar tvoj junad kao dar žrtveni.

Molitva pokajanja

Oslabi, ostavi, otpusti, Bože, sogrješenija našja: voljnaja i nevoljnaja, jaže vo slovje i vo djelje, jaže vo vjedjeniji i nevjedjeniji, jaže vo umje i vo pomišleniji, jaže vo dni i vo nošči: vsja nam prosti, jako blag i čelovjekoljubec.

Oslabi, oprosti, otpusti, Bože, grijehe naše: dobrovoljne i nedobrovoljne, grijehe riječju i činom, koje svjesno i nesvjesno, umom i mišljenjem, po danu i po noći učinismo: jer si dobar i čovjekoljubiv.

Molitve presv. Bogorodici

Bogorodice Djevo, radujsja, blagodatnaja Marije, Gospod s toboju. Blagoslovena ti vo ženah, i blagosloven plod čre-

Zdravo, Bogorodice Djevo, milosti puna Marijo, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen

va tvojego: jako rodila jesi Hrista Spasa, Izbavitelja dušam našim.

plod utrobe tvoje. Jer ti si rodila Krista Spasitelja i Otkupitelja naših duša.

Pod tvoju milost pribjegajem, Bogorodice Djevo, molitv naših ne prezri vo skorbjeh, no ot bjed izbavi nas, jedina čistaja i blagoslovennaja.

Pod zaštitu tvoju utječemo se. Bogorodice Djevo. Ne odbij nam molbe u potrebama našim, nego od pogibli oslobodi, jedina čista i blagoslovljena.

Preslavnaja prisnodjevo, Bogorodice Marije, Mati Hrista Boga našego, primi molitvi našja i donesi ja Sinu tvojemu i Bogu našemu, da spaset i prosvjetit tebe radi duši našja.

Preslavna Djevice, Bogorodice Marijo, Majko Krista Boga našega, uslIši molbe naše i dostavi ih Sinu svome i Bogu našemu: da po tebi posveti i spasi naše duše.

Molitva sv. Anđelima

Vsja nebesnija Sili, svjatiji Angeli i Arhangeli, molite Boga o nas grješnih.

Sve Sile nebeske, sveti Anđeli i Arkanđeli, molite se Bogu za nas grješnike.

Molitva svim Svetima

Svjatiji slavniji i vsehvalniji: Apostoli, Proroci, mučenici i vsi Svjatiji, molite Boga o nas grješnih.

Vazda slavni i preslavni: Apostoli, Proroci, Mučenici i svi Sveti molite se Bogu za nas grješnike.

Molitva presv. Trojstvu

Upovanije nam Otec, pribježišče naše Sin, pokrovitelj nam jest D u h svjatij: Troice svjataja Bože naš, slava tebje.

Ufanje je naše Otac, utočište nam je Sin, a zaštita nam je Duh Sveti: slava tebi, Bože naš, u presvetom Trojstvu.

Uobičajeni završetak molitve

Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov. Amin.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada, i vazda, i u vijeke vjekova. Amin.

Vo imja Otca i Sina i svjatago Duha. Amin.

U ime Oca i Sina i S v e t o g a Duha. Amin.

RAZNE MOLITVE

Molitva sv. imenjaku — nebeskom zaštitniku

Sveti ... moj imenjače, osobiti moj zastupniče! Tvojoj brizi i ljubavi preporučam samoga sebe moleći te, da me svojim moćnim zagovorom pred prijestoljem Božjim zastupaš, u svim potrebama pomažeš i isprosiš mi milost, da nasljedujem tvoje krijeposti. Budi mi pomoćnikom u nevolji, utjehom u žalosti. Pokazuj mi put, koji vodi do spasenja, da dođem i ja jednom k tebi, te zajedno s tobom na vijeke zavrijedim slaviti Stvoritelja svoga. Amin.

Obiteljska molitva u čast Isusa Krista

Gospodine Isuse Kriste, koji si podložan Mariji i Josipu neizrecivim krijepostima posvetio obiteljski život, daj da se pomoću njihovom ugledamo u primjer tvoje svete obitelji i da postignemo vječno zajedništvo s njome. Ti živiš i kraljuješ s Bogom Ocem u jedinstvu Duha Svetoga, Bog po sve vijeke vjekova. Amin.

Molitva roditelja za djecu

Gospodine Bože, Oče nebeski, ti si otac moje djece, ti si njihov Stvoritelj i Gospodar; ja ih potpuno i zaufano predajem očinskoj ljubavi tvojoj: — Usrdno te molim, podaj im milost, da točno drže tvoje zapovijedi, da ih opaki i varavi svijet nikad od tebe ne odvrati. Podaj im milost, da moje pouke i savjete vazda rado slušaju, te da se pomno čuvaju zlih drugova. Podaj im milost,

da kako u dobi tako i u mudrosti i u milosti rastu pred tobom i pred ljudima. A meni pak udijeli, da ih riječju i djelom putim na dobro, da im prijeko potrebnom poukom i dobrim kršćanskim primjerom pravi put u nebo pokazujem i jednoć s njima zajedno srećno dođem u vječno blaženstvo. Amin.

Molitva djece za roditelje

Gospodine Bože, ti si nam zapovijedio, da svoje starije slušamo, štujemo i ljubimo; ti si nam svečano obećao i vječno blaženstvo, ako svoje dužnosti prema roditeljima svojim točno vršimo. Molimo te, podaj nam milost, da uzmognemo svoje roditelje vazda kako treba štovati i ljubiti, njihove pouke slušati, njihove opomene i zapovijedi tako vršiti, kao da si nam ih ti sam dao. Udijeli nam milost, da ih od srca ljubimo i tu ljubav djelom

pokažemo; da ih u potrebama pomognemo, te im tako uzvratimo ljubav, koju su nam od prvoga časa našega života iskazali. O ljubezni Oče nebeski, daj nam milost, da sve dužnosti prema roditeljima točno izvršavamo, a jednoć s njima zajedno kod tebe se veselimo na vijeke vjekova. Amin.

Molitva za svetu Crkvu

Vječni Oče, spomeni se svoje općine, koja ti od početka pripada. Priznaj Crkvu zaručnicom Sina svoga jedinorođenoga, za koju je prolio krv svoju. Uzvisi je, molim te, sjajem svetosti, bogatstvom svojih milosti, puninom svoje baštine, da bude dostojna takva zaručnika i tako velike otkupnine. Pogledaj milostivo na djecu ove svete Matere i pridruži joj sve narode, da svi tebe Boga Oca, i onoga, koga si poslao, Isusa Krista, i Duha Svetoga živom vjerom priznaju, stalnim ufanjem zazivaju i savršenom ljubavlju ljube. Amin.

Molitva za vrhovnog poglavara sv. Crkve

Gospodine Isuse Kriste! Štititi pod okriljem svog Božanskog Srca našega svetog Oca-Papu. Budi mu svjetlo, budi mu jakost, budi mu utjeha. Amin.

Molitva u čast Isusa Krista
za svećenike

Isuse Kriste, Otkupitelju naš! Ti si povjerio djelo otkupljenja i spasenja svijeta svojim svećenicima, kao svojim zamjenicima. Zato ti ja, po rukama tvoje presvete Majke prikazujem čitav današnji dan, sa svim molitvama, djelima i žrtvama za posvećenje tvojih svećenika i svećeničkih pripravnika. Daj nam svetih svećenika, raspaljenih žarom tvoje ljubavi, koji traže samo veću slavu tvoju i spasenje duša. Čuvaj ih od unutrašnjih i vanjskih pogibelji, da do kraja ostanu vjerni svojem svetom zvanju. Amin.

Molitva sv. Ćirilu i Metodu:
za sjedinjenje Slavena

Bože, koji si nas po svetoj braći Ćirilu i Metodu k jedinstvu vjere pozvao, sjedini odijeljenu braću našu sa svetom katoličkom Crkvom, da bude kako na nebu, tako i na zemlji samo jedno stado i jedan pravovjernih kršćana pastir. To te molimo po zaslugama Isusovim, po zagovoru prečiste Djevice Marije, sv. Ćirila i Metoda, slavenskih apostola i svih Svetih tvojih. Amin.

Molitva sv. Jozafatu:
za sjedinjenje

O sveti mučeniče Jozafate! Ti si danomice prinosio za svoje stado nekrvnu žrtvu vladaru, Kristu Bogu. Ti si na koncu prinesao sebe samoga kao žrtvu paljenicu: postradavši iz ljubavi prema

njemu i prolivši krv svoju kao pravi pastir i nasljednik apostola. Tvoja su usta neprestano govorila: »Oče sveti, sačuvaj ih u ime tvoje... da budu jedno kao i mi«. Daj i sada, sveti mučeniče, moli za sjedinjenje Crkvi i za one, koji žive u sjedinjenju, da budu revni pobornici svetoga jedinstva. Amin.

Molitva prije nauke

Dopusti, milostivi Bože, da ono što je tebi povoljno: gorljivo želim, mudro ispitujem, istinito upoznam, te na slavu imena tvoga potpuno izvršim. Amin.
Slava Otcu...

Molitva poslije nauke

Zahvaljujem ti Kriste Bože naš, što sam mogao napredovati u učenju. Želim da me ono sve više približava k tebi, izvoru svega znanja i mudrosti. Amin.
Slava Otcu...

Molitva prije jela

Otče naš, iže jesi...
Slava Otcu i Sinu...
Kriste Bože, blagoslovi nama, slugama svojima, jelo i pilo, jer ti si svet: svagda, sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amin.

Molitva poslije jela

Bogorodice Djevo, radujsja...
Slava Otcu i Sinu...
Zahvaljujemo ti, Kriste Bože naš, što si nas nahranio svojim zemaljskim darovima. Ne liši nas nebeskog svog kraljevstva, nego: kako si, Spasitelju, došao među svoje učenike dajući im svoj mir, dođi i k nama i spasi nas. Amin.

Molitva za domovinu

Bože, previšnji vladaru svih zemalja i kralju svih naroda, pred tvojim se svemogućim žezlom i uzvišenim prije-

stoljem snizujem do praha moleći te za dobro svoje domovine i svoga naroda. Neka mi bude, Bože, časna ova zemlja, u kojoj sam ugledao svjetlo života, primio sveti krst, othranjen bio u katoličkoj vjeri i primio toliko milosti i dobročinstva iz tvoje darežljive ruke. Neka mi bude drag i mio narod, kojega sam član i kojemu slavu i sreću iskreno želim. Blagoslovi, Gospodine, moju domovinu, da u njoj procvate katolička vjera, kršćanska ćudorednost i pravo blagostanje. Podaj sunarodnjacima mojim ljubav, mir i slogu, čuvaj ih od lukavih zasjeda neprijateljskih, a osobito od međunarodnoga rata. Daj, da mojom domovinom vladaju mudri, pravdoljubivi i srcem plemeniti duhovni i svjetovni poglavari. Raspiri u srcima svih članova krepku i djelotvornu ljubav k svemu što je domovini na korist, da marljivo nastoje o svemu, što vodi k njezinoj sreći. Porosi, milostivi Bože, svojim blagoslovom moju milu

domovinu, a moju dušu primi jednom u nebeske dvore među svoje anđele i blaženike. Amin.

Molitva Anđeo Gospodnji

Angel Gospodnji blagovjesti Prečistjej Djevje Mariji, i zače ot Duha svjatago (Anđeo Gospodnji navijestio Mariji, i ona začela po Duhu Svetom).

Bogorodice Djevo. . .

Se raba Gospodnja, budi mnje po glagolu tvojemu (Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj).

Bogorodice Djevo. . .

I Slovo plot bist i vselisja v ni (I Riječ je tijelom postala i prebivala među nama).

Bogorodice Djevo. . .

OPROSNE MOLITVE

Molitva presv. Trojstvu

Svemogućstvo Očevo, pomozi slabosti mojoj i oslobodi me od velike bijede moje. Mudrosti Sinova, ravnaj sve milosti, riječi i djela moja. Ljubavi Duha Svetoga, budi početak svih djelovanja duše moje, da ona uvijek budu prema svetoj volji Božjoj. Amin.

Duše Sveti, Duše istine, dođi u naša srca! Daj narodima jasnoću svoga svjetla, da ti se svide u jedinstvu vjere.

O Stvoritelju, Duše Sveti, budi uvijek milostivo uz cijelu katoličku Crkvu, krijepi je i jačaj svojom nebeskom moći protiv navala njezinih neprijatelja. Obnovi svojom ljubavlju i milošću duh u

svojim slugama, koje si pomazao, da proslavljaju u tebi Oca i njegova jedinorođenoga Sina, Isusa Krista, našega Gospodina. Amin.

Vječni Oče! Prikazujem ti predragocjenu Krv Isusa Krista kao zadovoljštinu za svoje grijehe, kao pomoć svetim dušama u čistilištu i za potrebe Crkve.

Molitve Isusu Kristu

O Isuse, koji si živio u Mariji, dođi i živi također u slugama svojim: duhom svetosti svoje, puninom moći svoje, istinom kreposti svojih, objavljenjem otajstva svojih. Vladaj u meni nad svakom neprijateljskom silom po Duhu svojemu na čast Oca svojega. Amin.

Preljubljeni moj Isuse! Da ti se ukažem zahvalnim i da okajem svoju nevjeru prema tebi, darujem ti srce svoje, i svega sebe tebi posvećujem, te s tvojom pomoću odlučujem, da neću više griješiti.

Molitve Majci Božjoj

O Gospodo moja, o Majko moja! Tebi se sasvim prikazujem. Pa da ti se pokažem odanim, posvećujem ti svoje oči, svoje uši, svoja usta, svoje srce, upravo svega sebe. Kad sam dakle sav tvoj, o premila Majko, čuvaj me, brani me kao stvar i svojinu svoju... Bogorodice Djevo, radujsja...

Veliča duša moja Gospodina, i obradova se duh moj u Bogu, Spasitelju mojem, što pogleda na poniznost službenice svoje, jer gle, odsad će me zvati blaženom svi naraštaji; jer mi učini velike stvari onaj, koji je silan, i čije je ime sveto. I milosrđe njegovo od koljena do koljena onima, koji ga se boje. Učini silu mišicom svojom, razasu ohole u misli srca njihova. Zbaci silne s prijestolja i podiže ponizne. Gladne napuni dobara, a bogate otpusti prazne. Primi Izraela, slugu svojega, spomenuvši se milosrđa svojega, kao što govori ocima

našim, Abrahamu i potomstvu njegovu do vijeka.

Spomeni se o predobrostiva Djevice Marijo, kako se nije nikad čulo, da si ikoga zapustila, koji se tebi u zaštitu utekao, tvoju pomoć zatražio i tvoj zagovor zaprosio. Ovim pouzdanjem obodren utječem, se i ja k tebi, Djevice djevica, k tebi, Majko, dolazim, pred tobom eto stojim ja grešnik i uzdišem: Nemoj, Majko Riječi Božje, prezreti riječi mojih, nego ih milostivo poslušaj i usliši. Amin.

Molitve sv. Josipu

Spomeni se čisti zaručniče blažene Djevice Marije, te slatki moj zaštitniče, sveti Josipe, kako se još nije čulo, da se itko u tvoju zaštitu preporučio, i u tebe pomoć zatražio, a da je nije dobio. S tim pouzdanjem dolazim i ja pred te, pa ti se preporučam. Nemoj prezreti

molitve moje, poočime Isusov, nego je milostivo primi i usliši. Amin.

Čuvaru djevica i oče, sv. Josipe, čijoj vjernoj skrbi bi povjerena sama nevinost, Isus Krist, i Djevica Marija: po dvostrukom tom predragom zalogu vruće te molim, da mi isprosiš, te od nečistoće čisto srce sačuvam, i čistim srcem i tijelom Isusu i Mariji služim. Amin.

Sveti Josipe, djevičanski poočime Isusov, prečisti zaručniče Djevice Marije: danomice istoga Isusa, Sina Božjega, moli za nas, da naoružani milošću njegovom za života se valjano borimo, a na smrti od njega okrunjeni budemo.

Molitve Anđelu Čuvaru

Anđele Božji, koji si čuvar moj, mene — tebi preporučena od previsoke božanske milosti — danas prosvjetljuj, čuvaj, upravljaj i ravnaj. Amin.

Anđele čuvaru mili! Svojom snagom me zakrili.

Prema Božjem obećanju, čuvaj mene noću i danju.

Osobito pak me brani, da mi dušu grijeh ne rani.

A kad s ovog svijeta pođem, sretno da u nebo dođem.

Da se ondje s tobom mogu: vijekom klanjat dragom Bogu.

Anđeo moj, čuvar moj, koj me čuvaš svaki dan, čuvaj me i ovu noć — Bog mi bio na pomoć.

Sveti Anđeo čuvaru moj, ti uz mene uvijek stoj.

Molitve za duše umirućih i pokojnih

Premilostivi Gospodine Isuse Kriste, ljubitelju duša, zaklinjem te smrtnom borbom presvetoga srca tvoga i bolovima prečiste Majke tvoje: operi u krvi svojoj grješnike cijeloga svijeta, koji se u ovaj čas sa smrću bore i koji će da-

nas umrijeti. Srce Isusovo u smrtnoj muci, smiluj se umirućima!

Bože moj, ja ti prikazujem za nevoljne grješnike, koji su sada na umoru i koji će još danas preminuti: sve Službe Božje, koje će se danas odslužiti po cijelome svijetu. Predragocjena krv našega Spasitelja Isusa Krista pribavila im milosrđe.

Isuse, Marijo i Josipe! Vama poklanjam srce i dušu svoju. Isuse, Marijo i Josipe! Budite uza me na smrtnom času. Isuse, Marijo i Josipe! S vama u miru neka ispustim dušu svoju.

Srce Isusovo u smrtnoj muci smiluj se umirućima, Isuse, Gospodine blagi, daruj umrlima pokoj vječni. Tebe, Isuse, molimo: pomozi dušama koje si predragocjenom krvlju otkupio, a koje sada trpe u vatri čistilišta.

Bože, koji si nam zapovijedio poštovati oca i majku, smiluj se milostivo dušama oca i majke moje i oprosti njihove grijehe, te učini da ih vidim u radosti vječnoga svjetla.

Bože, djelitelju oproštenja i ljubitelju ljudskoga spasenja, milosrđe tvoje molim, da braći, sestrama, rođacima i dobrotvorima mojima, koji su preminuli s ovoga svijeta, po zagovoru blažene Marije vazda Djevice i svih svetaca i svetica tvojih: od muka čistilišta oslobodiš i u zajednicu vječnoga blaženstva primiš. Amin.

MOLITVA SV. KRUNICE

Što je krunica?

Krunica je niz molitava u čast Blažene Djevice Marije. Sastoji se uglavnom u tome, da se jednim ustaljenim redom izmoli u čast presv. Bogorodice: 5 »Otčenaša« i 50 »Bogorodice Djevo«. Prije ovih molitava mole se uvodne molitve. Inače je krunica poznata od davnine u kršćanskom svijetu. Početno su je molili još kršćanski pustinjaci, razumije se u nešto drukčijem obliku nego li je mi danas molimo. Kršćanski su pustinjaci brojali svoje molitve pomoću kamenčića, uzlova na špagi, a kasnije su počeli nizati na vrpcu kakve tvrde-sitne plodine ili koje druge malene kuglice i predmete. Takav način moljenja određenog broja molitava prešao je s

kršćanskog Istoka na Zapad, gdje je konačno usavršen i nešto preinačen. Krunica se u starohrvatskom jeziku zove »čislo« — »brojanice«, jer se molitve na njoj broje pomoću zrnaca. Neki je zovu još i »ružarij«.

Kod moljenja krunice važno je razmatranje pojedinih otajstava iz života našeg Spasitelja Isusa Krista. Kako smo već spomenuli, u moljenju krunice dolazi molitva »Bogorodice Djevo« 50 puta. Ovih pedeset »Bogorodice Djevo« svrstano je u pet desetica, od kojih svaka broji deset spomenutih molitvica. Na svaku desetku dolazi po jedno razmatranje, odnosno prije svake desetke razmatramo kratko jedno od otajstava iz zemaljskog života Sina Božjega. Otajstva, što ih razmatramo kod moljenja krunice, dijele se u tri skupine: radosna, žalosna i slavna.

Majka je Božja velike milosti obećala onima, koji pobožno mole krunicu; a Crkva je mnogo puta odobrila bogoljubnost svete krunice, te ju je toplo preporučila i obdarila premnogim oprostima.

Kako molimo krunicu?

U Grkokatoličkoj Crkvi krunica se po istočnom obredu moli na slijedeći način:

1. Na križić: Znak sv. križa i Simbol vjere.
2. Na prvo veće zrno: Otče naš. . .
3. Na tri manja zrna:
   a) Slava Ocu, koji nas je stvorio. Bogorodice Djevo. . .
   b) Slava Sinu, koji nas je otkupio. Bogorodice Djevo. . .
   c) Slava i Duhu Svetomu, koji nas je posvetio i u vjeri katoličkoj ukrijepio. Bogorodice Djevo. . .
4. Na drugo veće zrno, kao i na sva ostala veća zrna razmatrano najprije jedno od otajstava, a poslije toga molimo Očenaš.
5. Na svako zrno u desetici molimo po jedno Bogorodice Djevo.
6. Poslije svake desetice slijedi: Slava Ocu i Sinu. . .

Podjela otajstava

Otajstva, koja razmatramo prigodom moljenja, jesu ova:

I. Otajstva radosna

1. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa po Duhu Svetom začela.
2. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa, idući Elizabeti u pohode, nosila.
3. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa rodila.
4. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa u hramu prikazala.
5. Razmotrimo otajstvo, kako je Blažena Djevica Marija Isusa u hramu našla.

II. Otajstva žalosna

1. Razmotrimo otajstvo, kako se Isus za nas krvlju znojio.
2. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus za nas bio bičevan.

3. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus za nas bio trnjem okrunjen.
4. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus za nas teški križ nosio.
5. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus za nas bio propet.

III. Otajstva slavna

1. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus od mrtvih uskrsnuo.
2. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus na nebo uzašao.
3. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus Duha Svetoga poslao.
4. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus Blaž. Djevicu Mariju na nebo uzeo.
5. Razmotrimo otajstvo, kako je Isus Blaž. Djevicu Mariju na nebu okrunio.

Vrste moljenja krunice

Krunica se može moliti:

1. Pojedinačno — kad jedan vjernik moli sam.

2. zajednički — kad je mole dvojica ili više njih.
3. privatno — kad je moli jedan ili više njih, ali bez svećenika.
4. javno — kad moljenje predvodi svećenik.

KRŠĆANSKI NAUK

1. *Koje si vjere?*
   Ja sam katoličke vjere.
2. *Kojem obredu pripadaš?*
   Ja pripadam grčkom obredu, koji se naučno zove i carigradski ili bizantinsko-slavenski.
3. *Kako se zovu katolici grčkoga obreda?*
   Zovu se grkokatolici.
4. *Zašto se mi zovemo grkokatolici?*
   Mi se zovemo grkokatolici zato:
   a) što se kod bogosluženja služimo grčkim obredom, to jest onim obredom, koji su na grčkom jeziku sastavili sv. Bazilije Veliki, sv. Ivan Zlatousti i drugi crkveni sveti Oci, a koji su obred na staroslovenski je-

zik prevela sveta braća Ćiril i Metod u 9. vijeku.
   b) što ispovijedamo katoličku vjeru, koju je Bog objavio i koju sv. Crkva predlaže na vjerovanje.
5. *Kako se još može zvati grkokatolik, a kako rimokatolik.*
   Grkokatolik se još može zvati katolik istočnog ili grčkog obreda, a rimokatolik katolik zapadnog ili rimskog obreda.
6. *Imade li kakova razlika u vjeri između grkokatolika i rimokatolika?*
   Nema. Grkokatolici i rimokatolici ispovijedaju jednu istu vjeru, imadu iste sakramente i priznaju za vrhovnoga vidljivoga glavara Crkve Kristove na zemlji rimskoga biskupa, svetoga Oca Papu.
7. *Po čemu se dakle razlikuju grkokatolici od rimokatolika?*
   Grkokatolici se razlikuju od rimokatolika samo po obredu. Grkokatolici imaju kod bogosluženja grčki obred, a rimokatolici rimski obred.

8. *Što je obred?*

Obred je skup vanjskih oznaka, propisa i načina vršenja javnog bogosluženja.

9. *Na kojem se jeziku služe naša grkokatolička javna bogosluženja?*

Na staroslavenskom jeziku.

10. *Može li pripadnik grkokatoličkog obreda preći na rimokatolički obred i obratno?*

Svojevoljno ne može. Dozvolu za prelaz s jednog katoličkog obreda na drugi katolički obred može dati samo sveti Otac Papa.

11. *Može li žena slijediti obred svoga muža i muž obred svoje žene?*

Žena može slijediti obred svoga muža (ako hoće), ali muž ne može.

12. *Kojem obredu pripadaju djeca, ako su im roditelji pripadnici različitih katoličkih obreda?*

Sva djeca iz takovog braka pripadaju očevom obredu.

13. *Smiju li grkokatolici pohađati crkvu rimokatoličku i primati svete sakramente po rimokatoličkom obredu i obratno?*

Smiju. To su i dužni činiti: ako u mjestu boravka nemaju svećenika svog obreda.

14. *Da li grkokatolici i rimokatolici smiju međusobno sklapati sakramenat ženidbe?*

Smiju.

15. *Da li smiju grkokatolici sklapati ženidbu sa inovjercima?*

Ne smiju. Za takvu ženidbu potrebna je posebna dozvola nadležnih vlasti grkokatoličke crkve. Da se dobije takva dozvola (oprost) moraju biti teški i opravdani razlozi. Osim toga traži se od nekatoličke stranke svečana izjava i pismeno očitovanje, da svom budućem ženidbenom drugu (katoličkoj stranci) daje potpunu slobodu u vršenju vjerskih dužnosti tokom njihovog budućeg zajedničkog života kao i u odgajanju djece po vjeri katoličkoj, koju će dati krstiti samo u katoličkoj crkvi. Ovakav u-

govor potpisuju obadvije stranke pred nadležnim grkokatoličkim župnikom, a u prisutnosti dvaju svjedoka.

16. *Smiju li grkokatolici pohađati crkve i bogomolje inovjeraca?*

Ne smiju, čak niti tamo gdje nemaju svoje vlastite crkve i svog vlastitog svećenika. Zašto? Zato jer: 1. Sveta Crkva to zabranjuje, 2. time bi pokazali da izjednačuju svoju vjeru sa njihovom i 3. da pristaju uz njihovu nauku.

17. *Da li je obred i vjera jedno te isto?*

Nije! Obred je lijepa i sveta stvar, ali vjera je glavna, jer u njoj je tek sadržana prava kršćanska nauka, koju je Bog objavio u svrhu našega spasenja. O toj istinskoj Kristovoj nauci poučava sveta katolička vjera.

18. *Jesu li svi katolički obredi jednako valjani i jednakopravni?*

Jesu! Jer pripadnici svih katoličkih obreda članovi su: jedne, svete, katoličke i apostolske Crkve, koju je utemeljio Isus Krist i kojom upravlja ovdje na

zemlji Kristov namjesnik, sveti Otac Papa.

19. *Koliko imamo velikih obrednih skupina?*

Imamo dvije obredne skupine.

20. *Kako se zovu te obredne skupine?*

Istočna i zapadna obredna skupina.

21. *Koji obredi spadaju u istočnu skupinu?*

Spadaju slijedeći obredi:

1. Bizantinski (grčki, melkitski, slavenski, rumunjski i italo-grčki).
2. Zapadno-antiohijski (sirsko-antiohijski, malankarski i malabarski).
3. Istočno-antiohijski (kaldejski i malabarski).
4. Aleksandrijski (koptski i etiopski).
5. Armenski

22. *Koji obredi spadaju u zapadnu skupinu?*

Spadaju slijedeći obredi:

1. Rimski
2. Milanski
3. Galski

23. *Tko se brine za očuvanje i čistoću pojedinih obreda?*

To čini po svojoj dužnosti Sveta Stolica.

24. *Kako su se dužni odnositi grkokatolici prema svim propisima Svete Stolice i prema Kristovom Namjesniku, Svetom Ocu Papi?*

U svim pitanjima vjere, ćudoređa i crkvene stege dužni su se grkokatolici uvijek i svugdje odnositi prema svim propisima i odlukama Svete Stolice i prema Kristovom namjesniku, Svetom Ocu Papi, sa sinovskim počitanjem te potpunom vjernošću i odanošću.

25. *Zašto smo na svijetu?*

Na svijetu smo zato, da Boga spoznamo, ljubimo, služimo i tako u nebo dođemo.

26. *Što je nebo?*

Nebo je mjesto, gdje pravednici uživaju blaženstveno.

27. *Što te uči najbolje poznavati Boga?*

Boga poznavati uči me najbolje kršćanska vjera.

28. *Što je to kršćanski vjerovati?*

Kršćanski vjerovati jest nešto za istinu držati, jer je to Bog rekao.

29. *Što je kršćanin prije svega dužan vjerovati?*

Kršćanin je dužan prije svega vjerovati pet istina.

30. *Koja je prva istina?*

Prva je istina, da je samo jedan Bog.

31. *Koja je druga istina?*

Druga je istina, da su tri Božanske osobe.

32. *Koja je treća istina?*

Treća je istina, da je Bog sve stvorio, da sve izdržava i upravlja.

33. *Koja je četvrta istina?*

Četvrta je istina, da je Sin Božji postao čovjekom te nas smrću svojom na križu otkupio.

34. *Koja je peta istina?*

Peta je istina, da Bog dobro vijekom naplaćuje, a zlo vijekom kazni.

I. ISTINE

Prva istina: Bog

35. *Tko je Bog?*
Bog je gospodar neba i zemlje, od koga nam je svako dobro.

36. *Ima li više nego jedan Bog?*
Nema. Samo je jedan Bog.

37. *Je li Bog počeo kada živjeti?*
Bog nije počeo živjeti niti će prestati živjeti; on živi odvijeka dovijeka.

38. *Gdje je Bog?*
Bog je svagdje: na nebu, na zemlji i na svakome mjestu.

39. *Zna li Bog sve?*
Bog znade i vidi sve; i to, što mislimo.

40. *Možemo li mi Boga vidjeti?*
Mi ne možemo Boga vidjeti, jer je Bog duh i nema tijela.

41. *Može li Bog sve učiniti?*
Bog može učiniti sve, što god hoće.

42. *Kako zovemo Boga zato, što može sve učiniti?*
Zato, što Bog može sve učiniti, zovemo ga Svemogući.

Druga istina: Bog u tri osobe

43. *Koliko je osoba u Bogu?*
U Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

44. *Je li Otac Bog?*
Jest, Otac je pravi Bog.

45. *Je li Sin Bog?*
Jest, Sin je pravi Bog.

46. *Je li Duh Sveti Bog?*
Jest, Duh Sveti je pravi Bog.

47. *Pa je li ipak samo jedan Bog?*
Jest, ove tri osobe su samo jedan Bog.

48. *Je li Otac stariji i mogućniji od Sina i od Duha Svetoga?*
Nije, već su sve tri osobe odvijeka, sve su jednako moguće, dobre i savršene.

49. *Kako se jedno božanstvo u tri osobe zove jednim imenom?*

Jedno božanstvo u tri osobe zove se jednim imenom: presveto Trojstvo.

50. *Kako pokazujemo, da vjerujemo u presvèto Trojstvo?*
Da vjerujemo u presveto Trojstvo, pokazujemo, kad se križamo, jer onda izgovaramo: U ime Oca i Sina i Svetoga Duha. Amin.

Treća istina: Bog stvoritelj

51. *Zašto zovemo Boga stvoriteljem svijeta?*
Boga zovemo stvoriteljem svijeta, jer je on stvorio cijeli svijet, to jest nebo i zemlju i sve, što je na njima.

52. *Što će reći: stvoriti?*
Stvoriti reći će: nešto ni od čega učiniti.

53. *Kako je Bog stvorio nebo i zemlju?*
— Bog je samo htio da bude, pa je odmah postalo nebo i zemlja.

54. *Što čini Bog, da svijet ne propadne?*
Da svijet ne propadne, Bog izdržava i upravlja svijet.

55. *Što će reći: Bog izdržava svijet?*
Bog izdržava svijet reći će: Bog čini, da svijet stoji, dokle je njemu drago.

56. *Što će reći: Bog upravlja svijetom?*
Bog upravlja svijetom reći će: Bog skrbi za sve, kako je njemu drago.

57. *Skrbi li dakle Bog i za nas?*
Bog skrbi i za nas, jer od njega nam je život i zdravlje, hrana i pilo, stan i odijelo, i svako dobro za tijelo i dušu.

58. *Zašto nam Bog tolika dobra daje?*
Bog nam tolika dobra daje, jer je on naš prodobri Otac.

59. *Kakvi treba, da smo mi Bogu, kad je on naš predobri Otac?*
Kad je Bog naš predobri Otac, mi treba da smo dobra njegova djeca, te da ga nadasve ljubimo.

60. *Je li Bog stvorio samo ovaj svijet, koji vidimo?*
Bog je stvorio još i sivjet, koji ne vidimo, a to su nebrojeni dusi, koje zovemo anđelima.

61. *Kakvi su bili anđeli, kad ih je Bog stvorio?*

Kad je Bog anđele stvorio, bili su svi dobri i sretni.

62. *Jesu li ostali svi anđeli dobri i sretni?*

Nisu. Mnogi su sagriješili, pa ih je Bog bacio u pakao. Ovi se zovu đavoli ili zli dusi.

63. *Kakvi su dobri anđeli nama?*

Dobri anđeli imaju nas rado, čuvaju nam dušu i tijelo, pa se zato zovu anđeli čuvari.

64. *Što smo mi zato dužni svom anđelu čuvaru?*

Mi smo dužni svog anđela čuvara štovati, zahvalni i poslušni mu biti.

65. *Koji je najplemenitiji stvor Božji na zemlji?*

Najplemenitiji stvor Božji na zemlji je čovjek.

66. *Kako je Bog stvorio prvoga čovjeka?*

Bog je načinio od zemlje tijelo i udahnuo mu dušu, tako je postao prvi čovjek.

67. *Što ima dakle čovjek?*

Čovjek ima tijelo i dušu.

68. *Što je duša?*

Duša je besmrtni duh, stvoren na sliku i priliku Božju, bez kojega ne bismo mogli misliti ni živjeti.

69. *Umre li duša, kada tijelo umire?*

Ne, duša ne umre nikada.

70. *Kako se zovu prvi ljudi, koje je Bog stvorio?*

Prvi ljudi, koje je Bog stvorio, zovu se Adam i Eva.

71. *Jesu li prvi ljudi isprva bili dobri?*

Prvi ljudi bili su isprva dobri.

72. *Jesu li bili sretni?*

Jesu. Oni su živjeli sretno u raju zemaljskom, pa ne bi bili nikada umrli.

73. *Jesu li ostali uvijek onako dobri i sretni?*

Nisu. Oni su sagriješili jedući zabranjeno voće, pa ih je zato Bog kaznio.

74. *Kako ih je Bog kaznio?*

Bog ih je istjerao iz raja zemaljskoga, te su se morali mnogo mučiti i napokon umrijeti.

75. *Je li onaj grijeh naškodio samo prvim ljudima Adamu i Evi?*

Onaj grijeh nije naškodio samo prvim ljudima, nego i svim ljudima, jer je i grijeh i kazna prešla na sve ljude, te se mi svi u grijehu rađamo.

76. *Kako se zove taj grijeh, u kome se svi rađamo?*

Grijeh u kome se svi rađamo, zove se istočni grijeh.

77. *Bi li mogao ikoji čovjek s istočnim grijehom doći u nebo?*

S istočnim grijehom ne bi nikoji čovjek mogao doći u nebo bez Spasitelja.

Četvrta istina: Bog Spasitelj

78. *Tko nas je spasio?*

Spasio nas je Isus Krist.

79. *Tko je Isus Krist?*

Isus Krist je jedinorođeni Sin Božji, koji je za nas s neba na zemlju sašao i čovjekom postao.

80. *Je li Isus Krist pravi Bog?*

Isus Krist je pravi Bog i pravi čovjek.

81. *Kako je Sin Božji postao čovjekom?*

Sin Božji postao je čovjekom, što je uzeo dušu i tijelo, kako i mi ljudi imamo.

82. *Koliko je već tomu, što je Sin Božji postao čovjekom?*

Što je Sin Božji postao čovjekom, tomu je već blizu dvije tisuće godina.

83. *Gdje se Isus rodio?*

Isus se rodio u Betlehemu, u štalici.

84. *Tko je prvi došao pokloniti se djetetu Isusu?*

Prvi su se Isusu došli pokloniti pobožni pastiri iz okoline, a zatim tri mudraca ili tri kralja s Istoka.

85. *Kako su doznali pastiri, a kako mudraci, da se rodio Isus?*
Pastirima je to kazao anđeo, a trima mudracima pokazala je to čudnovata zvijezda.

86. *Tko je majka Isusova?*
Majka Isusova jest blažena Djevica Marija.

87. *Kako se zato zove Marija?*
Marija se zato zove majka Božja ili Bogorodica.

88. *Je li Isus imao oca?*
Isus kao čovjek nije imao oca.

89. *A što je bio Isusu sveti Josip?*
Sveti Josip bio je Isusu samo hranitelj.

90. *Što se dogodilo s Isusom četrdeseti dan poslije rođenja?*
Četrdeseti dan bio je Isus u jerusalemskom hramu Bogu prikazan.

91. *Je li Isus ostao u Jeruzalemu?*
Isus nije ostao u Jeruzalemu. Josip i Marija pobjegli su s djetetom u Misir (Egipat), jer ga je kralj Herod htio pogubiti.

92. *Gdje je živio Isus, kad se vratio iz Misira?*
Kad se Isus vratio iz Misira, živio je u Nazaretu u kući svojih roditelja i bio im je poslušan.

93. *Zašto je Isus bio poslušan?*
Isus je htio biti poslušan, da dokaže djeci, kako treba slušati roditelje.

94. *Što znamo o Isusu kad mu je bilo dvanaest godina?*
Kad je Isusu bilo dvanaest godina, išao je sa svojim roditeljima u Jeruzalem i ondje je tri dana ostao u hramu.

95. *Što je učinio Isus kad mu je bilo trideset godina?*
Kad je Isusu bilo trideset godina, počeo je javno naučavati i čudesa tvoriti.

96. *Što je naučavao Isus?*
Isus je naučavao sve ono, što smo dužni mi vjerovati, ufati se i činiti, da se spasimo.

97. *Kakva je čudesa tvorio Isus?*

Isus je jednom riječju utišao vjetar i valove, iscjeljivao bolesne i uskrisivao mrtve.

98. *Zašto je Isus tvorio čudesa?*

Isus je tvorio čudesa zato, da ljudi poznaju, da je on pravi Sin Božji.

99. *Zašto je Sin Božji postao čovjekom?*

Sin Božji je postao čovjekom, da može za nas trpjeti i umrijeti, jer kano Bog nije mogao trpjeti ni umrijeti.

100. *Zašto je Isus htio trpjeti i umrijeti?*

Isus je htio trpjeti i umrijeti, da nas otkupi i spasi.

101. *Od čega nas je Isus svojom mukom i smrću otkupio?*

Isus nas je svojom mukom i smrću otkupio od grijeha i vječnoga prokletstva.

102. *Što je Isus za nas trpio?*

Isus je za nas trpio mnoge i velike muke, a napokon je umro na križu.

103. *Gdje je Isus raspet?*

Isus je raspet na gori Kalvariji blizu Jeruzalema.

104. *Tko je Isusa osudio na smrt?*

Isusa je osudio na smrt rimski upravitelj židovske zemlje Poncije Pilat.

105. *Kako je Isus trpio?*

Isus je trpio nedužno, dragovoljno i krotko, iz smilovanja i prevelike ljubavi prema nama.

106. *Kako je Isus umro?*

Ovako: umirući reče Isus: »Oče, u ruke tvoje predajem duh svoj« — priklonu glavu i izdahnu.

107. *Za koga je Isus umro?*

Isus je umro za mene i za sve ljude.

108. *Što se dogodilo s Isusom, kad je umro?*

Kad je Isus umro, tijelo su mu položili u grob, a duša mu je sašla u pretpakao, gdje su bile duše preminulih pravednika.

109. Je li mu tijelo ostalo u grobu?

Tijelo njegovo nije ostalo u grobu, nego se treći dan opet s tijelom združila duša, te je Isus slavno uskrsnuo iz groba.

110. Je li Isus odmah, čim je uskrsnuo, uzašao na nebo?

Isus nije odmah uzašao na nebo, nego je ostao još četrdeset dana na zemlji i više puta pokazao se svojim učenicima. Zatim je njima na očigled uzašao na nebo.

111. Možemo li i mi doći k njemu u nebo?

I mi možemo doći k njemu u nebo, ako budemo u njega vjerovali, njegove zapovjedi držali i onako živjeli, kako je on živio.

Peta istina: Bog sudac

112. Hoće li Isus još ikada vidljivo doći na zemlju?

Da; vidljivo doći će Isus na zemlju na svršetku svijeta.

113. Zašto će doći?

Doći će, da sudi sve ljude, dobre i zle.

114. Kako se zove sud na svršetku svijeta?

Sud na svršetku svijeta zove se općeniti sud ili sudnji dan.

115. Što će učiniti Bog prije općenitoga suda?

Prije općenitoga suda Bog će tjelesa mrtvih opet oživjeti.

116. Kako zovemo to, što će Bog tjelesa mrtvih opet oživjeti?

Što će Bog tjelesa mrtvih opet oživjeti, zovemo to jednom riječi uskrsnuće tijela.

117. Što će Bog učiniti poslije općenitoga suda?

Poslije općenitoga suda Bog će dobre uzeti sa sobom u nebo, a zle baciti u pakao.

118. Što je pakao?

Pakao je vječni oganj, gdje će biti uvijek plač i škrgut zuba.

119. Ima li osim općenitoga suda još kakav drugi sud?

Osim općenitoga suda ima još i poseban sud, na kojemu se svakomu čovjeku posebice sudi odmah, čim umre.

120. Kamo ide duša poslije posebnoga suda?

Poslije posebnoga suda ide duša ili u nebo ili u pakao ili u čistilište.

121. Koje duše idu u čistilište?

U čistilište idu duše pravedničke, koje još nisu posve čiste, ili koje moraju još za svoje grijehe kaznu trpjeti.

122. Hoće li poslije općenitoga suda još ostati čistilište?

Poslije općenitoga suda neće više biti čistilišta, nego samo nebo i pakao.

Simbol vjere

123. Gdje je tih pet istina, a još i druge, koje smo dužni znati i vjerovati?

Svih tih pet istina, a i druge istine, koje smo dužni znati i vjerovati, jesu u dvanaest članaka Simbola vjere.

124. Kaži Simbol vjere ili Vjerovanje!

Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje i svega vidljiva i nevidljiva.

I u jedinoga Gospodina Isusa Krista, Sina Božjega, jedinorođenoga, od Oca rođenoga prije svih vjekova.

Svjetlost od svjetlosti, Boga pravoga od Boga pravoga, rođenoga ne stvorenoga, jednobitna s Ocem, preko kojega je sve postalo.

Koji je sišao s neba radi nas ljudi i radi našega spasenja, i primio tijelo po Duhu Svetom od Marije Djevice, i postao čovjekom.

I radi nas je bio raspet pod Poncijem Pilatom, radi nas trpio i bio pokopan. I treći dan uskrsnuo prema (svetom) Pismu.

I Uzašao na nebesa i sjedi zdesna Ocu. I koji će opet doći u slavi suditi žive i mrtve. I njegovom carstvu neće biti kraja.

I u Duha svetoga, Gospodina, koji život daje, koji izlazi od Oca i Sina, kojemu zajedno s Ocem i Sinom pripada jednaki poklon i slava, koji je govorio preko proroka.

U jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu.

Ispovijedam jedno krštenje za oproštenje grijeha.

Očekujem uskrsnuće mrtvih i život vječni. Amin.

125. *Tko te je dakle stvorio?*
Stvorio me je Bog Otac.

126. *Tko te je otkupio?*
Otkupio me je Bog Sin.

127. *Tko te je posvetio?*
Posvetio me je Bog Duh Sveti.

128. *Tko je Duh Sveti?*
Duh Sveti je treća Božanska osoba, s Ocem i Sinom pravi Bog.

129. *Zašto se Duh Sveti slika kao golub?*
Duh Sveti slika se kao golub, jer se tako pojavio, kad se Isus krstio.

130. *Zašto se Duh Sveti slika i kao goreći jezici?*
Duh Sveti slika se tako, jer je na Duhove kao goreći jezici sašao na apostole.

131. *Što je katolička Crkva?*
Katolička Crkva jesu oni kršćani na zemlji, koji vjeruju katoličku vjeru i koji su pod jednom vidljivom vrhovnom glavom Svetim Ocem Papom.

132. *Ima li osim pape još i drugih crkvenih poglavara?*
U Crkvi ima još i drugih crkvenih poglavara, a to su biskupi, koji upravljaju pojedinim biskupijama, i svećenici, koji pomažu biskupima u službi.

133. *Tko je još na zemlji s kršćanima združen?*
S kršćanima na zemlji združeni su jošte blaženi na nebu i duše u čistilištu.

134. *Kako se zove ta duhovna zadruga?*
Ta duhovna zadruga zove se općinstvo svetih.

135. *Zašto je Krist naredio Crkvu?*
Krist je naredio Crkvu zato, da po njoj vodi sve ljude u vječni život.

136. *Koju je vlast dao Krist Crkvi?*
Krist je dao Crkvi vlast skrušenim pokornicima opraštati grijehe.

137. *Gdje nam se opraštaju grijesi?*
Grijesi nam se opraštaju u svetim sakramentima krsta i ispovijedi.

138. *Što kažemo zato u Simbolu vjere?*
Zato kažemo u Simbolu vjere: vjerujem u oproštenje grijeha.

139. *Što je život vječni?*
Život vječni jest život blaženih na nebu, kojemu nema kraja.

II. ZAPOVIJEDI

140. *Je li za spasenje dosta samo vjerovati sve, što je Bog objavio?*
Za spasenje nije dosta samo vjerovati sve, što je Bog objavio, nego treba držati zapovijedi, koje nam je Bog dao.

141. *Koja je glavna zapovijed, u kojoj su sve druge?*
Glavna zapovijed jest: ljubi Boga i bližnjega.

142. *Kako glasi zapovijed ljubiti Boga?*
Zapovijed ljubiti Boga glasi ovako: Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom misli svojom i svom snagom svojom.

143. *Zašto smo dužni ljubiti Boga?*
Boga smo dužni ljubiti zato, jer je on najveće dobro, i jer nam je od njega svako dobro.

144. *Kako treba da ljubimo Boga?*
Boga treba da ljubimo nadasve.

145. *Po čemu se poznaje da Boga ljubimo nadasve?*
Da Boga nadasve ljubimo, poznaje se po tomu, ako njegove zapovijedi držimo.

146. *Kako glasi zapovijed ljubiti bližnjega?*
Zapovijed ljubiti bližnjega glasi: Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.

147. Tko je naš bližnji?

Naš bližnji jest svaki čovjek, bio nam prijatelj ili neprijatelj.

148. Zašto smo dužni ljubiti sve ljude?

Sve ljude dužni smo ljubiti zato, jer su svi ljudi djeca jednoga Oca nebeskoga.

149. Kada mi ljubimo bližnjega kao sami sebe?

Mi ljubimo bližnjega kao sami sebe, kad držimo ovu Kristovu zapovijed: Sve što hoćete, da čine vama ljudi, činite i vi njima.

150. Gdje nam se šire razlaže, kako treba ljubiti Boga i bližnjega?

Kako treba ljubiti Boga i bližnjega, šire nam se razlaže u deset zapovijedi Božjih.

Deset zapovijedi Božjih

151. Kaži deset zapovijedi Božjih!

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene.
2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga isprazno.

3. Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji.
4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.
5. Ne ubij.
6. Ne sagriješi bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.
9. Ne poželi žene bližnjega svoga.
10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

152. Tko nam je dao deset zapovijedi Božjih?

Deset zapovijedi dao nam je sam Bog po svojemu proroku Mojsiju na gori Sinaju.

153. Na što je Bog napisao deset zapovijedi?

Bog ih je napisao na dvije kamene ploče.

154. Kako glasi prva zapovijed Božja?

Prva zapovijed Božja glasi: Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene.

155. Što zapovijeda Bog u prvoj zapovijedi osobito?

U prvoj zapovijedi zapovijeda Bog osobito, da se mi njemu, jedinomu Bogu i Gospodaru svome, klanjamo.

156. Kako se osobito Bogu klanjamo?

Bogu se klanjamo, ako u njega vjerujemo, u nj se ufamo, njega nadasve ljubimo.

157. Kako možemo ukratko probuditi u sebi vjeru, ufanje i ljubav?

Vjeru, ufanje i ljubav možemo ukratko ovako probuditi:

Bože, vjerujem u te, jer si nepogrešivo istinit!

Bože, ufam se u te, jer si beskrajno milosrdan!

Bože, ljubim te, jer si neizmjerno dobar!

158. Je li dopušteno i svete štovati i priznavati?

Svete štovati i priznavati jest dopušteno, to je štoviše pravo i spasonosno, jer su oni prijatelji Božji, pa nas svojim zagovorom pomažu kod Boga.

159. Je li pravo štovati ikone i slike Isusa i svetih?

Štovati ikone ili slike Isusa i svetih jest doista pravo; jer kad već dijete štuje slike svojih roditelja, to više treba da mi štujemo ikone ili slike Isusa i svetih.

160. Kako glasi druga zapovijed Božja?

Druga zapovijed Božja glasi: Ne izusti imena Gospodina Boga svoga uzalud.

161. Što zabranjuje Bog u drugoj zapovijedi?

U drugoj zapovijedi zabranjuje Bog osobito ime Božje i druga sveta imena:

1. nedostojno izgovarati,

2. psovati i kleti.

162. Kako glasi treća zapovijed Božja?

Treća zapovijed Božja glasi: Spomeni se, da svetkuješ dan Gospodnji.

163. Što zapovijeda Bog u trećoj zapovijedi?

U trećoj zapovijedi zapovijeda Bog svetkovati dan Gospodnji, to jest nedjelju.

164. Kako treba da svetkujemo nedjelju?

Nedjelju treba da svetkujemo bogumilim djelima, osobito da idemo k svetoj misi odnosno liturgiji, da slušamo riječ Božju i da ne radimo težačkoga posla.

165. Kako glasi četvrta zapovijed Božja?

Četvrta zapovijed Božja glasi: Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.

166. Što zapovijeda Bog u četvrtoj zapovijedi?

U četvrtoj zapovijedi zapovijeda Bog, da roditelje i poglavare štujemo, ljubimo i slušamo.

167. Što čeka djecu, koja četvrtu zapovijed vjerno drže?

Djecu, koja četvrtu zapovijed vjerno drže, čeka na ovom svijetu Božja pomoć i blagoslov, a na drugom vječno blaženstvo.

168. Kako glasi peta zapovijed Božja?

Peta zapovijed Božja glasi: Ne ubij.

169. Što zabranjuje Bog u petoj zapovijedi?

U petoj zapovijedi zabranjuje Bog:

1. nepravedno ubiti čovjeka, raniti ga i sve, što na to dovodi, kao srditi se, mrziti na koga, svađati se i tući se.
2. škoditi svomu životu, i
3. druge na zlo navoditi.

170. Kako glasi šesta zapovijed Božja?

Šesta zapovijed Božja glasi: Ne sagriješi bludno.

171. Što zabranjuje Bog u šestoj zapovijedi?

U šestoj zapovijedi zabranjuje Bog sve, što je nepristojno i besramno.

172. Kako glasi sedma zapovijed Božja?
Sedma zapovijed Božja glasi: Ne ukradi.

173. Što zabranjuje Bog u sedmoj zapovijedi?
U sedmoj zapovijedi zabranjuje Bog krasti i ma kojim god načinom bližnjemu štetu činiti.

174. Kako glasi osma zapovijed Božja?
Osma zapovijed Božja glasi: Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.

175. Što zabranjuje Bog u osmoj zapovijedi?
U osmoj zapovijedi Bog zabranjuje lagati, bližnjega klevetati, ogovarati i grditi.

176. Kako glasi deveta zapovijed Božja?
Deveta zapovijed glasi: Ne poželi žene bližnjega svoga.

177. Što zabranjuje Bog u devetoj zapovijedi?
U devetoj zapovijedi zabranjuje Bog svojevoljno misliti i željeti štogod besramno.

178. Kako glasi deseta zapovijed Božja?
Deseta zapovijed glasi: Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

179. Što zabranjuje Bog u desetoj zapovijedi?
U desetoj zapovijedi zabranjuje Bog krivično poželjeti tuđe dobro.

Zapovijedi crkvene

180. Jesmo li osim zapovijedi Božjih dužni još držati koje druge zapovijedi?
Jesmo; dužni smo držati još i pet zapovijedi crkvenih.

181. Kaži pet zapovijedi crkvenih!
1. Svetkuj zapovijedane blagdane.
2. Slušaj pobožno svetu misu u nedjelje i ostale zapovijedane blagdane.
3. Posti zapovijedane postove.
4. Svake se godine najmanje jedanput ispovijedi i o Uskrsu pričesti.
5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrijeme.

Prestupak zapovijedi

182 *Što učini, tko hotimice prestupi Božju ili crkvenu zapovijed?*

Tko hotimice prestupi Božju ili crkvenu zapovijed, učini grijeh.

183. *Kako može tko sagriješiti?*

Sagriješiti se može, ako tko:

1. zlo misli, želi, govori ili učini;

2. ne učini ono dobro, koje je dužan učiniti.

184. *Jesu li svi grijesi jednaki?*

Svi grijesi nisu jednaki; ima teških grijeha, koji se zovu smrtni, a ima i manjih, koji se zovu laki grijesi.

185. *Kaži sedam glavnih grijeha!*

Sedam glavnih grijeha:

1. Oholost,
2. skupost,
3. bludnost,
4. zavist,
5. neumjerenost u jelu i piću,
6. srditost,
7. lijenost.

186. *Zašto se ti grijesi zovu glavni?*

Ti se grijesi zovu zato glavni, jer su glavni izvor drugim grijesima.

187. *Treba li se čuvati samo smrtnoga grijeha?*

Čuvati se treba ne samo smrtnoga grijeha, nego i svakoga, bio težak ili lak.

188. *Zašto se treba čuvati grijeha?*

Čuvati se treba svakoga grijeha zato, jer je grijeh najveće zlo.

189. *Zašto je grijeh toliko zlo?*

Grijeh je zato veliko zlo, jer grijehom vrijeđamo Boga, a sebi dobavljamo kaznu.

190. *Kakovu kaznu dobavljamo sebi grijehom?*

Smrtnim grijehom dobavljamo sebi vječnu muku u paklu, a lakim grijehom vremenitu kaznu na ovom svijetu ili na drugom u čistilištu.

III. BOŽJE MILOSTI

191. Možemo li sami od sebe vjerovati, zapovijedi držati i spasiti se?

Ne možemo, nego nam za to treba milosti ili pomoći Božje.

192. Čime dobivamo milost Božju?

Milost Božju dobivamo osobito svetim sakramentima i molitvom.

Sveti sakramenti

193. Tko je naredio svete sakramente?

Svete sakramente naredio je Isus Krist, Gospodin naš.

194. Koliko je svetih sakramenata naredio Isus Krist?

Krist je naredio sedam svetih sakramenata.

195. Kaži sedam svetih sakramenata!

1. krštenje,

2. potvrda ili miropomazanje,

3. presveti oltarski sakrament ili euharistija,

4. pokora ili ispovijed,

5. bolesničko pomazanje ili jeleopomazanje,

6. sveti red i

7. ženidba.

196. Koje milosti dobivamo svetim krštenjem?

Svetim krštenjem dobiva čovjek ove milosti:

1. čisti se od istočnoga i svakoga drugog grijeha;

2. posvećuje se, postaje dijete Božje i baštinik neba.

197. Što dobivamo svetom potvrdom?

Svetom potvrdom posvećuje nas Duh Sveti, da možemo svoju vjeru stalno priznavati i po njoj živjeti.

198. Što je presveti oltarski sakramenat?

Presveti oltarski sakrament jest pravo tijelo i prava krv Gospodina našega Isusa Krista pod prilikama kruha i vina.

199. *Kada se kruh i vino pretvaraju u tijelo i krv Kristovu?*
Kruh i vino pretvara se u tijelo i krv Kristovu u svetoj misi ili božanstvenoj liturgiji.

200. *Što je sveta misa ili liturgija?*
Sveta misa ili liturgija je nekrvna žrtva našega Gospodina i Spasitelja Isusa Krista.

201. *Jesmo li dužni klanjati se Kristu u presvetom oltarskom sakramentu odnosno u presvetoj euharistiji?*
Mi smo dužni klanjati se Kristu u presvetom oltarskom sakramentu ili euharistiji, jer je u tom sakramentu Krist kano Bog i čovjek nazočan.

202. *Što je ispovijed?*
Ispovijed je sakramenat, kojim nam se opraštaju grijesi, što smo ih učinili poslije krštenja.

203. *Što je bolesnička pomast ili jeleomazanje?*
Bolesnička pomast ili jeleopomazanje jest sakramenat naređen bolesnicima za dobro duše i tijela.

204. *Što je sveti red?*
Sveti red je sakramenat, kojim se podjeljuje svećenička vlast i milost.

205. *Čemu je naređen sakramenat ženidbe?*
Sakramenat ženidbe je naređen zato, da onima, koji se žene, podijeli milost, da mogu svoje dužnosti vjerno izvršavati.

Sakramenat pokore

206. *Što je sakramenat ispovijedi?*
Sakramenat ispovijedi jest sakramenat, u kojem svećenik mjesto Boga oprašta grijehe.

207. *Komu se opraštaju grijesi u sakramentu ispovijedi?*
U sakramentu ispovijedi opraštaju se grijesi onomu, koji se za grijehe skrušeno pokaje, iskreno ih ispovijedi i ima volju popraviti se i za grijehe zadovoljiti.

208. Kada je Krist naredio sakramenat ispovijedi?

Sakramenat ispovijedi naredio je Krist, kad je poslije svoga uskrsnuća rekao apostolima: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostit će im se, a kojima zadržite, zadržat će se.«

209. Mogu li se svi grijesi oprostiti u sakramentu ispovijedi?

U sakramentu ispovijedi mogu se svi grijesi oprostiti, koji su poslije krštenja učinjeni.

210. Što treba da učini onaj, koji hoće da dostojno primi sakremenat ispovijedi?

Tko hoće da dostojno primi sakramenat svete ispovijedi, treba:

1. da ispita svoju savjest,

2. da se pokaje za grijehe,

3. da odluči ne griješiti više,

4. da se ispovijedi,

5. da zadovolji za grijehe.

211. Što će reći: ispitati svoju savjest?

Ispitati svoju savjest reći će: zbiljski razmišljati, što smo sagriješili.

212. Što treba da činimo prije nego počnemo ispitivati svoju savjest?

Prije nego počnemo ispitivati svoju savjest, treba da se pobožno pomolimo Duhu Svetomu, neka nam prosvijetli pamet.

213. Ovako se moli Duhu Svetomu:

Dođi, Duše Sveti, rasvijetli moju pamet, da spoznam svoje grijehe, koje sam počinio od zadnje ispovijedi, te da se za njih skrušeno pokajem.

214. Kako možemo ispitati svoju savjest?

Svoju savjest možemo ispitati ovako: da se pitamo:

1. jesmo li se ogriješili o koju Božju ili crkvenu zapovijed mišlju, željom, govorom i djelom.

2. jesmo li sagriješili kojim glavnim ili tuđim grijehom; i

3. jesmo li zanemarili koje dobro djelo, koje smo bili dužni učiniti.

215. *Kako se jošte djeca mogu sjetiti lako svojih grijeha?*

Djeca se jošte mogu lako sjetiti svojih grijeha ako promisle: kako su se vladala:

1. u crkvi,
2. u školi,
3. kod kuće prema svojim roditeljima, braći i ukućanima,
4. na ulici ili na polju, sami ili s drugima.

216. *Treba li da se ispitujemo i za broj grijeha?*

Treba da se ispitujemo barem za teške grijehe, koliko smo ih puta učinili i u kakvim prilikama.

217. *Što će reći: pokajati se?*

Pokajati se reći će: žaliti i mrziti na učinjene grijehe.

218. *Kakvo treba da je pokajanje?*

Pokajanje treba da je:

1. unutarnje,
2. općenito i
3. svrhunaravno.

219. *Kada je pokajanje unutrašnje?*

Pokajanje je unutrašnje, kada nam je doista od srca žao, što smo sagriješili, i kada srcem mrzimo na grijeh kao najveće zlo.

220. *Kada je pokajanje općenito?*

Pokajanje je općenito, kada se kajemo za sve svoje grijehe ili barem za sve smrtne.

221. *Kada se kajemo svrhunaravski?*

Svrhunaravski se kajemo, kada nam je žao, što smo grijehom uvrijedili Boga, nebo izgubili i vječnu muku zaslužili.

222. *Što treba činiti, da se možemo svrhunaravski pokajati?*

Da se možemo svrhunaravski pokajati treba pomisliti:

1. da smo grijehom zaslužili, da nas Bog kazni,
2. da je Isus zbog grijeha naših trpio i umro,

3. da smo grijehom uvrijedili Boga, svog nebeskog Oca, najvećeg dobročinca i najveće dobro.

223. *Na koliko načina možemo se svrhunaravski pokajati?*

Svrhunaravno se možemo pokajati: savršeno i nesavršeno.

224. *Kada se kajemo savršeno?*

Savršeno se kajemo, kad se kajemo iz savršene ljubavi k Bogu zato, što smo grijehom uvrijedili Boga, najveće dobro.

225. *Kada se kajemo nesavršeno?*

Nesavršeno se kajemo, kad se kajemo zato, što smo grijehom izgubili nebo i zaslužili vječnu muku.

226. *Treba li se savršeno pokajati i onda, kada idemo na ispovijed?*

Kada idemo na ispovijed, dovoljno je, ako se nesavršeno pokajemo; ali se ipak treba trsiti, da se savršeno pokajemo.

227. *Kada treba da se pokajemo idući na ispovijed?*

Idući na ispovijed treba da se pokajemo prije ispovijedi ili barem prije nego li nas svećenik odriješi.

228. *Što treba da je združeno s pokajanjem?*

S pokajanjem treba da je združeno:

1. ufanje, da će nam Bog oprostiti grijehe,
2. dobra odluka.

229. *Što je dobra odluka?*

Dobra odluka jest prava volja popraviti se i ne griješiti više.

230. *Na što treba da se odluči, tko ima pravu volju popraviti se?*

Tko ima pravu volju popraviti se, treba da se odluči:

1. da će se čuvati svih teških grijeha i bližnje grješne prigode,
2. da će upotrijebiti sve, što je potrebno da se popravi,

3. da će zadovoljštinu učiniti i svaki učinjeni kvar naknaditi.

231. *Što je bližnja grješna prigoda?*

Bližnja grješna prigoda jest: osoba, društvo, igra i sve, što koga obično navodi na grijeh.

232. *Kako možemo probuditi pokajanje i odluku?*

Ovako: Oče nebeski, kajem se za sve svoje grijehe, ne samo što sam njima izgubio tvoju milost, a zaslužio kaznu na ovom i na drugom svijetu, nego najvećma kajem se zato, što sam njima uvrijedio tebe, najveće dobro, koje sada nadasve ljubim. Mrzim na svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da te, dragi Bože, neću nikada uvrijediti i da ću se čuvati svake grješne prigode.

233. *Što će reći: ispovijediti se?*

Ispovijediti se reći će: skrušeno kazati učinjene grijehe svećeniku, da nas od njih odriješi.

234. *Kako se treba ispovijedati?*

Ispovijedati se treba:
1. potpuno,
2. iskreno,
3. razgovjetno.

235. *Kada se ispovijedamo potpuno?*

Potpuno se ispovijedamo, kada kažemo barem sve teške grijehe, kojih se sjećamo.

236. *Što treba još kazati o teškim grijesima?*

O teškim grijesima treba još kazati:
1. koliko smo puta koji teški grijeh učinili,
2. prilike, koje mijenjaju vrstu grijeha.

237. *Kako će grješnik kazati onda, kada ne zna pravo, koliko je puta učinio koji teški grijeh?*

Kada grješnik ne zna, koliko je puta koji teški grijeh načinio, treba da kaže: Ovaj grijeh učinio sam svaki dan ili svaku sedmicu ili svaki mjesec otprilike toliko puta.

238. Treba li i lake grijehe ispovjediti?

Lake grijehe ne trebamo baš ispovijedati, ali to je dobro i spasonosno.

239. Kako se ispovijedamo iskreno?

Iskreno se ispovijedamo onda, ako se ispovjedniku upravo onako tužimo, kako spoznajemo, da smo Bogu krivi, te niti što tajimo niti se izgovaramo.

240. Što treba da promisli grješnik, kojega je sram iskreno se ispovjediti?

Grješnik, kojega je sram iskreno se ispovjediti, treba da promisli:

1. da on time čini novi teški grijeh, ako se iskreno ne ispovjedi,
2. da je ipak bolje svoje grijehe tajno ispovjediti svećeniku, koji je dužan o njima šutjeti, nego u grijehu nemirno živjeti, nesrećno umrijeti te se na sudnji dan pred svim svijetom osramotiti.

241. Što treba da učini pokornik, ako je na ispovijedi zaboravio kazati koji grijeh?

Ako je pokornik zaboravio na samoj ispovijedi koji grijeh kazati, treba da taj grijeh kaže na idućoj ispovijedi.

242. Što treba da učini onaj grješnik, koji svojom krivicom nije kazao koji grijeh?

Grješnik, koji svojom krivicom nije kazao koji grijeh, na primjer, što se nije dovoljno ispitao ili što se stidio kazati, taj treba da ponovi cijelu onu ispovijed.

243. Kada se ispovijedamo razgovjetno?

Razgovjetno se ispovijedamo onda, kada tako jasno govorimo, da ispovjednik može sve razumjeti.

244. Kako se počinje ispovijed?

Ispovijed se počinje ovako: Molim vas, oče duhovni, za sveti blagoslov, da mogu pravo i potpuno očitovati sve svoje grijehe. (dobivši blagoslov kaži dalje:) Skrušeno ispovijedam svoje grijehe, ko-

je sam učinio (učinila) od... (Reci kad si se zadnji put ispovijedio. Zatim reci ispovjedniku sve svoje grijehe, kojih se sjećaš. Zamoli svećenika da te podrobnije ispita, da ne bi štogod zaboravio, kako bi ispovijed bila potpuna.

Posebno pazi na ispovjednikovu opomene i savjete. Dobro zapamti zadanu pokoru.)

245. *Kako se završuje ispovijed?*

Ispovijed se završuje ovako: Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio (-la) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da ne ću više griješiti.

246. *Što treba zatim učiniti?*

Treba dobro paziti na ispovjednikove opomene i zapamtiti pokoru, koju naloži, pa ako što zapita, iskreno i čedno odgovoriti.

247. *Što će reći: zadovoljštinu učiniti?*

Zadovoljštinu učiniti reći će: onu pokoru izvršiti, koju nam je ispovjednik zadao.

248. *Zašto nam ispovjednik zadaje pokoru?*

Ispovjednik nam zadaje pokoru zato:
1. **da donekle zadovoljimo za grijehe i tako umanjimo vremenite kazne,**
2. **da se popravimo.**

249. *Oprašta li Bog s grijehom i sve kazne?*

Vječnu kaznu oprašta Bog svaki put s grijehom, ali vremenitih kazni ne oprašta uvijek.

250. *Koja je to vremenita kazna za grijeh?*

Vremenita kazna za grijeh jest ona, koja se trpi ili ovdje na zemlji ili u čistilištu.

Presveti oltarski sakramenat

251. *Što je presveti oltarski sakramenat?*

Presveti oltarski sakramenat ili presveta euharistija jest pravo tijelo i prava

krv Gospodina našega Isusa Krista, koji je pod prilikama kruha i vina za hranu duši našoj zbilja i bivstveno nazočan.

252. *Kada je Isus Krist naredio presveti oltarski sakramenat?*
Presveti oltarski sakramenat naredio je Krist na posljednjoj večeri uoči gorke muke.

253. *Kako je Isus Krist naredio taj presveti sakramenat?*
Ovako: Isus Krist uze hljeb, blagoslovi ga, prelomi i dade učenicima svojim govoreći: »Uzmite i jedite, ovo je tijelo moje« — Zatim uze kalež s vinom, blagoslovi ga i dade učenicima svojim govoreći: »Pijte iz njega svi, jer ovo je krv moja. To činite na moj spomen.«

254. *Što su to prilike kruha i vina?*
Prilike kruha i vina jest sve ono, što od kruha i vina vidimo i osjećamo, kao što je oblik, boja, tek, miris itd.

255. *Je li Krist i apostolima dao vlast pretvarati kruh u svoje tijelo i vino u svoju krv?*
Jest, Krist je dao i apostolima vlast pretvarati kruh u svoje tijelo, a vino u svoju krv veleći im: »To činite na moj spomen.«

256. *Na koga je prešla od apostola ta vlast?*
Ta je vlast prešla na biskupe i svećenike.

257. *Kada vrše biskupi i svećenici tu vlast?*
Tu vlast vrše biskupi i svećenici u svetoj misi ili liturgiji kad izgovaraju nad kruhom i vinom riječi Kristove: Ovo je tijelo moje; ovo je krv moja.

258. *Jesmo li dužni klanjati se Kristu u presvetom oltarskom sakramentu?*
Jesmo dužni klanjati se Kristu u presvetom oltarskom sakramentu, jer je u njemu Krist kano čovjek i Bog doista nazočan.

259. *Što je sveta liturgija ili misa?*
Sveta liturgija ili misa je neprestana žrtva novoga zavjeta, u kojoj se Isus Krist pod prilikama kruha i vina prikazuje svomu nebeskom Ocu.

260. *Kako se prikazuje Krist u svetoj liturgiji ili misi?*
U svetoj liturgiji ili misi prikazuje se Krist nekrvnim načinom, jer u svetoj liturgiji ili misi Krist niti trpi niti umire.

261. *Komu koristi sveta liturgija ili misa?*
Sveta liturgija ili misa koristi svoj crkvi: živima i mrtvima.

262. *Što će reći pričestiti se?*
Pričestiti reći će: uistinu blagovati tijelo i krv Isusa Krista duši za hranu.

263. *Kakove milosti daje sveta pričest?*
Sveta pričest:

1. združuje nas najuže s Kristom i umnožava nam milost posvećujuću,
2. slabi nam zle želje i krijepi nas u dobru,

3. čisti nas od lakih grijeha i čuva od smrtnih.

264. *Prima li svatko u svetoj pričesti ove milosti?*
Ne prima, nego samo onaj, koji se dostojno pričesti, to jest u milosti posvećujućoj.

265. *Kakav grijeh čini tko se nedostojno pričesti?*
Tko se nedostojno pričesti, čini teški grijeh svetogrđa.

266. *Što treba da učini prije pričešćivanja tko je u smrtnom grijehu?*
Tko je u smrtnom grijehu treba da se prije pričešćivanja valjano ispovjedi.

267. *Kako se treba pripraviti tijelom za svetu pričest?*
Tijelom se treba pripraviti za svetu pričest ovako:

1. treba biti natašte, to jest od ponoći ništa ne jesti, niti piti,
2. treba doći čist i pristojno odjeven.

268. *Kako treba pristupiti k svetoj pričesti?*
K svetoj pričesti treba pristupiti što smjernije, na prsima unakrst složenih ruku i oborenih očiju.

269. *Kako treba primiti svetu pričest?*
Svetu pričest treba primiti ovako: glavu podići, osrednje otvoriti usta, i jezik spušten povući unatrag.

270. *Što treba učiniti poslije pričešćivanja?*
Poslije pričešćivanja treba se čedno povratiti na svoje mjesto i ondje u molitvi sačekati svršetak svete liturgije ili mise.

271. *Kako treba provesti pričesni dan?*
Pričesni dan treba da provedemo bogoljubno i pobožno kloneći se svjetovnoga veselja.

Molitva

272. *Što će reći moliti?*
Moliti reći će: dići pamet i srce k Bogu.

273. *Zašto molimo?*
Molimo, ili da Boga slavimo, ili da mu zahvaljujemo, ili da od njega što molimo.

274. *Kako treba da molimo?*
Treba da molimo pobožno i pouzdano.

275. *Kada molimo pobožno?*
Pobožno molimo, kada mislimo na ono, što molimo, a čuvamo se drugih misli.

276. *Možemo li se nadati, da će Bog uslišati našu pobožnu molitvu?*
Možemo, pače treba da se tome nadamo, ako je ono, što molimo, dobro za naše spasenje.

277. *Zašto se možemo tome nadati?*
Tome se možemo nadati zato, što nam je Bog po Isusu, Sinu svome, obećao.

278. *Jesmo li dužni moliti?*
Moliti smo dužni, da dobijemo od Boga milost i blagoslov i jednom vječno blaženstvo.

279. *Kada treba da molimo?*
Mi treba da molimo često, osobito ujutru i uveče, prije i poslije blagovanja, kada zvoni na molitvu, i kada smo u crkvi.

280. *Koja je najizvrsnija molitva?*
Najizvrsnija molitva jest Očenaš ili molitva Gospodnja.

281. *Zašto se Očenaš zove molitva Gospodnja?*
Zove se zato molitva Gospodnja, jer je sam Krist, Gospodin naš, učio moliti Očenaš i zapovjedio, da tako molimo.

282. *Moli Očenaš!*
(Staroslavenski:) Otče naš, iže jesi na nebesjeh, da svjatitsja imja tvoja, da pridet carstvije tvoje, da budet volja tvoja, jako na nebesi i na zemlji. Hljeb naš nasuščnij dažd nam dnes i ostavi nam dolgi našja, jakože i mi ostavljajem dolžnikom našim, i ne vvedi nas vo iskušenije, no izbavi nas od lukavago. Amin.

(Hrvatski:) Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime tvoje. Dođi kraljevstvo tvoje. Budi volja tvoja kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I otpusti nam duge naše, kao što i mi otpuštamo dužnicima našim. I ne uvedi nas u napast. nego izbavi nas od zla. Amin.

283. *Što molimo obično poslije Očenaša?*
Poslije Očenaša molimo molitvu na čast Majci Božjoj, koju zovemo Pozdrav anđelov ili Bogorodice Djevo.

284. *Moli Pozdrav Anđelov ili Bogorodice Djevo!*
(Staroslavenski) Bogorodice Djevo, radujsja, blagodatnaja Marije, Gospod s toboju. Blagoslovena ti v ženah, i blagosloven Plod čreva tvojego, jako rodila jesi Hrista Spasa Izbavitelja dušam našim.
(Hrvatski) Zdravo, Bogorodice Djevo, milosti puna Marijo, Gospodin s tobom, blagoslovljena ti među ženama, i bla-

goslovljen Plod utrobe tvoje. Jer ti si rodila Krista Spasa i Otkupitelja naših duša.

285. *Što molimo, kad ujutru, o podne i uveče zvoni na molitvu?*

Molimo molitvu u čast presv. Bogorodice, »Anđeo Gospodnji«.

286. *Kojim znakom započinjemo i svršavamo molitvu?*

Molitvu započinjemo i svršavamo znakom svetoga križa.

287. *Kako se križaš?*

Križam se ovako: zajedno složim tri prva prsta desne ruke, postavim ih na čelo i govorim: »Vo imja Otca«, zatim ih postavim na prsi i govorim: »i Sina«; a poslije toga na desno rame i govorim: »i Svjatago«, a zatim na lijevo rame i govorim: »Duha«,. »Amin«.

288. *Na koga treba da osobito mislimo, kad se križamo?*

Kad se križamo, treba da osobito mislimo na Isusa Krista, koji je za nas na križu umro.

289. *Kako treba da pozdravlja i odzdravlja grkokatolik?*

Grkokatolik treba da pozdravlja »Hvaljen Isus«, a odzdravlja »Na vijeke«.

290. *Kako glasi ovaj pozdrav na staroslavenskom jeziku?*

Glasi: »Slava Isusu Hristu«. »Na vijeki«.

291. *Kako pozdravlja i odzdravlja grkokatolik od Uskrsa do Uzašašća?*

Pozdravlja: »Hristos voskrese«, a odzdravlja: »Voistinu voskrese!«

292. *Kako odzdravljamo u crkvi na svećenikov pozdrav: »Hristos po sredje nas«?*

Odzdravljamo: »Jest i budet!«

Dvije glavne zapovijedi ljubavi

1. Ljubi Gospodina Boga svim srcem svojim, svom dušom svojom, svom misli svojom i svom snagom svojom.
2. Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.

Deset zapovijedi Božjih

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj; nemaj drugih bogova uz mene.
2. Ne izusti imena Gospodina Boga svoga isprazno.
3. Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji.
4. Poštuj oca i mater, da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.
5. Ne ubij.
6. Ne sagriješi bludno.
7. Ne ukradi.
8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.
9. Ne poželi žene bližnjega svoga.
10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

Pet zapovijedi crkvenih

1. Svetkuj zapovijedane blagdane.
2. Slušaj pobožno svetu liturgiju u nedelju i u ostale zapovijedane blagdane.
3. Posti zapovijedane postove.

4. Svake se godine najmanje jedamput ispovjedi, i o Uskrsu se pričesti.
5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrijeme.

Sedam svetih sakramenata

1. Krštenje (Krst).
2. Potvrda (Miropomazanje).
3. Presveti Oltarski Sakramenat (Euharistija).
4. Pokora (Ispovijed).
5. Bolesničko pomazanje (Jeleopomazanje).
6. Sveti Red (Svjaščenstvo).
7. Ženidba (Supružestvo).

Sedam darova Duha Svetoga

1. Mudrost
2. Razum.
3. Savjet.
4. Jakost.
5. Znanje.
6. Pobožnost.
7. Strah Božji.

Plodovi darova Duha Svetoga

1. Ljubav.
2. Radost.
3. Mir.
4. Strpljivost.
5. Dobrota.
6. Milosrđe.
7. Vjera.
8. Blagost.
9. Uzdržljivost.

Šest grijeha protiv Duha Svetoga

1. Ufati se preuzetno u milosrđe Božje.
2. Zdvajati o milosti Božjoj.
3. Protiviti se priznatoj istini kršćanske vjere.
4. Zaviditi bližnjemu na darovima Božjim.
5. Odbijati tvrdokorno spasonosne opomene.
6. Ustrajati hotimice u nepokori.

Sedam glavnih grijeha

1. Oholost.
2. Skupost.
3. Bludnost.
4. Zavist.
5. Neumjerenost u jelu i pilu.
6. Srditost.
7. Lijenost.

Devet tuđih grijeha

1. Svjetovati na grijeh.
2. Zapovjediti na grijeh.
3. Privoliti na tuđi grijeh.
4. Nagovarati na grijeh.
5. Hvaliti tuđi grijeh.
6. Šutjeti na grijeh.
7. Ne pokarati grijeh.
8. Pomagati grijeh.
9. Braniti tuđi grijeh.

Četiri u nebo vapijuća grijeha

1. Hotimično ubojstvo.
2. Sodomski grijeh.
3. Tlačenje ubogih, udovica i siročadi.
4. Sustezanje zaslužene plaće.

Pet glavnih istina kršćanskih

1. Samo je jedan Bog.
2. Tri su Božanske osobe.
3. Bog je sve stvorio, sve uzdržava i upravlja.
4. Sin je Božji čovjekom postao i smrću nas svojom na križu otkupio.
5. Bog dobro vijekom nagrađuje, a zlo vijekom kazni.

Dužnosti kršćanske

1. Kloni se zla duhovnoga ili grijeha.
2. Čini dobro, ili: drži zapovijedi Božje i živi kreposno.

Tjelesna djela milosrđa

1. Gladna nahraniti.
2. Žedna napojiti.
3. Gola odjenuti.
4. Gosta primiti.
5. Sužnja otkupiti.
6. Bolesna pohoditi.
7. Mrtva pokopati.

Duhovna djela milosrđa

1. Grješnika pokarati.
2. Neuka poučiti.
3. Dvoumna dobro svjetovati.
4. Tužna utješiti.
5. Krivicu strpljivo podnositi.
6. Uvreditelju oprostiti.
7. Za žive i mrtve Boga moliti.

Glavna dobra djela

1. Molitva.
2. Post.
3. Milostinja.

Tri bogoslovske kreposti

1. Vjera
2. Ufanje.
3. Ljubav.

Tri evanđeoska savjeta

1. Dobrovoljno siromaštvo.
2. Vječna čistoća.
3. Savršena poslušnost.

Četiri posljednje stvari

1. Smrt, 2. Sud, 3. Pakao i 4. Nebesko kraljevstvo.

(— »U svim djelima svojim spomeni se posljednjih svojih stvari, pa nećeš nikada sagriješiti.« — Crkv. 7. 40.).

Djelo vjere

Vjerujem u te, Bože moj, da si jedan jedini božanstvom, a troj osobama: Otac, Sin i Duh Sveti. Vjerujem, da je druga osoba, Sin Božji, krepošću Duha Svetoga, čovjekom postao, rodio se i sve nas otkupio; i da će doći suditi žive i mrtve; da će dobre naplatiti slavom nebeskom, a grješnike kazniti mukama paklenim. Vjerujem nadalje sve ono, što vjeruje i vjerovati uči sveta Mati Crkva katolička.

A sve to vjerujem zato, što si to navijestio ti, Bože, koji si neizmjerna mudrost i vjekovita istina, koji ne možeš prevariti niti prevaren biti, jer sve znaš i vidiš. O Bože, umnoži vjeru moju!

Djelo ufanja

Ufam se u te, o premilostivi Bože moj, da ćeš mi po zaslugama muke i smrti Isusove i po mojim dobrim djelima, s pomoću tvojom učinjenim, oprostiti sve grijehe i dati slavu nebesku. A to se ufam zato, što ti, Bože svemogući, dati možeš, što si obećao, i u obećanju si svojem stalan i vjeran. O Bože, učvrsti ufanje moje.

Djelo ljubavi i skrušenja

Ljubim te, o Bože moj, svim srcem i dušom svojom nada sve, i više nego samoga sebe; jer ti si sam po sebi svake ljubavi dostojan, i poradi tebe ljubim bližnjega svoga kao samoga sebe. O Bože, užezi ognjem ljubavi svoje srce moje, te iz ove goruće ljubavi prema tebi jako se kajem, što sam ikada uvrijedio tebe, neizmjerno dobro. Mrzim na sve grijehe života svoga, i to većma nego na ikoje drugo zlo. O da te nijesam nikada uvrijedio! Tvrdo odlučujem, da ću se čuvati svakoga grijeha, te volim umrijeti, nego ikojim grijehom, osobito smrtnim, uvrijediti tebe, najveće dobro. A sve ću počinjene grijehe po milosti tvojoj iskreno ispovjediti i dostojnu za njih pokoru učiniti. Smiluj mi se dakle, o svemogući Isuse, i budite mi na pomoć, milostiva Marijo i sveti Josipe! Amin.

Evanđeoska blaženstva

Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blaženi žalosni, jer će se oni utješiti. Blaženi krotki, jer će oni baštiti zemlju. Blaženi koji gladaju i žeđaju pravde, jer će se oni nasititi. Blaženi milosrdni, jer će oni milosrđe postići. Blaženi koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti. Blaženi mirotvorci, jer će se oni sinovi Božji nazvati. Blaženi koji su progonjeni radi pravednosti, jer je njihovo kraljevstvo nebesko. Blago vama, kad vas pogrde i usprogone i uzgovore na vas sve zlo lažući radi mene. Veselite se i kličite, jer je plaća vaša velika na nebesima.

Vječne istine

Život kratak, a smrt stalna:
njoj se ne zna dan ni čas,
ako vrijeme gubim sada,
ne ću ga imat zadnji čas.

Jednu samo imam dušu,
nju mi dade dobri Bog,
propadne li ona ludo,
što će biti od zla tog?

Bog me vidi, Bog će sudit:
Il u pako il u raj,
il u raju vječna slava,
il u paklu vječni vaj.

Svemu dođe jednom konac,
al vječnosti nikad kraj,
il u raju vječna slava,
il u paklu vječni vaj.

SAKRAMENAT SVETE ISPOVIJEDI

Napomena o svetoj ispovijedi

O valjanoj svetoj ispovijedi ovisi dostojna pričest. O dostojnoj svetoj pričesti ovisi blažena vječnost. Mnogi su propali, jer su im ispovijedi bile manjkave. Zato pazi, da se uvijek pravo, potpuno i valjano

ispovijediš. A da to doista postigneš, čitaj često što o svetoj ispovijedi uči kršćanski nauk ili katekizam.

Molitva prije ispitivanja savjesti

Dođi, Duše Sveti, rasvijetli moju pamet, da spoznam svoje grijehe, koje sam počinio od zadnje ispovijedi, te da se za njih skrušeno pokajem.

Ispitivanje savjesti

Sada pomno i ozbiljno ispitaj svoju savjest. Čuvaj se da zbog nemarnog ispitivanja savjesti ne ispustiš u ispovijedi koji grijeh. Zamoli ispovjednika, da ti pomogne te se lijepo ispovjediš.

Da lakše uzmogneš ispitati savjest, evo ti naputaka, kako se imaš ispitivati o zapovijedima Božjim i crkvenim i o dužnostima svojega staleža.

Najprije se pitaj:

1. Kad si se zadnji put ispovjedio? 2. Jesi li zatajio koji smrtni grijeh? 3. Jesi li se onda iskreno pokajao za svoje gri-

jehe i odlučio da ih nećeš više počiniti? 4. Jesi li se u smrtnom grijehu pričestio? 5. Jesi li izvršio naloženu pokoru?

Sad razmisli u sebi svoje grijehe!

1. Prođi u pameti zapovijedi Božje i crkvene, i glavne grijehe, i ozbiljno se pitaj: da li si sagriješio mišlju i željom, riječju i djelom, ili zanemarivanjem? 2. Promisli ,da li si krivac tuđih grijeha, i da li si ispunjavao dužnost svoga staleža? Ako si po nesreći počinio smrtne grijehe, pitaj se za njihov broj i za sve okolnosti, koje mijenjaju vrst grijeha. Razmisli da li si smrtno sagriješio svaki dan, svaki tjedan, svaki mjesec, koliko puta na dan, u tjednu, u mjesecu?

Istom sada posluži se slijedećim ispitivanjem savjesti, da se lakše sjetiš kojega grijeha, što si ga možda zaboravio, premda si ga uistinu učinio.

Protiv deset zapovijedi Božjih

Protiv p r v e zapovijedi: Jesi li svojevoljno sumnjao o vjeri, rado slušao gdje se govori protiv vjere, zanemario pouku u vjeri? Jesi li mrmljao protiv Boga? Jesi li bio praznovjeran, nepobožno se molio, svagdanje molitve propustio?

Protiv d r u g e zapovijedi: Jesi li se podrugivao svetim stvarima, lakoumno ili u srditosti izuščivao sveta imena, kleo, psovao, bez potrebe ili dapače krivo se zakleo (prisegao)?

Protiv t r e ć e zapovijedi: Jesi li u nedjelju ili blagdane bez potrebe radio težačke poslove, svojom krivnjom propustio svetu liturgiju-misu, svojom krivnjom došao prekasno na svetu liturgiju-misu? Jesi li u crkvi bio rastresen, nepristojan?

Protiv č e t v r t e zapovijedi: Jesi li roditelje i poglavare uvijek slušao, jesi li im prkosio, zlo želio, žalostio ih i srdio? Roditelji i gospodari neka se pitaju: Kako su se skrbili za djecu? Jesu li ih premalo ili previše kažnjavali, jesu li se skrbili za njima potrebnu pouku u kršćanskom nauku? Jesu li ih putili na molitvu, na primanje sv. Sakremenata, slali k Službi Božjoj? Jesu li pazili, kako se vladaju u crkvi i drugdje? Jesu li im branili sa zlima se družiti? Jesu li ih kleli, pred njima ružno govorili ili što nepodobno učinili? Jesu li im dali dobar primjer?

Protiv pete zapovijedi: Jesi li sebi ili bližnjemu naškodio iz zlobe ili lakoumlja na zdravlju ili životu, svoj ili bližnjega život bez potrebe pogibli izvrgavao? Jesi li bio umjeren u jelu i pilu? Jesi li sebi ili bližnjemu smrt želio? Jesi li krivac čijoj smrti? Jesi li koga na grijeh naveo, i na koji? Jesi li koga sablaznio? Jesi li se brižno čuvao sablažnjivih prigoda? Jesi li nastojao, da danu sablazan popraviš?

Protiv šeste i devete zapovijedi: Jesi li hotimice mislio besramno, hotimice što besramno govorio ili ružne pjesme pjevao, rado što besramno slušao, čitao ili drugima čitati dao, dragovoljno što besramno gledao ili činio? Sam ili s drugim? S istim ili s drugim spolom? Jesi li što besramno dopustio na sebi od drugih? Jesi li koga na nečistoću nagovarao ili silio? Jesi li bio stidljiv očima i čuvao se radoznalih pogleda, što bi moglo uzbuditi nečiste misli i želje? Jesi li se čuvao osobe ili mjesta, gdje je čistoća u pogibli? Jesi li imao nevaljalih misli glede udatih osoba, ili si takva djela s njima počinio? Jesi li na ispoviedi nečisti grijeh zatajio, umanjio? itd.

Tko je u ženidbenom stanju, neka se pita: Je li održao ženidbenu čistoću? Je li očuvao ženidbenu vjernost?...

Protiv sedme i desete zapovijedi: Jesi li komu naškodio na imetku, ukrao što ili oteo, što i koliko? Jesi li što uzeo iz crkve ili s koga drugoga svetog mjesta? Jesi li koga prevario pri kupnji, mjeri, prodaji, što ukradeno primio, nađeno pridržao? Jesi li komu štetu nanio u polju, vinogradu, livadi...? Jesi li tuđe dobro povratio, kako ti je bilo na ispovijedi naređeno...?

Protiv osme zapovijedi: Jesi li lagao, time drugima naškodio, o drugima bez uzroka sumnjao što grješno, druge potvarao, tuđe pogreške bez potrebe otkrivao, krivo se zakleo (prisegao)? Jesi li drugoga ogovarao, klevetao? Je li to bilo pred više osoba? Jesi li opozvao, što si krivo rekao, i učinjenu štetu nadoknadio?...

Protiv zapovijedi crkvenih

Jesi li postio zapovjedne posne dane? Zanemario svetu ispovijed i pričest o Uskrsu? Jesi li se nevaljano ispovijedio?

Jesi li točno ispitao savjest, kazao i broj smrtnih grijeha? Jesi li se za grijehe skrušeno pokajao? Jesi li imao čvrstu odluku popraviti se i više ne griješiti? Jesi li smrtni grijeh hotimice od straha ili stida zatajio? Jesi li ga potom na prvoj ispovijedi ispovjedio? Koliko si se puta u tom stanju pričestio? Jesi li u tom stanju primio koji drugi sakramenat? Jesi li koji smrtni grijeh od straha umanjio, ili pak okolnosti prešutio? Jesi li zadanu pokoru točno izvršio? Jesi li povratio tuđe dobro, kako ti je ispovjednik naložio? Jesi li nanesenu štetu, danu sablazan popravio, kako si mogao? Jesi li napustio grješnu prigodu, kako ti je bilo u ispovijedi rečeno? Jesi li kod ispovjedaonice prisluškivao, što drugi ispovijedaju? Jesi li to što si tad čuo, i drugima kazao? Jesi li se na svetu pričest pripravio? Jesi li se poslije svete pričesti dostojno zahvalio?

Ispitivanje po glavnim grijesima

Jesi li bio ohol i gizdav, druge prezirao? Jesi li bio lakom, nemilosrdan spram ubogih, zavidan i veselio se tuđem zlu? Jesi li bio neumjeren u jelu i pilu, lijen u službi Božjoj? Mološ li se

Bogu u jutro, na večer, prije i poslije jela, te na pozdravljenje anđeosko? Jesi li se zbog ljudi stidio moliti se Bogu?...

Protiv tuđih grijeha

Jesi li sudjelovao u tuđim grijesima? Jesi li tuđe grijehe propustio zapriječiti? Jesi li šutio na tuđe grijehe, premda si ih mogao dojaviti starijima? Jesi li se veselio tuđim grijesima, ili iste odobravao?

Poslije ispitivanja savjesti

Kad si sve grijehe u pamet skupio, iz dubine srca svoga skrušeno i ponizno reci:

Milorđe, Gospodine, milosrđe! Smiluj mi se, Isuse, Sine Davidov! Smiluj mi se Isuse, Sine Marijin! Ah, što učinih ja kukavni crv proti tvomu neizmjernomu Veličanstvu! Sagriješio sam i uvrijedio tebe, gospodara života i smrti, koji možeš ovo nevoljno tijelo svaki čas u prah obratiti, a dušu u pakao strmoglaviti. O Bože! Ne znam, čemu da se više čudim: da li svojoj preveli-

koj zloći, ili tvojoj neizmjernoj dobroti i strpljivosti. Kad promislim, što i koliko sagriješih, dršćem i trnem, te ne smijem ni k nebu pogledati. Ali opet neću duhom da klonem, jer si ti proroku rekao: neću smrti grješnika, nego samo da se obrati i živi.

Molim te dakle, milostivi Spasitelju, udijeli mi milost, da se pokorim i savršeno pokajem; daj da osjetim makar i najmanji dio one tvoje neizmjerne žalosti na Maslinskoj gori, ulij mi u srce i samo jednu kap one svoje tuge, koja ti se tada kano more po srcu razlila.

Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem, da ću se popraviti i da ne ću više griješiti.

U ispovjedaonici

Kad dođeš pred ispovjednika, klekni, pozdravi ga s *»Hvaljen Isus«* i reci:

Molim vas, oče duhovni, za sveti blagoslov, da mogu pravo i potpuno očitovati sve svoje grijehe.

Skrušeno ispovijedam svoje grijehe, koje sam učinio (učinila) od zadnje ispovijedi.

(Reci, kad si se zadnji put ispovijedio).

Zatim reci ispovjedniku svoje grijehe, kojih se sjećaš. Da ne bi štogod zaboravio, zamoli ispovjednika, neka te ispita, tako da sv. ispovijed bude potpuna; a ti iskreno i jasno odgovori na njegova pitanja. Zatim dobro pazi na opomene ispovjednikove i upamti naloženu pokoru, koju ti dade. Ako ti se pričini pokora preteškom, a ti ponizno zamoli za drugu pokoru.

Dok te ispovjednik odrješuje, moli:

Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio (uvrijedila) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem da ću se popraviti i da ne ću više griješiti.

(Prekriži se).

Ne idi iz ispovjedaonice prije, nego ti ispovjednik običnim kršćanskim pozdravom ili drukčije ne pokaže, da možeš otići.

Poslije ispovijedi

Neka ti je, Gospodine, po zaslugama tvojim i po zaslugama blažene vazda Djevice i sviju Svetih ova ispovijed moja ugodna i prijatna; a što je god meni pomanjkalo sada i prije u čistoći i cjelovitosti ispovijedi i u savršenstvu pokajanja, neka nadoknadi prevelika dobrota i milosrđe tvoje, po kojem mene od sviju grijeha potpuno i savršeno odriješena na nebu dostoj se imati.

Hvala ti, Bože, neizmjerna hvala na prevelikom milosrđu, što si mi ga danas ukazao. Uzdrži me do vijeka u milosti svojoj, a poslije smrti privedi me k sebi u rajsku slavu. Amin.

Sada izvrši naloženu pokoru, a zatim ovako moli:

Predobri Isuse, koji i najmanju zadovoljštinu milostivo primaš, primi, molim te, ovu moju pokoru i s njom zajedno sve, što budem odsada dobra učinio ili zla pretrpio. A da ti ova moja neznatna pokora bude ugodnija, ja je sjedinjujem s pregorkom mukom i smrću tvojom. To je ono blago, što ti ga prikazujem za grijehe svoje, moleći te poniznim srcem, da, štogod mojoj pokori manjka, to iz toga blaga milostivo dopuniš i prikažeš Ocu nebeskome, s kojim živiš i kraljuješ Bog po sve vijeke vjekova. Amin.

Ljubezna Majko Marijo, koja si bez ikojega grijeha živjela i do konca svojega života ostala vjerna Bogu: isprosi mi milost, da se odsada, pošto su mi grijesi otpušteni, novih grijeha sve više i više čuvam i da ustrajem u bogoljubnom, kršćanskom življenju sve do smrti, te tako postignem vječno blaženstvo. Amin.

SAKRAMENAT SVETE PRIČESTI

Napomena o svetoj pričesti

Kršćanine dragi! Kad si tako sretan, te smiješ u sv. pričesti primiti dragoga Isusa, onda se moraš moliti sa što većom sabranošću duha, poniznošću i ljubavlju. Pomisli tko dolazi k meni? Isus, Bog moj i Spasitelj moj. Komu dolazi? K meni nevoljnome grješniku. Zašto dolazi? Jer me ljubi i hoće da me spasi.

Molitve prije svete pričesti

Svemogući vječni Bože, evo pristupam k Sakramentu jedinorođenoga Sina tvojega, Gospodina našega Isusa Krista. Pristupam kao bolestan k liječniku života, slijep k suncu svjetlosti vječne, ubog i potrebit gospodaru neba i zem-

lje. Molim dakle obilatost neizmjerne darežljivosti tvoje, da se dostojiš izliječiti moju nemoć, oprati nečistoću, prosvijetliti sljepotu, obogatiti uboštvo, zaodjeti golotu; da kruh anđeoski, Kralja nad kraljevima i Gospodara nad gospodarima primim s tolikim poštovanjem i poniznošću, sa tolikom čistoćom vjere, s takvom odlukom i namjerom, kako je korisno za spasenje duše moje.

O moj Isuse, moj preslatki Isuse, tko će mi dati krila, da poletim k tebi? Tebe, o kruše života, gladuje moja duša. Tebe, studenče vode žive i sviju milosti, žeđa i želi moje srce. Dođi i nemoj krzmati, Isuse preslatki. Spremno je, Bože srce moje; spremno je i otvoreno. Ah, udostoj se k meni doći i sa mnom po milosti svojoj ostati do svršentka života moga.

Ti o prečista Djevo i Majko, dostoj se približiti meni, kad idem pred tvojega Sina. Učini po zaslugama i molitvama svojim, da onaj, koji se tebi dosto-

jao postati dionik naše nemoći, udostoji se sada učiniti mene dionikom presvetoga tijela i krvi svoje.

O vi svi nebeski duhovi, o Anđele Čuvaru moj i ostali moji zaštitnici: vas u pomoć zazivam ja ubog i siromah. Pripravite u meni dostojno mjesto svojemu Gospodinu i zaodjenite me svitom zasluga svojih, zakitite i uresite moju dušu krepostima svojim, da Božanskoga gosta, Spasitelja svoga, uzmognem primiti sa svom mogućom čašću i čistoćom srca.

Liturgijska pretpričesna molitva

U određeno vrijeme odnosno na svećenikove riječi »So strahom Božjim i vjeroju pristupite« pobožno pristupi k svetoj pričesti i zajedno sa svećenikom i ostalim pričesnicima moli pobožno i skrušeno ovu predpričesnu molitvu:

Vjeruju, Gospodi, i ispovjeduju, jako ti jesi voistinu Hristos, Sin Boga živago prišedij v mir grješnija spasti, ot nihže pervij jesm az.	Vjerujem, Gospodine, i priznajem, da si ti zaista Krist Sin Boga živoga, koji si došao na svijet, da spasiš grješnike, od kojih sam prvi ja.
Večeri tvojeja tajnija dnes, Sine božij, pričastnika mja priimi: ne bo vragom Tvoim tajnu povjem, ni lobzanija Ti dam jako Juda, no jako razbojnik ispovjedajusja tebje:	Za učesnika tvoje tajne večere primi me danas, Sine Božji, jer ja ne ću izdati tajne tvojim neprijateljima, niti ću ti poljubac dati kao Juda, već ti se kao razbojnik priznajem:
Pomjani mja, Gospodi jegda priideši v carstviji Tvojem.	Spomeni se mene, Gospodine, kad dođeš u kraljevstvo svoje.
Pomjani mja, Vladiko, jegda priideši v carstviji Tvojem.	Spomeni se mene, Vladaru, kad dođeš u kraljevstvo svoje.
Pomjani mja, Svjatij, jegda priidiši v carstvii Tvojem.	Spomeni se mene, Sveti, kad dođeš u kraljevstvo svoje.

Da ne v sud, ili vo osuždenije budet mnje pričastije svjatih Tvoih tain, Gospodi, no vo iscjelenije duši i tjela.	Da mi ne bude pričest tvojih tajna, Gospodine, na sud niti na osudu, nego na ozdravljenje duše i tijela.
Bože, milostiv budi mnje grješnomu.	Bože, budi milosrdan meni grješnomu.
Bože, očisti grjehi moja i pomiluj mja.	Bože, očisti grijehe moje i smiluj mi se.
Bez čislà sogrješih, Gospodi, prosti mja.	Bez broja sagriješih, Gospodine oprosti mi.

Molitve poslije svete pričesti

Gospodine Isuse Kriste, Bože moj! Ja, komu je bilo dozvoljeno, da se pričestim presvetim tijelom i prečistom krvlju tvojom, veličam te i slavim, klanjam se i hvalim ti na svemu, što si ti učinio za moje spasenje. Amin.

Dušo Kristova, posveti me.
Tijelo Kristovo, spasi me.
Krvi Kristova, napoj me.
Vodo iz prsi Kristovih, operi me.
Muko Kristova, okrijepi me.
O dobri Isuse, usliši me.
Među rane svoje sakrij me.
Ne dopusti da se odijelim od tebe.
Od neprijatelja pakosnoga brani me.
Na čas smrti moje zovni me.
I zapovijedi mi da dođem k tebi.
Da te sa svetima tvojim hvalim.
U vijeke vjekova. Amin.

Evo ja, o dobri i preslatki Isuse, pred

tvojim se licem bacam na koljena i s najvećim žarom srca molim te i zaklinjem: daj utisni u srce moje živa čuvstva vjere, ufanja i ljubavi i najčvršću volju da se popravim. Jer s velikim ganućem i žalošću o tvojih pet rana u-

sebi razmišljam i u duhu ih promatram, imajući pred očima ono, što je već o tebi, o dobri Isuse, prorok David na svoja usta govorio: »Probodoše ruke moje i noge moje, prebrojiše sve kosti moje.« (Psalam 31.).

OBNOVA KRSNOGA ZAVJETA

Kod prve svete pričesti

Držeći upaljenu svijeću obnovi krsni zavjet, što su ga mjesto tebe na svetom krštenju kumovi Bogu učinili. S oltara svećenik pita djecu.

Sveć.: Što ste kod svetoga krštenja zaprosili od Crkve Božje?

Djeca: **Vjeru.**

Sveć.: Što vam daje vjera?

Djeca: **Život vječni.**

Sveć.: Ako hoćete imati život vječni, držite zapovijedi: Ljubite Gospodina Boga svojega svim srcem svojim i svom dušom svojom i svim umom svojim, a bližnjega svojega kao sama sebe. O ovim dvjema zapovi-

jedima visi sav zakon i proroci. A vjera je da jednoga Boga štujete u trojstvu i trojstvo u jedinstvu, a da ne pomiješate osoba i ne rastavite bivstva. Jer druga je osoba Očeva, druga Sinova, druga Duha Svetoga; a u njih trojice jedno je bivstvo i jedno je samo božanstvo.

Sveć.: Odričete li se sotone?

Djeca: **Odričemo.**

Sveć.: I svega sjaja njegova?

Djeca: **Odričemo.**

Sveć.: Vjerujete li u Boga Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje?

Djeca: **Vjerujemo.**

Sveć.: Vjerujete li u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, rođena i mučena.

Djeca: **Vjerujemo.**

Sveć.: Vjerujete li u Duha Svetoga, svetu Crkvu katoličku, općinstvo Svetih, oproštenje grijeha, uskrsnuće tijela i život vječni?

Djeca: **Vjerujemo.**

Sveć.: Vjerujete li da je Isus Krist u presvetom oltarskom Sakramentu dušom i tijelom, s tijelom i krvlju, s Božjom i čovječnom naravi?

Djeca: **Vjerujemo i ispovjedamo.**

Sveć.: Vjerujete li i sve drugo, što nam sveta Mati Crkva katolička vjerovati nalaže?

Djeca: **Vjerujemo.**

Sveć.: Obećajete li svetoj i nepogrješivoj Crkvi vjernost i poslušnost?

Djeca: **Obećajemo.**

Sveć.: Hoćete li kao prava djeca Matere Crkve uvijek obdržavati njezine zapovijedi? Hoćete li kao pravi katolici do posljednjeg časa živjeti i umrijeti?

Djeca: **Hoćemo kao dobra i poslušna djeca obdržavati sve zapovijedi naše svete Majke Crkve; Hoćemo, živjeti i umrijeti kao pravi katolici.**

Djeca: (klečeći mole) **Hvalimo ti iz dna srca, Bože Oče nebeski, što si nam milostivo dao, da vjerujemo u te i u tvoga Sina Isusa Krista, Gospodina našega, i u Duha Svetoga i što si nam dobrostivo udijelio, da**

smo se u tvojoj svetoj i nepogrješivoj Crkvi rodili. Klečeći pred tobom obećajemo ti pred svim anđelima i svecima vjernost na vijeke, koju su ti u ime naše drugi kod našega krštenja zavjetovali. Ojači nas, Gospodine, svojom milošću! Čuvaj nas u svim našim napastima! Daj, da prije umremo, negoli ti nevjerni budemo! Udijeli nam milost, da riječju i činom svoju vjeru uvijek zasvjedočavamo, te nas k sebi uzmi u život vječni, kada bude sveta tvoja volja.

Nakon toga moli svećenik ovu molitvu:

Milostivi, vječni Bože! Pogledaj dobrostivo na ovu svoju djecu i usliši milostivo njihovu smjernu molitvu. Daj, da izvrše, što žele. Ne dopusti nikada, da se ove nejake sirote, koje su tvoja djeca, ikada od tebe rastave. Ne daj, da duše njihove, otkupljene dragocjenom krvlju jedinorođenoga Sina tvojega, zaplijeni neprijatelj, koji na njih vreba. Svjetlo prave vjere vijekom im svi-

jetlilo, i u tom svjetlu poznali uvijek tvoju volju i vjerno je vršili. Neka rastu u mudrosti i dobi: vodi ih od kreposti do kreposti, dok ne ugledaju svjetlost vječnu, gdje će tebe, svoga nebeskog Oca, i tvojega jedinorođenoga Sina, i Duha Svetoga licem u lice gledati i hvaliti te i slaviti sa svim anđelima i svecima od vijeka do vijeka. Amin.

BOŽANSTVENA LITURGIJA

Kratka pouka o sv. liturgiji

Sv. liturgija ili Služba Božja je beskrvna žrtva novoga zavjeta u kojoj se žrtvuje sam Sin Božji svom nebeskom Ocu u svrhu posvećenja i spasenja ljudskih duša. Ustanovio ju je Isus Krist na svojoj Posljednjoj večeri kad je pretvorio kruh u svoje prečisto Tijelo, a vino u svoju presvetu Krv. Takvu čudesnu pretvorbu vršiti: kruha i vina u tajnu Tijela i Krvi Isusa Krista — dao je Božanski Spasitelj vlast i moć svojim apostolima, a preko njih svima biskupima i svećenicima.

Pošto je Služba Božja trajno ponavljanje najuzvišenijeg događaja u povijesti spasenja i otkupljenja ljudskoga roda (Žrtva križa na Golgoti), a osim toga živi izvor spasonosnih milosti, to je sv. Mati

Crkva odredila i naložila, da svaki kršćanin, koji je došao k razumu (od sedme godine života), mora prisustvovati svake nedjelje i blagdana tihoj ili pjevanoj sv. liturgiji. Od te obaveze ispričavaju samo teški i ozbiljni razlozi.

Svaka pojedina sv. liturgija je neizmjerne vrijednosti. Koriste se njome: onaj koji je služi, oni, za koje se prikazuje i svi oni koji joj pobožno prisustvuju. Liturgija se može prikazivati za žive i mrtve.

U Grkokatoličkoj Crkvi poznate su i služe se tri liturgije:

1) Liturgija sv. Bazilija. Služi se u godini svega deset puta, i to:

a) Na dan smrti sv. Bazilija, tj. prvoga siječnja.

b) Prvih pet nedjelja Velikoga posta.

c) Na Veliki Četvrtak i na Veliku subotu.

d) Na Badnjak Božića i na dan prije Bogojavljenja.

2) Liturgija Prije-posvećenih darova (Preždeosvjaščenih darov). Ista se služi u sve srijede i petke Velikoga posta te u: ponedjeljak, utorak i srijedu Velikoga tjedna.

3) Liturgija sv. Ivana Zlatoustoga. Služi se u sve dane kad nisu propisane gore navedene dvije liturgije: Sv. Bazilija i Preždeosvjaščenaja. Pisac ove potonje liturgije (Sv. I. Zl.) živio je u 4. stoljeću, umro je 407. god. Svoju liturgiju napisao je na grčkom jeziku. Na staroslavenski jezik prevedoše je slavenski apostoli sveta braća Ćiril i Metod.

Glavna razlika između liturgije sv. Bazilija i liturgije sv. Iv. Zlatoustog je u tom što su molitve svećenikove u prvoj znatno dulje nego u drugoj.

Liturgija sv. Ivana Zl. (kao i Bazilijeva) sastoji se od tri dijela:

a) *Proskomidija*. To je pripravni dio. Vrši se na stoliću-proskomidikonu. Za vrijeme proskomidije svećenik priprema žrtvene darove: na diskosu kruh i u čaši vino. Proskomidija nam simbolički predstavlja rođenje Isusovo u betlehemskoj štalici i smrt na križu. Tom dijelu liturgije vjernici nisu dužni prisustvovati. Služi se tiho. Svršivši proskomidiju svećenik dolazi pred oltar i otvara carska vrata, a poslužitelji istovremeno otvaraju đakonska obadvoja vrata. Nakon što je uz poklone izmolio propisane molitve svećenik glasno započinje liturgiju oglašenih.

b) *Liturgija oglašenih*. Glavni njezini dijelovi su: prošnje, čitanje odlomaka apostolskih poslanica i evanđelja. Na tom dijelu liturgije drži se i propovijed. Zove se »oglašenih«, jer su tom dijelu liturgije smjeli prisustvovati i oni, koji još nisu bili kršteni, nego su se samo za sv. krštenje pripremali. Na đakonov zaziv: »Jelici oglašeni izdite« napuštali su crkvu. Liturgija oglašenih predočuje nam: skroviti i javni život Isusa Krista.

c) *Liturgija vjernih*. To je bitni i najvažniji dio sv. Službe Božje. Sastoji se od: prijenosa žrtvenih darova sa proskomidikona na prijestol, zajedničkog moljenja Simbola vjere, Pretvorbe, priprave za sv. Pričest ,same pričesti i zahvale za istu. Simbolički nam predstavlja taj dio liturgije: Proslavu Isusa Krista — ulazak u Jeruzalem, čudesnu pretvorbu na Posljednjoj večeri, čudesno uskrsnuće od mrtvih i slavno uzašašće na nebo Isusa Krista.

Liturgija može biti: tiha, pjevana, svečana i arhijerejska. Arhijerejska se zove onda kad ju služi biskup uz sudjelovanje ostalog svećenstva.

SVETA SLUŽBA BOŽJA
ili
BOŽANSTVENA LITURGIJA
sv. Ivana Zlatouskog

LITURGIJA OGLAŠENIH

Staroslavenski:

Jerej: Blagosloveno carstvo, Otca i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Hrvatski:

Svećenik: Blagoslovljeno carstvo: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Ektenija mirna ili velika

Jerej: Mirom Gospodu pomolimsja.

Svećenik: Pomolimo se u miru Gospodu.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O svišnjem mirje i spaseniji duš naših, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O mirje vsego mira, blagostojaniji svjatih božijih cerkvej, i o sojedineniji vsjeh, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O svjatjem hramje sem, i s vjeroju, blagogovjenijem i strahom božijim vhodjaščih v on, Gospodu pomolimsja.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za nebeski mir i za spasenje naših duša.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za mir svega svijeta; za napredak svih Božjih crkava i za sjedinjenje svih.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za ovaj sveti hram i za sve one, koji s vjerom, pobožnošću i strahom Božjim ulaze u njega.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O svjatjejšem vselenstjem Arhijereje našem (imja rek), Papje Rimstjem, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: o preosvjaščenjejšem Arhijepiskopje i Mitropolitje našem Kir (imja rek), i o bogoljubivjem Episkopje našem Kir (imja rek), čestnjem prezviterstvje, vo Hristje dijakonstvje, o vsem prič tje i ljudeh, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za svetog, sveopćeg Prvosvećenika našeg (ime), Papu Rimskoga.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolitu našeg Gospodina (ime) i za bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), za časno svećenstvo, u Kristu đakonstvo, za crkvene poslužitelje i za sav narod.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Jerej: O prederžaščih vlasteh naših i o vsem voinstvje, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O gradje sem (ili: O vesi sej), vsjakom gradje, stranje, i vjeroju živuščih v nih, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O blagorastvoreniji vozduhov, o izobiliji plodov zemnih, i vremenjeh mirnih, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za pretpostavljene naše vlasti i za svu vojsku.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za ovaj grad (ili: za ovo selo), za svaki grad, kraj i za sve vjerujuće njihove žitelje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za povoljan zrak, za obilje zemaljskih plodova i mirna vremena.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Jerej: O plavajuščih, putešestvujuščih, nedugujuščih, stražduščih, pljenenih, i o spaseniji ih, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za one, koji su na plovidbi, putovanju, u bolesti, patnji ili zarobljeništvu, i za njihovo spasenje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Ovdje se dodaju prošnje za razne potrebe živih i za mrtve)

Jerej: O izbavitisja nam ot vsjakija skorbi, gnjeva i nuždi, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu da se oslobodimo svake bijede, srdžbe i nevolje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj, i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Presvjatuju, prečistuju, preblagoslovenuju, slavnuju Vladičicu našu Bogorodicu i prisnodjevu Mariju, so vsjemi svjatimi pomjanuvše, sami sebe i drug druga, i ves život naš Hristu Bogu predadim.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Spomenuvši presvetu, prečistu, preblagoslovljenu, slavnu Vladaricu našu Bogorodicu i vazda djevicu Mariju, zajedno sa svima svetima, kao i sami sebe i uzajamno jedan drugog, predajmo sav svoj život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

(Svećenik tiho govori molitvu prvog antifona)

Jerej: Jako podobajet Tebje vsjakaja slava, čest i poklonenije, Otcu, i Sinu,

Svećenik: Jer tebi dolikuje svaka slava, čast i poklon: Ocu i Sinu i Svetomu Du-

i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

hu, sada i vazda i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Prvi antifon

a) Nedjeljni:

Voskliknite Gospodevi vsja zemlja, pojte že imeni jego, dadite slavu hvalje jego.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Rcite Bogu: kolj strašna djela tvoja, vo množestvje sili tvojeja solžut tebje vrazi tvoji.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Zaori se Bogu pjesmom sva zemljo, pjevajte pjesmu imenu njegovu, dajte hvalu slavi njegovoj.

Molitvama Bogorodice, Spasitelju, spasi nas.

Recite Bogu: kako su uzvišena djela tvoja! Zbog veličine tvoje moći, laskat će ti neprijatelji tvoji.

Molitvama Bogorodice, Spasitelju, spasi nas.

Vsja zemlja da poklonitsja tebje, i pojet tebje, da pojet že imeni tvojemu, Višnij.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Slava Otcu, i Sinu, i Svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Sva zemlja neka se pokloni tebi i neka pjeva tebi i imenu tvojemu, Svevišnji.

Molitvama Bogorodice, Spasitelju, spasi nas.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin.

Molitvama Bogorodice, Spasitelju, spasi nas.

b) Svagdanji:

Blago jest ispovjedatisja Gospodevi, i pjeti imeni tvojemu, Višnij.

Dobro je slaviti Gospoda i pjevati imenu tvojemu, Svevišnji.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Molitvama Bogorodice, Spasitelju, spasi nas.

Vozvješčati zautra milost tvoju, i istinu tvoju na vsjaku nošč.

Naviještati jutrom blagost tvoju, a svake noći istinu tvoju.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Molitvama Bogorodice, Spasitelju, spasi nas.

Jako prav Gospod Bog naš, i njest nepravdi v nem.

Jer je pravedan Gospod Bog naš, i nema nepravde u njemu.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Molitvama Bogorodice, Spasitelju, spasi nas.

Slava Otcu i Sinu, i Svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjekovi vjekov, amin.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda i u vijeke vjekova, amin.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Molitvama Bogorodice, Spasitelju, spasi nas.

Izobraziteljna

Slava Otcu, i Sinu, i Svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin. Blagoslovi duše moja Gospoda, i vsja vnutrenjaja moja imja svjatoje jego. Blagosloven jesi, Gospodi.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin. Dušo moja, slavi Gospoda, i sve, što je u meni, sveto ime njegovo. Blagoslovljen da si, Gospode.

Mala ektenija

Jerej: Paki i paki mirom Gospodu pomolimsja.

Svećenik: Opet i opet pomolimo se u miru Gospodu.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Presvjatuju, prečistuju, preblagoslovenuju, slavnuju, Vladičicu našu Bogorodicu i prisnodjevu Mariju, so vsjemi svjatimi pomjanuvše, sami sebe i drug druga, i ves život naš Hristu Bogu predadim.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj, i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Spomenuvši presvetu, prečistu, preblagoslovljenu, slavnu Vladaricu našu Bogorodicu i vazda djevicu Mariju, zajedno sa svima svetima, kao i sami sebe i uzajamno jedan drugog, predajemo sav svoj život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

(Svećenik tiho govori molitvu drugog antifona)

Jerej: Jako Tvoja deržava, i Tvoje jest carstvo, i sila, i slava, Otca, i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Jer je tvoja vlast i tvoje jest carstvo, tvoja je moć i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Drugi antifon

a) Nedjeljni:

Bože, uščedri ni, i blagosovi ni, prosvjeti lice tvoje na ni, i pomiluj ni.

Spasi nas, Sine Božij, voskresij iz mertvih pojuščija ti: aliluja.

Smiluj nam se, Bože, i blagoslovi nas, obasjaj nas licem svojim, i pomiluj nas.

Spasi nas, Sine Božji, koji si uskrsnuo od mrtvih, mi ti pjevamo: aliluja.

Da poznajem na zemlji put tvoj, vo vsjeh jazicjeh spasenije tvoje.

Spasi nas, Sine Božij . . . .

Da ispovjedjatsja tebje ljudije, Bože, da ispovjedjatsja tebje ljudije vsi.

Spasi nas Sine Božij . . .

Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin.

Jedinorodnij Sine i slove Božij, bezsmerten sij, i izvolivij spasenija našega radi voplotitisja ot svjatija Bogorodici i prisnodjevi Mariji, nepreložno vočelov-

Da na zemlji spoznamo tvoj put, u svim narodima spasenje tvoje.

Spasi nas, Sine Božji . . . .

Neka svi ljudi priznaju tebe, Bože, i neka te priznaju svi narodi.

Spasi nas, Sine Božji . . .

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin.

Jedinorođeni Sine i Riječi Božja! Ti koji si besmrtan, izvolio si primiti radi našega spasenja tijelo od svete Bogorodice i vazda djevice Marije, i nepromje-

ječivisja: raspnijsja že, Hriste Bože, smertiju smert popravij, jedin sij svjatija Troici, sproslavljajemij Otcu i svjatomu Duhu, spasi nas.

nivši se, postao si čovjekom. A budući pak raspet — Kriste Bože — ti si smrću pobijedio smrt. Kao jedan od presvetog Trojstva: slaviš se zajedno s Ocem i Svetim Duhom, spasi nas.

b) S v a g d a n j i :

Gospod vocarisja, v ljepotu oblečesja, oblečesja Gospod v silu i prepojasavsja.

Molitvami svjatih tvoih, Spase, spasi nas.

Ibo utverdi vselenuju, jaže ne podvižetsja.

Molitvami svjatih tvoih . . .

Gospod kralj odjenu se u sjaj, obuče se Gospod u moć, i opaše se.

Molitvama svetih tvojih, Spasitelju, spasi nas.

Jer učvrsti svemir, koji se neće uzdrmati.

Molitvama svetih tvojih . . .

Svidjenija tvoja uvjerišasja zjelo: domu tvojemu podobajet svjatinja, Gospodi, v dolgotu dnij.

Molitvami svjatih tvoih . . .

Slava: Jedinornij

Otkrivenja tvoja potvrđena su veleljepo, Domu tvome, Gospode, dolikuje svetinja u vijeke.

Molitvama svetih tvojih . . .

Slava: Jedinorođeni

Mala ektenija

Jerej: Paki i paki mirom Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Svećenik: Opet i opet pomolimo se u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Jerej: Presvjatuju, prečistuju, preblagoslovenuju, slavnuju Vladičicu našu Bogoródicu i prisnodjevu Mariju, so vsjemi svjatimi pomjanuvše, sami sebe, i drug druga, i ves život naš Hristu Bogu predadim.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

Svećenik: Spomenuvši presvetu, prečistu, preblagoslovljenu, slavnu Vladaricu našu Bogorodicu i vazda djevicu Mariju, zajedno sa svima svetima, kao sami sebe i uzajamno jedan drugog predajmo sav svoj život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

(Svećenik tiho moli molitvu trećeg antifona)

Jerej: Jako blag i čelovjekoljubec Bog jesi, i Tebje slavu vozsilajem, Otcu i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Jer si dobar i čovjekoljubac Bog, tebi upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Treći antifon

Pridite vozradujemsja Gospodevi, voskliknim Bogu, Spasitelju našemu.

Pripjev u nedjelju:

Spasi nas, Sine Božij, voskresij iz mertvih pojuščija ti: aliluja.

Pripjev u običan dan:

Spasi nas, Sine žij, vo svjatih diven sij, pojuščija ti: aliluja.

Predvarim lice jego vo ispovjedaniji, i vo psalmjeh voskliknim jemu.

Dođite, radujmo se u Gospodu, uskliknimo Bogu, Spasitelju našemu.

Spasi nas, Sine Božji, koji si uskrsnuo od mrtvih, mi ti pjevamo: aliluja.

Spasi nas, Sine Božji, koji si divan među svecima, mi ti pjevamo: aliluja.

Izađimo pred lice njegovo s hvalom, i u psalmima kličimo njemu.

Spasi nas, Sine žij...

Jako Bog velij Gospod, i car velij po vsej zemlji.

Spasi nas, Sine žij...

Spasi nas, Sine Božji...

Jer je Bog veliki Gospod i car veliki nad svom zemljom.

Spasi nas, Sine Božji...

Blaženstva

Vo carstviji tvojem, pomjani nas Gospodi.

Blaženi niščiji duhom, jako tjeh jest carstvo nebesnoje.

Blaženi plačuščiji, jako tiji utješatsja.

Blaženi krotciji, jako tiji nasljedjat zemlju.

Blaženi alčuščiji i žažduščiji pravdi, jako tiji nasitjatsja.

U carstvu svome spomeni se nas, Gospode.

Blaženi siromasi duhom, jer je njihovo carstvo nebesko.

Blaženi žalosni, jer će se oni utješiti.

Blaženi krotki, jer će oni baštiniti zemlju.

Blaženi koji gladuju i žeđaju pravde, jer će se oni nasititi.

Blaženi milostiviji, jako tiji pomilovani budut.

Blaženi čistiji serdcem, jako tiji Boga uzrjat.

Blaženi mirotvorci, jako tiji sinove Božiji narekutsja.

Blaženi izgnani pravdi radi, jako tjeh jest carstvo nebesnoje.

Blaženi jeste, jegda ponosjat vam, i izženut, i rekut vsjak zol glagol na vi lžušče mene radi.

Radujtesja i veselitesja, jako mzda vàša mnoga na nebesjeh.

Mali ulaz

Blaženi milosrdni, jer će oni milosrđe postići.

Blaženi koji su čista srca, jer će oni Boga vidjeti.

Blaženi mirotvorci, jer će se oni sinovi Božji zvati.

Blaženi koji su progonjeni radi pravednosti,' jer je njihovo carstvo nebesko.

Blago vama, kad vas pogrde i usprogone i uzgovore na vas sve zlo lažući radi mene

Veselite se i kličite, jer je plaća vaša velika na nebesima.

Mali vhod

Jerej: Premudrost, prosti.

Lik: Pridite, poklonimsja i pripadem ko Hristu.

Spasi nas, Sine Božij. . .

Svećenik: Mudrost! Uspravno (stanimo).

Narod: Dođite, poklonimo se i padnimo ničice pred Kristom.

Spasi nas, Sine Božji. . .

(Slijede propisani tropari, a svećenik tiho moli molitvu trosvete pjesme)

Jerej: Jako svjat jesi, Bože naš, i Tebje slavu vozsilajem, Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svjatij Bože, svjatij krjepkij, svjatij bezsmertnij, pomiluj nas. (3)

Svećenik: Jer si svet, Bože naš, mi ti upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Sveti Bože, sveti jaki, sveti besmrtni, pomiluj nas. (3 puta).

Slava Otcu, i Sinu i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin. Svjatij bezsmertnij, pomiluj nas.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda i u vijeke vjekova, amin. Sveti besmrtni, pomiluj nas.

Svjatij Bože, svjatij krjepkij, svjatij bezsmertnij, pomiluj nas.

Sveti Bože, sveti jaki, sveti besmrtni, pomiluj nas.

Jerej: Vonmjem. Mir vsjem. Premudrost, vonmjem.

Svećenik: Budimo pažljivi! Mir svima! Mudrost! Budimo pažljivi.

(Narod pjeva određeni prokimen)

Jerej: Premudrost.

Svećenik: Mudrost.

(Štilac čita naslov Apòstola)

Jerej: Vonmjem.

Svećenik: Budimo pažljivi!

(Štilac čita Apostol)

Jerej: Mir ti. Premudrost, vonmjem.

Svećenik: Mir tebi! Mudrost! Budimo pažljivi!

Lik: **Aliluja.**

Narod: **Aliluja.**

(Svećenik tiho moli predevanđeosku molitvu)

Jerej: Premudrost, prosti, uslišim svjatago evangelija. Mir vsjem.

Lik: **I Duhovi tvojemu.**

Jerej: Ot (imja rek) svjatago evangelija čtenije.

Lik: **Slava Tebje, Gospodi, slava Tebje.**

Jerej: Vonmjem.

Svećenik: Mudrost! Uspravno stanimo i poslušajmo sveto evanđelje. Mir svima!

Narod: **I duhu tvojemu.**

Svećenik: Čita se sveto evanđelje po (reče ime evanđeliste).

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Budimo pažljivi.

(Svećenik čita evanđelje. Nakon evanđelja pjeva:)

Lik: **Slava Tebje, Gospodi, slava Tebje.**

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Ektenija suguba

Jerej: Rcem vsi ot vseja duši, i ot vsego pomišlenija, našego rcem.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Gospodi vsederžitelju, Bože otec naših, molimtisja, usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Pomiluj nas, Bože, po velicjej milosti Tvojej, molimtisja, usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (triždi)

Svećenik: Recimo svi iz dna duše svoje, i čitavim umom svojim recimo.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Gospode svemogući, Bože otaca naših, mi ti se molimo, usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Smiluj nam se, Bože, po velikom milosrđu svome, mi ti se molimo, usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

(Svećenik tiho govori molitvu)

Jerej: Ješče molimsja o svjatjejšem vselenstjem Arhijereje našem (imja rek) Papje Rimstjem, i o preosvjaščenjejšem Arhijepiskopje i Mitropolitje našem Kir (imja rek), i o bogoljubivjem Episkopje našem Kir (imja rek), o služaščih i posluživših vo svjatjem hramje sem, i

Svećenik: Još se molimo za svetog, sveopćeg Prvosvećenika našeg (ime) Papu Rimskog, za preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolitu našeg Gospodina (ime), za bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), za služitelje i poslužitelje ovog svetog hrama, za naše duhovne oce i

o otcjeh naših duhovnih, i vsej vo Hristje bratiji našej.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (triždi)

Jerej: Ješče molimsja o prederžaščih vlasteh naših i o vsem voinstvje.

Lik: **Gospodi, pomnluj.** (triždi)

svu našu braću u Kristu.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Svećenik: Još se molimo za pretpostavljene naše vlasti i za svu vojsku.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

(Ovdje se dodaju prošnje za razne potrebe živih)

Jerej: Ješče molimsja o predstojaščih ljudeh, ožidajuščih od Tebe velikija i bogatija milosti, za tvorjaščih nam milostinju i za vsja hristijani.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (triždi)

Svećenik: Još se molimo za prisutne ljude, koji očekuju od tebe velike i obilate milosti, za sve one koji nam dobro čine, i za sve kršćane.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Jerej: Jako milostiv i čelovjekoljubec Bog jesi, i Tebje slavu vozsilajem, Otcu i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Jer si ti milosrdan i čovjekoljubac Bog i tebi upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

(Ako je sv. liturgija za mrtve; ovdje se dodaje posebna ektenija)

Ektenija za oglašene

Jerej: Pomolitesja, oglašeniji, Gospodevi.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Vjerniji, o oglašenih pomolim-

Svećenik: Pomolite se, oglašeni, Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se, vjerni, za o-

sja, da Gospod pomilujet ih.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Oglasit ih slovom istini.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Otkrijet im evangelije pravdi.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Sojedinit ih svjatjej svojej, sobornjej i apostolstjej cerkvi.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Spasi, pomiluj, zastupi i so-

glašene, da im se Gospod smiluje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Da ih pouči riječju istine.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Da im otkrije evanđelje pravde.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Da ih sjedini sa svojom svetom, katoličkom i apostolskom crkvom.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Spasi, pomiluj, zaštiti i o-

hrani ih, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Oglašeniji, glavi vašja Gospodevi priklonite.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

čuvaj ih, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Priklonite, oglašeni, svoje glave Gospodinu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Da i tiji s nami slavjat prečestnoje i velikoljepoje imja Tvoje, Otca, i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Da i oni slave zajedno s nama tvoje, svake časti i ljepote dostojno, ime: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

LITURGIJA VJERNIH

Jerej: Jelici oglašeniji, izidite: oglašeniji, izidite: jelici oglašeniji, izidite, da nikto ot oglašenih, jelici vjerniji, paki i paki mirom Gospodu pomolimsja.

Svećenik: Vi, koji ste oglašeni, izađite. Oglašeni izađite. Vi, koji ste oglašeni izađite. Da nitko od oglašenih (ne ostane). Mi, koji smo vjerni, pomolimo se opet i opet u miru Gospodu.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Premudrost.

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Mudrost!

Jako podobajet Tebje vsjakaja slava, čest i poklonenije, Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Paki i paki mirom Gospodu pomilimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jer tebi dolikuje svaka slava, čast i poklon: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Opet i opet pomolimo se u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj**

Jerej: Premudrost.

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Mudrost!

Jako da pod deržavoju Tvojeju vsegda hranimi, Tebje slavu vozsilajem, Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Kako bi svagda bili pod zaštitom tvoje moći, iskazujemo ti slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

(Svećenik tiho moli)

Lik: Iže heruvimi tajno obrazujušče, i životvorjaščej Troicje trisvjatuju pjesn pripjevajušče, vsjakoje ninje žitejskoje otložim popečenije.

Narod: Mi, koji Kerubime tajanstveno predstavljamo i životvornomu Trojstvu pjevamo trosvetu pjesmu, odbacimo sada svaku životnu brigu.

Veliki ulaz — Veliki vhod

Jerej: Svjatjejšago vselenskago Arhijeja, (imja rek), Papu Rimskago, preosvjaščenjejšago Arhijepiskopa i Mitropolita našego Kir (imja rek), i bogoljubivago Episkopa našego Kir (imja rek), i ves svjaščeničeskij, i dijakonskij i inočeskij čin, prederžaščija vlasti našja i vse voinstvo, blagorodnih i prisnopominajemih ktitorej i blagodjetelej svjatago hrama sego i vsjeh vas hristijan, da pomjanet Gospod Bog vo carstviji svojem, vsegda, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Svetog, sveopćeg Prvosvećenika našeg (ime) Papu Rimskoga, preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolitu našeg Gospodina (ime), i bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), i sav svećenički, đakonski i redovnički stalež, pretpostavljene naše vlasti i svu vojsku, blagorodne i uvijek spominjane utemeljitelje ovog svetog hrama i sve vas kršćane: neka se sjeti Gospod Bog u svome carstvu, uvijek, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Jako da carja vsjeh podimem, angelskimi nevidimo dorinosima činmi. Aliluja, aliluja, aliluja.

Da dočekamo cara sviju, koga anđeoski zborovi nevidljivo uznose kao kopljanici. Aliluja, aliluja, aliluja.

Ektenija prozbena

Jerej: Ispolnim politvu našu Gospodevi.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O predloženih čestnih darjeh, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej O svjatjem hramje sem, i s vjeroju, blagogovjenijem i strahom bo-

Svećenik: Nadopunimo svoju molitvu Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za predložene časne darove.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za ovaj sveti hram i za sve one, koji sa vje-

žiim vhodjaščih v on, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O izbavitisja nam ot vsjakija skorbi, gnjeva i nuždi, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

rom, pobožnošću i strahom Božjim ulaze u njega.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu, da se oslobodimo svake boli, srdžbe i nevolje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Dne vsego soveršena, svjata,

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj, i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Molimo u Gospoda, da ovaj

mirna i bezgriješna, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Angela mirna, vjerna nastavnika, hranitelja duš i tjeles naših, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Proščenija i ostavlenija grjehov i pregrješenij naših, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Dobrih i poleznih dušam našim i mira mirovi, u Gospoda prosim.

cijeli dan bude savršen, svet, miran i bezgriješan.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo u Gospoda: anđela mira, vjernog vođu i čuvara naših duša i tjelesa.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo u Gospoda: oproštenje i otpuštenje naših grijeha i pogriješaka.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo u Gospoda: dobra i koristi našim dušama, a svijetu mir.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Pročeje vremja života našego v mirje i pokajaniji skončati, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Hristijanskija končini života našego, bezboljeznení, nepostidni, mirni, i dobrago otvjeta na strašnjem sudišči Hristovje, prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Presvjatuju, prečistuju, preblagoslovenuju, slavnuju Vladičicu našu Bogorodicu i prisnodje-

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo u Gospoda: da preostalo vrijeme našega života dovršimo u miru i pokajanju.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo da kršćanski svršetak našega života bude bez bolova, bez sramote, miran, i da dobro odgovorimo na strašnom Kristovom sudu.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Spomenuvši presvetu, prečistu, preblagoslovljenu, slavnu Vladaricu našu Bogorodi-

vu Mariju, so vsjemi svjatimi pomjanuvše, sami sebe i drug druga, i ves život naš Hristu Bogu predadim.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

Jerej: Ščedrotami jedinorodnago Sina Tvojego, s nimže blagosloven jesi, so presvjatim i blagim i životvorjaščim Tvojim Duhom, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Vozljubim drug druga, da jedinomislijem ispovjemi.

cu i vazda djevicu Mariju, zajedno sa svima svetima, kao i sami sebe i uzajamno jedan drugog, predajmo sav svoj život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

Svećenik: Milosrđem tvog jedinorođenog Sina, s kojim si blagoslovljen u zajednici sa svetim i dobrim i životvornim tvojim Duhom, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Poljubimo jedan drugoga, da jednodušno priznamo:

Lik: **Otca i Sina i svjatago Duha, Troicu jedinosuščnuju i nerazdjeljnuju.**

Jerej: Dveri, dveri, premudrostiju vonmjem.

Lik: **Vjeruju vo jedinago Boga, Otca, vsederžitelja, tvorca nebu i zemlji, vidimim že vsjem i nevidimim.**

I vo jedinago Gospoda Isusa Hrista Sina Božija, jedinorodnago, iže ot Otca roždenago prežde vsjeh vjek.

Svjeta ot svjeta, Boga istina ot Boga istina, roždena, nesotvorena, jedinosuščna Otcu, imže vsja

Narod: **Oca i Sina i Svetoga Duha, Trojstvo jednobitno i nerazdjeljivo.**

Svećenik: Vrata, vrata! Budimo mudro pažljivi.

Narod: **Vjerujem u jednoga Boga, Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje i svega vidljiva i nevidljiva.**

I u jedinoga Gospoda Isusa Krista, Sina Božjega, jedinorođenoga, od Oca rođenoga prije svih vjekova.

Svjetlost od svjetlosti, Boga pravoga od Boga pravoga, rođenoga, nestvorenoga, jednobitna s O-

biša.

Nas radi čelovjek i našego radi spasenija, sšedšago s nebes, i voplotivšagosja ot Duha svjata i Mariji djevi, i vočelovječšasja.

Raspjatago že za ni pri Pontijstjem Pilatje, i stradavša i pogrebena. I voskresšago s tretij den, po pisanijem.

I vozšedšago na nebesa i sjedjaščа odesnuju Otca.

I paki grjaduščago, so slavoju suditi živim i mertvim, jegože carstviju ne budet konca.

cem: po kome je sve postalo.

Koji je sišao s neba radi nas ljudi i radi našega spasenja, i primio tijelo po Duhu Svetom od Marije Djevice, i postao čovjekom.

I radi nas bio je raspet pod Poncijem Pilatom, radi nas trpio i bio pokopan. I treći dan je uskrsnuo prema (svetom) Pismu.

I uzašao je na nebesa, i sjedi zdesna Ocu.

I koji će opet doći u slavi suditi žive i mrtve, a njegovu carstvu neće biti kraja.

I v Duha svjatago, Gospoda, životvorjaščago, iže ot Otca i Sina ishodjaščago, iže so Otcem i Sinom spoklanjajema i soslavima glagolavšago proroki.

Vo jedinu, svjatuju, sobornuju i apostolskuju Cerkov.

Ispovjeduju jedino kreščenije vo ostavlenije grjehov.

Čaju voskresenija mertvih: i žizni buduščago vjeka. Amin.

I u Duha Svetoga, Gospoda, koji život daje, koji izlazi od Oca i Sina, kojemu zajedno s Ocem i Sinom pripada jednaki poklon i slava: koji je govorio po prorocima.

U jednu, svetu, katoličku i apostolsku Crkvu.

Ispovjedam jedno krštenje za oproštenje grijeha.

Očekujem uskrsnuće mrtvih i život vječni. Amin.

Kanon — Pretvorba

Jerej: Stanjem dobrje, stanjem so strahom, vonmjem,

Svećenik: Stanimo lijepo, stanimo sa strahom, budimo pa-

svjatoje voznošenije v mirje prinositi.

Lik: **Milost mira, žertvu hvalenija.**

Jerej: Blagodat Gospoda našego Isusa Hrista, i ljubi Boga i Otca, i pričastije svjatago Duha, budi so vsjemi vami.

Lik: **I so duhom tvojim.**

Jerej: Gorje imjeim serdca.

Lik: **Imami ko Gospodu.**

Jerej: Blagodarim Gospoda.

Lik: **Dostojno i pravedno jest poklanjatisja Otcu i Sinu**

žljivi, da sveti prinos u miru prikažemo.

Narod: **Milost, mira, žrtvu hvale.**

Svećenik: Milost Gospoda našega Isusa Krista i ljubav Boga Oca i zajednica Svetoga Duha neka bude sa svima vama.

Narod: **I s duhom tvojim.**

Svećenik: Uzdignuta, imajmo srca.

Narod: **Imamo u Gospodu.**

Svećenik: Zhvalimo Gospodu.

Narod: **Dostojno je i pravedno klanjati se Ocu i Sinu i Sve-**

i svjatomu Duhu, Troicje jedinosuščnjej i nerazdjeljnjej.

tomu Duhu: Trojstvu jednobitnom i nerazdjeljivom

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Pobjednuju pjesn pojušče, vopijušče, vzivajušče i glagoljušče.

Lik: **Svjat, svjat, svjat Gospod savaot, ispoln nebo i zemlja slavi Tvojeja: osana v višnih, blagosloven grjadij vo imja Gospodne, osana v višnih.**

Svećenik: Pobjedonosnu pjesmu pojući, pjevajući, kličući i govoreći.

Narod: **Svet, svet, svet Gospod Sabaot. Puna su nebesa i zemlja tvoje slave. Hosana na visinama. Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje. Hosana na visini.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: **Primite, jadite, sije jest tjelo moje, ježe za vi lo-**

Svećenik: **Uzmite, jedite, ovo je tijelo moje, koje se za vas**

mimoje vo ostavlenije grjehov.

Lik: Amin.

Jerej: Pijte ot neja vsi, sija jest krov moja novago zavjeta, jaže za vi i za mnogi izlivajemaja vo ostavlenije grjehov.

Lik: Amin.

Jerej: Tvoja ot Tvoih Tebje prinosjašče, o vsjeh i za vsja.

Lik: Tebe pojem, **T e b e** blagoslovim, **T e b j e** blagodarim, Gospodi, i molimtisja, Bože naš.

lomi radi oproštenja grijeha.

Narod: Amin.

Svećenik: Pijte iz nje svi, ovo je krv moja novoga zavjeta, koja se za vas i za mnoge izlijeva radi oproštenja grijeha.

Narod: Amin.

Svećenik: Tvoje od tvojih tebi prikazujemo radi svih i za sve.

Narod: Tebi pjevamo, tebe blagoslivljamo, tebi zahvaljujemo, Gospode, i molimo ti se, Bože naš.

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Izrjadno o presvjatjej, prečistjej, preblagoslove-

Svećenik: Osobito za presvetu, prečistu, preblagoslovljenu,

njej, slavnjej Vladičicje našej Bogorodicje i prisnodjevje Mariji.

Lik: **Dostojno jest jako voistinu blažiti tja Bogorodicu, prisnoblaženuju i preneporočnuju i Mater Boga našego. Čestnjejšuju heruvim i slavnjejšuju bez sravnenija serafim, bez istljenija Boga Slova roždšuju, suščuju Bogorodicu tja veličajem.**

slavnu Vladaricu našu Bogorodicu i vazda Djevicu Mariju.

Narod: **Zaista je dostojno kao blaženu slaviti tebe, Bogorodice! Vazda blaženu i posve nevinu i mater Boga našega. Časniju od Kerubima i neusporedivo slavniju od Serafima, koja si bezgrešno Boga — Riječ rodila. Ti si Bogorodica, mi te slavimo.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: V pervih pomjani, Gospodi, svjatjejšago vselenskago Arhijereja **n a š e g o**

Svećenik: Među prvima spomeni se, Gospode, svetog sveopćeg Prvosvećenika na-

(imja rek) Papu Rimskago, preosvjaščenjejšago Arhijepiskopa i Mitropolita našego Kir (imja rek), bogoljubivago Episkopa našego Kir (imja rek), ihže daruj svjatim Tvoim cerkvam, v mirje, cjelih, čestnih, zdravih, dolgodenstvujuščih, pravo pravjaščih slovo Tvojeja istini.

Lik: **I vsjeh i vsja.**

Jerej: **I dažd** nam jedinjemi usti i jedinjem serdcem slaviti i vospjevati prečestnoje i velikoljepoje imja Tvoje, Otca i Sina i svjatago

šeg (ime) Pape rimskog, preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolite našeg Gospodina (ime), bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), koje si darovao svojim svetim crkvama. Neka u miru i povjerenju, u poštovanju i zdravlju, živeći dugo, pravilno upravljaju riječ tvoje istine.

Narod: **I svih i sviju.**

Svećenik: I daj nam da jednim ustima i jednim srcem slavimo i hvalimo prečasno i veleljepo tvoje ime: Oca i Sina i Svetoga Duha,

Duha, ninje i prisno i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: I da budut milosti velikago Boga i Spasa našego Isusa Hrista so vsjemi vami.

Lik: **I so duhom tvoim.**

sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: **I da budu** milosti velikoga Boga i Spasitelja našega Isusa Krista **sa** svima vama.

Narod: **I s duhom tvojim.**

Ektenija prozbena

Jerej: Vsja svjatija pomjanuvše, paki i paki mirom Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O prinesenih i osvjaščenih čestnih darjeh Gospodu pomolimsja.

Svećenik: Spomenuvši sve svete, opet i opet pomolimo se u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu za prikazane i posvećene časne darove.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Jako da čelovjekoljubec B o g naš, prijem ja vo svjatij i prenebesnij i mislenij svoj žertvenik, v vonju blagouhanija duhovnago voznisposlet nam božestvenuju blagodat i dar svjatago Duha, pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: O izbavitisja nam ot vsjakija skorbi, gnjeva i nuždi, Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu, da ih primi čovjekoljubivi Bog naš u svoj sveti, nebeski i misaoni žrtvenik: kao blagi duhovni miomiris, i da nam pošalje milost i dar Svetoga Duha.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu, da se oslobodimo svake boli, srdžbe i nevolje.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli molitvu priprave za sv. pričest)

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Dne vsego soveršena, s v j a t a, mirna i bezgrješna, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Proščenija i ostavlenija grjehov i pregrješenij naših, u Gospoda prosim.

L i k : **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Dobrih i poleznih dušam našim

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Molimo u Gospoda, da ovaj cijeli dan bude savršen, svet, miran i bezgrješan.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo u Gospoda: oproštenje i otpuštenje grijeha naših i pogrješaka.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo u Gospoda: dobra i

i mira mirovi, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Pročeje vremja života našego v mirje i pokajaniji skončati, u Gospoda prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Hristijanskija končini života našego, bezboljeznenï, nepostidni, mirni, i dobrago otvjeta na strašnjem sudišči Hristovje, prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Sojedinenije vjeri i pričestije svjatago Duha ispro-

koristi našim dušama, a svijetu mir.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo Gospoda, da preostalo vrijeme našega života dovršimo u miru i pokajanju.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Molimo, da kršćanski svršetak našega života bude bez bolova, bez sramote, miran, i da dobro odgovorimo na strašnom Kristovom sudu.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Izmolivši za jedinstvo vjere i zajednicu Svetoga

sivše, sami sebe, i drug druga, i ves život naš Hristu Bogu predadim.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

Jerej: I spodobi nas, Vladiko, so derznovenijem, neosuždeno smjeti prizivati Tebe nebesnago Boga Otca i glagolati.

Lik: **Otče naš, iže jesi na nebesjeh, da svjatitsja imja Tvoje, da priidet carstvije Tvoje: da budet volja Tvoja, jako na nebesi i na zemlji. Hljeb naš nasuščnij dažd nam dnes, i o-**

Duha, predajmo sami sebe, uzajamno jedan drugog i sav svoj život Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

Svećenik: I učini nas, Vladaru, dostojnima da se odvažimo, bez osude i smjelo, zazivati tebe nebeskog Boga Oca, i govoriti.

Narod: **Oče naš, koji jesi na nebesima, sveti se ime Tvoje. Dođi carstvo Tvoje. Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. Kruh naš svagdanji daj nam danas. I**

stavi nam dolgi naša, jakože i mi ostavljajem dolžnikom našim: i ne vovedi nas vo iskušenije, no izbavi nas od lukavago.

otpusti nam duge naše, kako i mi otpuštamo dužnicima našim. I ne uvedi nas u napast, nego izbavi nas od zla.

Jerej: Jako Tvoje jest carstvo, i sila i slava, Otca, i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Svećenik: Jer je tvoje carstvo i sila i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Lik: **Amin.**

Narod: **Amin.**

Jerej: Mir vsjem.

Svećenik: Mir svima.

Lik: **I duhovi tvojemu.**

Narod: **I duhu tvojemu.**

Jerej: Glavi vašja Gospodevi priklonite.

Svećenik: Priklonitè svoje glave Gospodu.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

Narod: **Tebi, Gospode.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Blagodatiju i ščedrotami i čelovjekoljubijem jedinorodnago Sina Tvojego, s nimže blagosloven jesi, so presvjatim i blagim i životvorjaščim Tvoim Duhom, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Svećenik: Milošću i milosrđem i čovjekoljubljem tvog jedinorođenog Sina, s kojim si blagoslovljen zajedno sa presvetim i dobrim i životvornim tvojim duhom, sada i vazda, i u vijeke vjekova

Lik: **Amin.**

Narod: **Amin.**

(Svećenik tiho moli)

Sveta pričest

Jerej: Vonmjem. Svjataja svjatim.

Svećenik: Budimo pažljivi! Sveto svetima.

Lik: **Jedin svjat, jedin Gospod, Isus**

Narod: **Jedan je svet, jedan je Go-**

Hristos, vo slavu Boga Otca. Amin.

spod: Isus Krist, na slavu B o g a O c a. Amin.

(Narod pjeva pričasten-pričesnu pjesmu, a svećenik se pričešćuje)

Jerej: So strahom božiim i vjeroju pristupite.

Svećenik: Sa strahom Božjim i s vjerom pristupite.

Lik: **Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, Bog Gospod i javisja nam.**

Narod: **Blagoslovljen, koji dolazi u ime Gospodnje! Bog je Gospod i nama se objavi.**

(Pristupaju k carskim vratima oni, koji su za sv. Pričest te zajedno mole Predpričesnu molitvu:)

Vjeruju, Gospodi, i ispovjeduju, jako ti jesi voistinu Hristos, Sin Boga živago prišedij v mir grješnija spasti, ot nihže pervij jesm az.

Vjerujem, Gospode, i priznajem, da si ti zaista Krist Sin Boga živoga, koji si došao na svijet, da spasiš grješnike, od kojih sam prvi ja.

Večeri tvojeja tajnija dnes, Sine božij, pričastnika mja priimi: ne bo vragom Tvoim tajnu povjem, ni lobzanija Ti dam jako Juda, no jako razbojnik ispovjedajusja tebje:

Za učesnika tvoje tajne večere primi me danas, Sine Božji, jer ja neću izdati tajne tvojim neprijateljima, niti ću ti poljubac dati kao Juda, već ti se kao razbojnik priznajem:

Pomjani mja, Gospodi, jegda priideši v carstvii Tvojem.

Spomeni se mene, Gospode, kad dođeš u carstvo svoje.

Pomjani mja, Vladiko, jegda priideši v carstvii Tvojem.

Spomeni se mene, Vladaru, kad dođeš u carstvo svoje.

Pomjani mja, Svjatij jegda priideši v carstvii Tvojem.

Spomeni se mene, Sveti, kad dođeš u carstvo svoje.

Da ne v sud, ili vo osuždenije budet mnje pričastije svjatih Tvoih tain, Gospodi, no vo iscjelenije duši i tjela.

Da mi ne bude pričest tvojih tajna, Gospode, na sud niti na osudu, nego na ozdravljenje duše i tijela.

Bože, milostiv budi mnje grješnomu.

Bože, očisti grjehi moja i pomiluj mja.

Bez čisla sogrješih, Gospodi, prosti mja.

Bože, budi milosrdan meni grješnomu.

Bože, očisti grijehe moje i smiluj mi se.

Bez broja sagriješih, Gospode, oprosti mi.

(Pričestivši vjernike pjeva:)

Jerej: Spasi, Bože, ljudi Tvoja i blagoslovi dostojanije Tvoje.

Lik: **Vidjehom svjet istinij, prijahom Duha nebesnago, obrjetohom vjeru istinuju, nerazdjeljnjej Troicje poklanjajemsja: ta bo nas spasla jest.**

Svećenik: Spasi, Bože, svoj narod i blagoslovi svoju baštinu.

Narod: **Vidjeli smo istinitu svjetlost, primili smo nebeskog Duha, našli smo pravu vjeru, klanjamo se nerazdjeljivom Trojstvu, jer nas je ono spasilo.**

Jerej: Vsegda, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Svećenik: Stalno, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

(Svećenik odnosi sv. Darove na proskomidikon. Počinje zahvala za sv. Pričest)

Lik: Amin. Da ispolnjatsja usta naša hvalenija Tvojego, Gospodi, jaka da pojem slavu Tvoju, jako sposobil jesi nas pričastitisja svjatim Tvoim, božestvenim, bezsmertnim i životvorjaščim tajnam: sobljudi nas vo Tvojej svjatinji, ves den poučatisja pravdje Tvojej. Aliluja, aliluja, aliluja.

Narod: Amin. Neke se ispune naša usta hvalom tebi, Gospode, da pjevamo slavu tvoju, što si nas učinio dostojnima pričestiti se tvojim svetim, božanstvenim, besmrtnim i životvornim tajnama. Sačuvaj nas u svojoj svetinji: kako bi se čitav dan poučavali u tvojoj istini. Aliluja, aliluja, aliluja.

Jerej: Prosti priimše božestvenih, svjatih, prečistih, bezsmertnih, nebesnih i životvorjaščih, strašnih Hristovih tain, dostojno blagodarim Gospoda.

Lik: **Gospodi pomiluj.**

Jerej: Zastupi, spasi, pomiluj i sohrani nas, Bože, Tvojeju blagodatiju.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Den ves soveršen, svjat, miren i bezgrješen isprosivše, sami sebe, i drug druga, i ves život naš

Svećenik: Stanimo uspravno i, primivši božanstvene, svete, prečiste, besmrtne, nebeske, životvorne, strašne Kristove tajne, dostojno zahvalimo Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Zaštiti, spasi, pomiluj i očuvaj nas, Bože, svojom milošću.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Izmolivši, da cijeli dan bude: savršen, svet, miran i bezgrješan; to sami sebe i uzajam-

Hristu Bogu predadim.

Lik: **Tebje, Gospodi.**

no jedan drugog, kao i sav svoj život predajmo Kristu Bogu.

Narod: **Tebi, Gospode.**

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Jako Ti jesi osvjaščenije naše, i Tebje slavu vozsilajem, Otcu i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: S mirom izidem.

Lik: **O imeni Gospodni.**

Jerej: Gospodu pomolimsja.

Svećenik: Jer ti si posvećenje naše, i tebi upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Izađimo u miru.

Narod: **U ime Gospodnje.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Blagoslovljajaj blagoslovjaščija Tja, Gospodi, i osvjaščajaj na Tja upovajuščija, spasi ljudi Tvoja i blagoslovi dostojanije Tvoje, ispolnenije cerkve Tvojeja sohrani, osvjati ljubljaščija blagoljepije domu Tvojego: Ti tjeh vosproslavi božestvenuju Tvojeju siloju, i ne ostavi nas, upovajuščih na Tja. Mir miroví Tvojemu daruj, cerkvam Tvoim, jerejem, prederžaščim vlastem našim, i vsjem ljudem Tvoim. Jako vsjako dajanije

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Blagoslivljajući one, koji tebe blagoslivlju, Gospode, i posvećujući one, koji se pouzdavaju u tebe: spasi svoj narod i blagoslovi svoju baštinu. Sačuvaj punoću svoje Crkve i posveti one, koji vole ljepotu tvoje kuće; Ti ih proslavi svojom božanskom moći, a ne zaboravi niti nas, koji se pouzdavamo u tebe. Pokloni mir svome svijetu, svojim crkvama, svećenicima, pretpostavljenim našim vlastima i svim tvojim

blago, i vsjak dar soveršen sviše jest, shodjaj ot Tebe Otca svjetov: i Tebje slavu, i blagodarenije i poklonenije vozsilajem, Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Budi imja Gospodne blagosloveno ot ninje i do vjeka, (triždi).

narodima. Jer svako dobro darivanje i svaki savršeni poklon odozgo je, silazi od tebe, Oca svjetlosti. I mi tebi upućujemo slavu, hvalu i poklon: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Neka bude blagoslovljeno ime Gospodnje od sada pa do vijeka. (3. puta).

(Svećenik tiho moli)

Jerej: Blagoslovenije Gospodne na vas, Togo blagodatiju i čelovjekoljubijem, vsegda, ninje i pri-

Svećenik: Blagoslov Gospodnji neka siđe na vas milošću njegovom i čovjekoljubljem: uvijek, sa-

sno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Slava Tebje, Hriste Bože, upovanije naše, slava Tebje.

Lik: **Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov. Amin. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Blagoslovi.**

Jerej: (Voskresij iz mertvih) Hristos istinij Bog naš, molitvami prečistija svojeja Matere: svjatih slavnih i vsehvalnih apostol: iže vo svjatih otca našego Ioana Zlatoustago, arhi-

da i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Slava tebi, Kriste Bože, ufanje naše, slava tebi.

Narod: **Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova. Amin. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Blagoslovi.**

Svećenik: (Od mrtvih uskrsli) Krist, pravi Bog naš, zagovorom svoje prečiste Majke, svetih slavnih i uvijek hvaljenih apostola, između svetaca oca našeg Ivana Zlatoustoga, nad-

jepiskopa Konstantinja grada: i svjatago (jegože jest hram), i svjatago (jegože jest den): i vsjeh svjatih, pomilujet i spaset nas, jako blag i čelovjekoljubec.

Lik: **Amin.**

biskupa Carigrada, i sveca (čiji je hram), i sveca (čiji je dan) i svih svetih, da nas pomiluje i spasi, jer je dobar i čovjekoljubac.

Narod: **Amin.**

MOLEBEN ISUSU KRISTU

Staroslavenski:

Jerej: Blagosloven Bog naš vsegda, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Narod: **Amin.**

Hrvatski:

Svećenik: Blagoslovljen Bog naš: svagda, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Jerej: Jako tvoje jest carstvo, i sila, i slava: Otca, i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Jer je tvoje carstvo, moć i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Tropar, glas 4.:

Dnes vselenaja radujetsja, ibo na prestolje Serdce Spasitelja v plameni ognenjem zritsja, vsjeh prizivajušče k božestvenomu pristaniščcu, idježe boljezni duš, i tjeles iscjeljajutsja, sego radi prizovi i mene, Spase, preziraja moja sogrješenija.

Svemir se danas veseli, jer se na prijestolju u vatrenom plamenu očituje Spasiteljevo Srce, pozivajući sve u božansku luku: gdje se liječe sve bolesti duše i tijela. Radi toga pozovi, Spasitelju, i mene: stavivši u zaborav sve moje grijehe.

Pjesma slave:

Veličajem tja, životdavče Hriste, jako spodobil jesi nas biti pričastnikami ščedrot svjatjejšago Serdca tvojego.

Slavimo te, darovatelju života, Kriste, jer si nas učinio dionicima milosti Svog Presvetog Srca.

Čto vozdam Gospodevi o vsjeh, jaže vozdade mnje.

Na nego upova serdce moje i pomože mnje.

Serdce čisto soziždi vo mnje, Bože, i duh prav obnovi vo utrobje mojej.

Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin.

Veličajem tja . . .

Jerej: Vonmjen, mir vsjem, premudrost, vonmjem.

Čime ću uzvratiti Gospodu dobročinstva, što mi ih učini.

U njega se pouzdalo srce moje, i pomogne mi.

Srce čisto, stvori mi, Bože, i duh pravi obnovi u meni.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin.

Slavimo te . . .

Svećenik: Budimo pažljivi! Mir svima! Mudrost! Budimo pažljivi!

Prokimen, glas 4.:

Lik: **Voskliknite Gospodevi vsja zemlja, pojte že imeni**

Narod: **Usklikni Bogu sva zemljo, pjevajte pjesmu nje-**

jego, dadite slavu hvalje jego.

Jerej: Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Jako svjat jesi, Bože naš, i vo svjatih počivaješi, i tebje slavu vozsilajem: Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Vsjakoje dihanije da hvalit Gospoda. Hvalite Boga vo svjatih jego. Hvalite jego vo utverždeniji sili jego. Vsjakoje dihanije da hvalit Gospoda.

govom imenu, dajte hvalu slavi njegovoj.

Svećenik: Pomolimo se Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Jer si svet, Bože naš, i među svecima prebivaš, mi ti upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Sve, što živi, neka slavi Gospoda. Slavite ga u svecima njegovim. Slavite ga u čvrstoći njegove moći. Sve, što živi, neka slavi Gospoda.

Jerej: I o ježe spodobitisja nam slišaniju svjatago evangelija, mirom Gospoda Boga molim.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Jerej: Premudrost, prosti, uslišim svjatago evangelija, mir vsjem.

Lik: **I duhovi tvojemu.**

Jerej: Ot Mateja svjatago evangelija čtenije.

Lik: **Slava tebje, Gospodi, slava tebje.**

Jerej: Vonmjem. Reče Gospod svojim učenikom: vsja mnje predana sut Otcem mojim: i niktože

Svećenik: I da nas učini dostojnim poslušati sveto evanđelje, molimo se u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Svećenik: Mudrost! Stanimo uspravno i poslušajmo sveto evanđelje, mir svima.

Narod: **I duhu tvojemu.**

Svećenik: Čita se sveto evanđelje po Mateju.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Budimo pažljivi! Reče Gospod svojim učenicima: Sve je meni predao Otac moj, i

znajet Sina, tokmo Otec: ni Otca kto znajet, tokmo Sin, i jemuže ašče volit Sin otkriti. Pridite ko mnje vsi truždajuščijisja i obremenenniji, i az upokoju vi. Vozmite igo moje na sebe, i naučitesja ot mene, jako krotok jesm i smiren serdcem: i obrjaščete pokoj dušam vašim. Igo bo moje blago i bremja moje legko jest.

Lik: **Slava tebje, Gospodi, slava tebje.**

Jerej: Isuse, Sine Boga živago, otkrivij ščedroti svjatjejšago Serdca tvojego, po-

nitko ne zna Sina nego Otac, niti tko zna Oca nego Sin, i komu Sin hoće objiviti. Dođite k meni svi, koji ste umorni i opterećeni, i ja ću vas okrijepiti. Uzmite jaram moj na sebe i naučite se od mene, jer sam krotak i ponizan srcem, i naći ćete pokoj dušama svojima. Jer je jaram moj sladak i breme je moje lagano.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Isuse, Sine Boga živoga, koji si otvorio blagodati svog presve-

miluj i spasi tebe veličajuščih.

Lik: **O najsvjatjejše Serdce Isusa, pomiluj nas.**

Ili: **Isuse tihij i smirena serdca, zdjelaj serdce moje po serdcu tvojemu.**

tog Srca, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Narod: **Presveto Srce Isusovo, pomiluj nas.**

Ili: **Isube blaga i ponizna srca, učini srce moje po Srcu svom.**

(To isto pjeva se poslije svakog slijedećeg stiha)

Serdce Isusa, krasoto presvjetlaja, pomiluj i spasi tebe veličajuščih.

Serdce Isusa, silo nepobjedimaja, popomiluj i spasi i tebe veličajuščih.

Serdce Isusa, ljubi neizrečenaja, pomi-

Srce Isusovo, predivna ljepoto, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, nepobjediva silo, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, neizreciva ljubavi, po-

luj, i spasi tebe veličajuščih.

Serdce Isusa, veselije serdca mojego, pomiluj ispasi i tebe veličajuščih.

Serdce Isusa, truždajuščihsja pomošče, pomiluj i spasi tebe veličajuščih.

Serdce Isusa, djevstvenim cjelomudrije, pomiluj i spasi tebe veličajuščih.

Serdce Isusa, očisti um moj ot pomislov sujetnih, pomiluj i spasi tebe veličajuščih.

Serdce Isusa, sohrani serdce moje ot pohotej lukavih, pomiluj i spasi tebe veličajuščih.

miluj i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, radosti srca moga, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, pomoćniče trudbenicima, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, mudrosti nevinih, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, očisti moj um od isprazníh misli, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Srce Isusovo, očuvaj moje srce od požuda griješnih, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Serdce Isusa, pokrove žitija mojego, pomiluj i spasi tebe veličajuščih.

Srce Isusovo, zaštito mojega života, pomiluj i spasi one, koji te slave.

Serdce Isusa, nadeždo v smerti mojej, pomiluj i spasi tebe veličajuščih.

Srce Isusovo, ufanje u času smrti moje, smiluj se i spasi one, koji te slave.

Serdce Isusa, utješenije moje na sudje tvojem, pomiluj i spasi tebe veličajuščih.

Srce Isusovo, utjeho moja na sudu tvojemu, smiluj se i spasi one, koji te slave.

Jerej: Paki i paki priklonše koljenje, mirom Gospoda Boga molim.

Svećenik: Kleknimo, te se opet i opet u miru pomolimo Gospodu.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Jerej: Gospodi Isuse Hriste, Bože naš, izvolj, da serdca našja stanut prestolom ljubavi tvojeja, usta našja da povjedajut vseščedruju milost tvoju, očesa našja da neprestano vzirajut v jazvu svjatjejšago Serdca tvojego, razum naš da razmišljajet neizsljedimiji soveršenstva tvoji, pamjat našja da sohranjajet dragija vospominanija miloserdija tvojego. Vsjačeskaja v nas, o Gospodi Bože nas, da ispovjedjat neisčetnuju ljubov svjatjejšago Serdca tvojego. Jako blagoslovisja imja tvoje,

Svećenik: Gospode Isuse Kriste, Bože naš! Blagoizvoli učiniti, da naša srca postanu prijestolje tvoje ljubavi, naša usta da kazuju obilatú tvoju milost, naše oči neprestano da promatraju ranu tvog Presvetog Srca, naš um da razmatra tvoja nedokučiva savršenstva, naša pamet da sačuva dragu uspomenu na tvoje milosrđe. Sve naše moći, Gospode i Bože naš, neka priznaju neizrecivu ljubav tvog Presvetog Srca. Da bude blagoslovljeno tvoje ime: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i

Otca, i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Pomiluj nas, Bože, po velicjej milosti tvojej, molimtisja, usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Smiluj nam se, Bože, po velikom milosrđu svome, molimo te: usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

(Tako i na svaku slijedeću prošnju)

Ješče molimsja o svjatjejšem vselenstjem Arhijereje našem (imja rek) Papje Rimstjem, i o preosvjaščenjejšem Arhijepiskopje i Mitropolitje našem Kir (imja rek), i o bogoljubivjem Episko-

Još se molimo za svetog, sveopćeg Prvosvećenika našeg (ime) Papu Rimskoga, za preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolitu našeg Gospodina (ime), za bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime),

pje našem Kir (imja rek), o vsjem svjaščeničestvjem, dijakonstjem i inočestjem činje, i o otcjeh naših dūhovnih i o vsej v Hristje bratiji našej.

Ješče molimsja uslišatisja glasu molenija našego i molitvje i pomilovati rabov tvojih ukrašajuščih hram sej svjatij, da blagoprijatna budet milostinja pred prestolom vladičestvija tvojego, Gospodi, usliši i pomiluj.

Ješče molimsja o ježe umnožitisja či-

za sav svećenički, đakonski i redovnički stalež, za naše duhovne oce i za svu našu braću u Kristu.

Još ti se molimo: usliši glas naših prošnji i molitava i pomiluj svoje sluge, koji darivaju u svrhu poljepšanja ovog svetog hrama. Njihova dobrota da bude dobro primljena pred prijestoljem tvoje vlasti. Gospode, usliši i pomiluj.

Još ti se molimo za povećanje broja

slu počitateléj svjatjejšago Serdca tvojego i blagosloviti počitajuščih je, Gospodi, milostivno usliši i pomiluj.

Ješče molimsja o pretstojaščih ljudeh, čajuščih od tebe velikija i bogatija milosti, za tvorjaščih nam milostinju i za vsja hristijani.

Jerej: Milostiju i ščedrotami i čelovjekoljubijem jedinorodnago Sina tvojego, s nimže blagosloven jesi s presvjatim, blagim i životvorjaščim tvojim Duhom ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

štovatelja tvog Presvetog Srca, i za blagoslov onih, koji ga štuju. Gospode, usliši i pomiluj.

Još se molimo za prisutne ljude, koji očekuju od tebe velike i obilne milosti; za sve one, koji nam dobro čine i za sve kršćane.

Svećenik: Milošću i milosrđem i čovjekoljubljem tvog jedinorođenog Sina, s kojim si blagoslovljen zajedno s presvetim i dobrim i životvornim tvojim Duhom, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Jerej: Slava tebje, Hriste Bože, upovanije naše, slava tebje.

Lik: Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno i vo vjeki vjekov amin. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Blagoslovi.

Jerej: Ot Serdca vsju blagodat istočivij Hristos istinij Bog naš, molitvami prečistija svojeje Matere (i pročaja): i vsjeh svjatih, pomilujet i spaset nas, jako blag i čelovjekoljubec.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Slava tebi, Kriste Bože, ufanje naše, slava tebi.

Narod: Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Blagoslovi.

Svećenik: Krist, pravi Bog naš, koji je iz Srca izlio svu milost, zagovorom svoje prečiste Majke (i drugo): i svih svetih, da nas pomiluje i spasi, jer je dobar i čovjekoljubac.

Narod: **Amin.**

(Sad se zapjeva jedna od liturgijskih ili narodnih crkvenih pjesama na čast Isusa Krista)

MOLEBEN PRESV. BOGORODICI

Staroslavenski:

Jerej: Blagosloven Bog naš, vsegda, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Hrvatski:

Svećenik: Blagoslovljen Bog naš: svagda, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Jerej: Jako tvoje jest carstvo, i sila, i slava: Otca, i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Jer je tvoje carstvo, moć i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Tropar, glas 4.:

Ko Bogorodicje prilježno ninje pritecem, grješniji i smireniji, i pripadem v pokajaniji, zovušče iz glubini duševnija: Vladičice, pomozi, miloserdstvovavši na ni: potšisja, jako izgibajem ot množestva grjehov, ne otvrati rab tvojih tščih: tebe bo jedinu zastupnicu imami.

Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i

Mi grješni i nevoljni utecimo se danas k Bogorodici, i pavši ničice vapimo raskajanim glasom iz dubine duše svoje: Vladarice, pomozi nam i budi nam milosrdna. Smiluj nam se, jer propadamo zbog mnoštva grijeha svojih. Nemoj odbiti ne uslišavši svoje sluge, jer samo u tebi imamo zagovornicu.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sa-

ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin.

Ne umolčin nikogdaže Bogorodice, sili tvojeja glagolati mi nedostojniji: ašče bo ne bi ti predstala moljaščisja za ni, kto bi nas izbavil ot tolikih bjed; kto že bi ni sohranil do ninje svobodni; ne otstupim od tebe Vladičice: tvoja bo rabi spasaješi prisno ot vsjakija bjedi, jedina blagoslovenaja.

Jerej: Vonmjem, mir vsjem, premudrost vonmjem.

da i vazda, i u vijeke vjekova, amin.

Mi nedostojni ne ćemo nikada prestati glasiti tvoju moć, Bogorodice. Jer, da se ti nisi zauzela u svojim molitvama za nas, tko bi nas izbavio od tolikih nevolja? Tko bi nas sačuvao do danas u slobodi? Mi se ne ćemo udaljiti od tebe, Vladarice, jer ti spasavaš svoje sluge od svake nevolje, ti jedina blagoslovljena.

Svećenik: Budimo pažljivi! Mir svima! Mudrost! Budimo pažljivi.

Prokimen, glas 4.:

Lik: **Pomjanu imja tvoje vo vsjacjem rodje i rodje.**

Jerej: Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

Jerej: Jako svjat jesi, Bože nas, i vo svjatih počivaješi i tebje slavu vozsilajem: Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Vsjakoje dihanije da hvalit Gospoda. Hvalite Boga vo svjatih jego. Hvalite jego vo utverždeniji

Narod: **Spomenut ću se imena tvoga u svakom rodu i koljenu.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

Svećenik: Jer si svet, Bože naš, i među svetima prebivaš, mi ti upućujemo slavu: Ocu, i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Sve, što živi, neka slavi Gospoda. Slavite Boga u njegovim svecima. Slavite ga u čvrstoći njego-

sili jego. Vsjakoje dihanije da h v a l i t Gospoda.

Jerej: I o ježe spodobitisja nam slišaniju svjatago evangelija, mirom Gospoda Boga molim.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Jerej: Premudrost, prosti, uslišim svjatago evangelija, mir vsjem.

Lik: **I duhovi tvojemu.**

J e r e j : Ot Luki svjatago evangelija čtenije.

Lik: **Slava tebje, Gospodi, slava tebje.**

J e r e j : Vonmjem. Vo dni oni, vostavši

ve moći. Sve, što živi, neka slavi Gospoda.

Svećenik: I da nas učini dostojnima poslušati sveto evanđelje, pomolimo se u miru Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj** (3 puta)

S v e ć e n i k : [illegible]drost! Stanimo uspravno i poslušajmo sveto evanđelje. Mir svima.

N a r o d : **I duhu tvojemu.**

Svećenik: Čita se sveto evanđelje po Luki.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Budimo pažljivi! Marija u-

Marijam, ide vo gornjaja so tščanijem v grad Judov. I vnide v dom Zaharijin i cjelova Jelisavet. I bist jako usliša Jelisavet cjelovanije Marijino, vzigrasja mladenec v črevje jeja i ispolnisja D u h a svjata Jelisavet. I vozopi glasom velijim i reče: Blagoslovena ti v ženah i blagosloven plod čreva tvojego. I otkudu mnje sije, da prijdet Mati Gospoda mojego ko mnje. Se bo jako bist glas cjelovanija tvojego v ušiju mojeju, vzigrasja mladenec radoščami v črevje mojem. I blažena

stavši onih dana, otide žurno u planine, u grad Judin. I uđe u kuću Zaharijinu i pozdravi Elizabetu. Kad je Elizabeta čula pozdrav Marijin, zaigra dijete u njezinoj utrobi. I Elizabeta se napuni Duha Svetoga, i povika iza glasa: Blagoslovljena ti među ženama, i blagoslovljen p l o d utrobe tvoje! I otkuda meni ovo, da dođe k meni Mati Gospoda moga? Jer gle, kad dođe glas pozdrava tvoga u moje uši, zaigra dijete od radosti u mojoj utrobi. I blago tebi, što si vjerovala, da

vjerovavšaja, jako budet soveršenije glagolanim jej ot Gospoda. I reče Marijam: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem: Jako prizrje na smirenije rabi svojeja: se bo ot ninje ublažat mja vsi rodi. Jako sotvori mnje veličije silnij, i svjato imja jego. Prebist že Marijam s neju jako tri mjesjaci, i vozratisja v dom svoj.

Lik: **Slava tebje, Gospodi, slava tebje.**

Jerej: Presvjataja djevo Marije Bogorodice vsemilostiva-

će se izvršiti, što ti je kazao Gospod. I reče Marija: Veliča duša moja Gospoda. I raduje se duh moj u Bogu, Spasitelju mojemu. Što pogleda na poniznu službenicu svoju, jer, gle, odsada će me blaženom zvati svi naraštaji, jer mi učini velike stvari onaj, koji je silan, i sveto je ime njegovo. Marija ostade s njom oko tri mjeseca, i vrati se kući svojoj.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Zdravo presveta Djevice Marijo Bogorodice!

ja, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Lik: **O Marije, Mati, Božja, molisja za nami.**

Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Narod: **O Marijo, Majko, Božja, moli se za nas.**

(Tako iza svakog slijedećeg zaziva.)

Mati Hrista Boga našego, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Mati predvječnija ljubve, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Mati Božija blagodati, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Djevo neporočno začataja, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Zdravo Majko Krista Boga našega! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Majko vječne ljubavi! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Majko Božje milosti! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Djevice bez grijeha začeta! Spasi one, koji se pouzdaju u tebe.

Djevo Heruvimov čestnjejšaja, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Djevo Serafimov slavnjejšaja, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Marije, golubice neskvernaja, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Marije, blagovonij cvjete netljenija, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Marije, prečisti obraze djevam, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Zdravo Djevice uzvišenija po časti od Kerubima! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Djevice veća po slavi od Serafima! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, neoskvrnjena golubice! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, miomirisni cvijete neraspadljivosti! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, čisti uzore djevica! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Marije, pokrove miru širšij oblaka, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Marije, pravednago Sudiji umolenije, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Marije, plačuščih utješenije, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Marije, grješnikov pribježišče, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Marije, hodatajice, vo uspeniji tvojem nas ne ostavljajuščaja, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Zdravo Marijo, šira od oblaka zaštito svijeta! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, udobrovoljiteljice pravednoga Suca! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, utjeho rasplakanih! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, utočište grješnika! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Zdravo Marijo, posrednice, koja nas ne ostavljaš poslije usnuća svoga! Spasi one, koji se pouzdaju u tebe.

Marije, jedina čistaja i blagoslovenaja, radujsja i spasi na tja upovajuščih.

Jerej: Paki i paki, priklonše koljenje, mirom Gospoda Boga molim.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Jerej: Carice moja preblagaja, nadeždo moja, Bogorodice, prijateljišče sirim, stranim predstatelnice, skorbjaščim radoste, obidimim pokroviteljnice, zriši moju skorb, pomozi mi jako strana, objedu moju vjesi, razrješi tu, jako volīši, ibo ne imam inija

Zdravo Marijo, koja si jedina čista i blagoslovljena! Spasi one, koji se pouzdavaju u tebe.

Svećenik: Kleknimo, te se opet i opet u miru pomolimo Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

Svećenik: Predobra moja Carice i Bogorodice! Ti si utočište siromasima, zaštitnica strancima, utjeha žalosnima i pokroviteljica osamljenima. Pogledaj moju žalost i udostoj se osloboditi me od nje. Jer ja nemam druge pomoćnice osim tebe, ni zaštitnice dru-

pomošči razvje tebe, ni inija predstateljnici, ni blagija utješiteljnici tokmo tebe, o Bogomati: jako da sohraniši mja i pokriješi vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Pomiluj nas, Bože, po velicjej milosti tvojej, molimtisja usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi).

ge, ni tješiteljice dobre osim tebe, Majko Božja. Ti me čuvaj i zaštiti u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Smiluj nam se, Bože, po velikom milosrđu svome, molimo te: usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

(Tako i na svaku slijedeću prošnju)

Ješče molimsja o svjatjejšem vselenstjem Arhijereje našem (imja rek) Pap-

Još se molimo za svetog, sveopćeg Prvosvećenika našeg (ime) Papu Rimsko-

je Rimstjem, i o preosvjaščenjejšem Arhijepiskopje i Mitropolitje našem Kir (imja rek), i o bogoljubivjem Episkopje našem Kir (imja rek), o vsem svjaščeničestjem, dijakonstjem i inočestjem činje, i o otcjeh naših duhovnih i o vsej v Hristje bratiji našej.

Ješče molimsja o ježe sohranitisja gradu semu (vesi sej) i vsjakom gradu, vesi i stranje: od glada, gubiteljstva, trusa, potopa, ognja, meča, našestvija inoplemenih, i meždusobnija brani, i o ježe

ga, za preuzvišenog Nadbiskupa i Metropolitu našeg Gospodina (ime), za bogoljubnog Biskupa našeg Gospodina (ime), za sav svećenički, đakonski i redovnički stalež, za naše duhovne oce i za svu našu braću u Kristu.

Još se molimo, da se očuva ovaj grad (ovo selo), i svaki drugi grad, selo i kraj od: gladi, kuge, potresa, poplave, tuče, požara, rata, provale neprijatelja i građanskog rata. I da nam bude milo-

milostivu biti, blagopremjeniteljnomu, blagomu, i čelovjekoljubivomu Bogu našemu, i otvratiti ves gnjev svoj na ni dvižaščijsja, i izbaviti nas naležaščago pravednago svojego preščenija, i pomilovati nas.

Ješče molimsja o predstojaščih ljudeh, čajuščih od tebe velikija i bogatija milosti, za tvorjaščih nam milostinju, i za vsja hristijani.

Jerej: Usliši ni, Bože, Spasitelju naš, upovanije vsjem koncem zemlji i suščim

srdan, lako pomirljiv, dobar i čovjekoljubiv Bog naš, i da odvrati svoju srdžbu, koja se na nas diže, i da nas izbavi od svoje pravedne prijetnje, koja nas uznemiruje, i da nas pomiluje.

Još se molimo za prisutne ljude, koji očekuju od tebe velike i obilne milosti, sve one, koji nam dobro čine i za sve kršćane.

Svećenik: Usliši nas, Bože, Spasitelju naš! Ti si ufanje svima onima, koji su

na mori daleče, i milostive milostiv budi nam o grjesjeh naših i pomiluj nas: milostiv bo i čelovjekoljubec Bog jesi, i tebje slavu vozsilajem, Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Slava tebje, Hriste Bože, upovanije naše, slava tebje.

Lik: **Slava Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin. Gospodi, pomiluj. Gospodi, po-**

diljem zemlje, i onima, koji su daleko na moru. Milosrdniče, budi i nama milosrdan u otpuštanju grijeha naših, i pomiluj nas. Jer si milosrdan i čovjekoljubiv Bog, i tebi upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Slava tebi, Kriste Bože, ufanje naše, slava tebi.

Narod: **Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin. Gospode, pomiluj. Gospode, po-**

miluj, Gospodi, pomiluj, Blagoslovi.

Jerej: Hristos istinij Bog náš, molitvami prečistija svojeja Matere (i proćaja): i vsjeh svjatih, pomilujet i spaset nas, jako blag i čelovjekoljubec.

Lik: **Amin.**

miluj. Gospode, pomiluj. Blagoslovi.

Svećenik: Krist, pravi Bog naš, zagovorom svoje prečiste Majke (i drugo): i svih svetih, da nas pomiluje i spasi, jer je dobar i čovjekoljubac.

Narod: **Amin.**

(Sad se zapjeva jedna od liturgijskih ili narodnih crkvenih pjesama na čast Presvete Bogorodice)

POKLONSTVENO BOGOSLUŽENJE

Pjesma hvale na čast Isusa Krista u Presvetoj Euharistiji

Pred izloženim svetim Tajnama: svećenik i narod (klečeći) pjevaju slijedeće zazive, i to tako, da najprije svećenik otpjeva svaki pojedini zaziv, a narod taj isti zaziv za svećenikom ponovi — podrugači.

Staroslavenski:	*Hrvatski:*
Svjatij Bože, svjatij krjepkij, svjatij bezsmertnij, pomiluj nas.	Sveti Bože, sveti jaki, sveti besmrtni, pomiluj nas.
Ot povjetrija, glada, ognja i vojni, izbavi nas, Gospodi.	Od oluje, glada i rata: izbavi nas, Gospode.

Ot naglija i nespodjevanija smerti, sohrani nas, Gospodi.	Od nagle i nenadane smrti: očuvaj nas, Gospode.
Mi grješniji tebe Boga prosim, usliši nas, Gospodi.	Mi grješnici tebe Boga molimo: usliši nas, Gospode.
Mi grješniji tebe Boga prosim, prosti nam, Gospodi.	Mi grješnici tebe Boga molimo: oprosti nam, Gospode.
Mi grješniji tebe Boga prosim, pomiluj nas, Gospodi.	Mi grješnici tebe Boga molimo: pomiluj nas, Gospode.
O Isuse, o Isuse, o Isuse Sine Boga višnjago, umilosrdisja nad nami.	O Isuse, o Isuse, o Isuse Sine Svevišnjeg Boga: budi milosrdan nama.
O Marije, o Marije, o Marije Djevo i Mati Božaja, pričinisja za nami.	O Marijo, O Marijo, o Marijo Djevice i Majko Božja: zauzmi se za nas.
O svjatij Josife, pokrovitelju svjatija katoličeskija Cerkve,	O sveti Josipe, pokrovitelju svete katoličke Crkve: moli

moli Boga o nas grješnih.

O svjatij proroče, predteče i krestitelju Gospodnji Ioane, moli Boga o nas grješnih.

O svjatiji pervoučitelije, pervoprosvjetitelije i apostoli slavjanstiji, Kirile i Metodije, molite Boga o nas grješnih.

O svjatij:

Boga za nas grješnike.

O sveti proroče, predhodniče i krstitelju Gospodnji Ivane: moli Boga za nas grješnike.

O sveti prvoučitelji, prvoprosvjetitelji i apostoli slavenski, Ćirile i Metode: molite Boga za nas grješnike.

O sveti . . .

Svećenik okrenut prema narodu i držeći u rukama Svete Tajne, dva puta pjeva (a narod ponavlja) ovaj stih:

Spasi ljudi tvoja, Gospodi.

Jerej: Spasi ljudi tvoja, Gospodi, i blagoslovi dostojanije tvoje.

Spasi narod svoj, Gospode.

Svećenik: Spasi narod svoj. Gospode, i blagoslovi svoju baštinu.

Lik **I ispravi ja i voznesi ja vo vjeki. Vo vsja dni blagoslovim tebe, i voshvalim imja tvoje vo vjeki, i vo vjek vjeka. Spodobi, Gospodi, v den sej (večer sej) bez grjeha sohranitisja nam. Umiloserdisja nad nami, Gospodi, umiloserdisja nad nami. Gospodi, umiloserdisja nad nami. Da budet miloserdije t v o j e, Gospodi, nad nami, jakože upovahom na tja. Na tja, Gospodi, upovahom, da ne postidimsja vo vjeki. Amin.**

Narod: **Uspravi ih i uzvisi ih u vijeke, Tebe blagosivamo u sve dane, i tvojemu imenu čast iskazujemo u vijeke, i u vijeke vjekova. Učini nas dostojnima, Gospode, da budemo pošteđeni ovoga dana (ovo veče) od svakoga grijeha. Smiluj nam se, Gospode, i pomiluj nas. Neka bude milosrđe tvoje, Gospode, s nama: kao što smo se pouzdali u tebe. U tebe smo se pouzdavali, Gospode, da se ne postidimo u vijeke. Amin.**

(Sada se zapjeva jedna od liturgijskih ili narodnih crkvenih pjesama na čast Gospoda Isusa Krista)

BLAGODARENJE

Staroslavenski:

Jerej: Blagosloven Bog naš, vsegda, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.
Lik: **Amin.**

Hrvatski:

Svećenik: Blagoslovljen Bog naš, svagda, sada i vazda, i u vijeke vjekova.
Narod: **Amin.**

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Jerej: Jako tvoje jest carstvo, i sila, i slava: Otca, i Sina, i svjatago Duha, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.
Lik: **Amin.**

Svećenik: Jer je tvoje carstvo, moć i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada i vazda, i u vijeke vjekova.
Narod: **Amin.**

Tropar, glas 4.:

Blagodarni sušče nedostojniji rabi tvoji, Gospodi, o tvojih blagodjejanijih na nas bivših, slavjašče tja hvalim, blagoslovim, blagodarim, pojem i veličajem tvoje blagoutrobije, i rabski ljuboviju vopijem ti: Blagodjetelju Spase naš, slava tebje.

Kao nedostojni sluge zahvaljujemo ti, Gospode, na velikim dobročinstvima, koje si nam učinio, i tom zgodom slaveći tebe: hvalimo, blagosivamo, zahvaljujemo, pjevamo i veličamo tvoje milosrđe. Iz ljubavi također tebi smjerno vapimo: dobročinitelju i Spasitelju naš, slava tebi.

Slava: I ninje: Kondak, glas 3.:

Tvojih blagodjejanij i darov tune, jako rabi nepotrebniji, spodoblšesja, Vladiko, k tebje userdno

Vladaru! Iako smo nepotrebne tvoje sluge, učinio si nas dostojnima svojih dobročinstava i darova.

pritekajušče, blagodarenije po silje prinosim, i tebe jako blagodjetelja i tvorca slavjašče, vopijem: slava tebje, Bože vseščedrij.

Zato ti se usrdno utječemo, i prema svojim silama hvalu ti iskazujemo. I slaveći tebe kao našeg dobročinitelja i Stvoritelja, kličemo ti: slava tebi Bože premilostivi.

Veliki hvalospjev

Jerej: Slava tebje pokazavšemu nam svjet.

Lik: **Slava vo višnih Bogu, i na zemlji mir, vo čelovječjeh blagovolenije.**

Hvalim tja, blagoslovim tja, klanjajemtisja, slavoslovim tja.

Svećenik: Slava tebi, koji si nam pokazao svjetlo.

Narod: **Slava Bogu na visini, a na zemlji mir, i među ljudima dobra volja.**

Hvalimo te, blagoslivamo te, klanjamo ti se i pjevamo.

Blagodarim tja, velikija radi slavi tvojeja, Gospodi, Carju nebesnij.

Bože Otče vsederžitelju, Gospodi Sine jedinorodnij, Isuse Hriste, i svjatij Duše, Gospodi Bože.

Agnče Božij, Sine Otč.

Vzemljaj grjeh mira, pomiluj nas.

Vzemljaj grjehi mira, primi molitvi našja.

Sjedjaj odesnuju Otca, pomiluj nas.

Jako ti jedin svjat, ti jedin Gospod Isus Hristos, vo slavu Boga Otca, amin.

Zahvaljujemo ti radi velike slave tvoje, Gospode, Care nebeski.

Bože Oče svemogući, Gospode Sine jedinorođeni Isuse Kriste, i Sveti Duše, Gospode Bože.

Jaganjče Božji, Sine Očev.

Koji uzimlješ grijehe svijeta, pomiluj nas.

Koji uzimlješ grijehe svijeta, usliši molitvu našu.

Koji sjediš zdesna Ocu, pomiluj nas.

Jer si ti jedini svet, ti si jedini Gospod Isus Krist na slavu Boga Oca, amin.

Na vsjak den blagoslovim tja, i voshvalim imja tvoje vo vjek, i vo vjek vjeka.

Spodobi, Gospodi, v den sej bez grjeha sohranitisja nam.

Blagosloven j e s i, Gospodi Bože otec naših, i hvalno i proslavleno imja tvoje vo vjeki, amin.

Budi, Gospodi, milost tvoja na nas, jakože upovahom na tja.

Blagosloven j e s i, Gospodi, nauči nas opravdanijem tvojim.

Blagosloven j e s i, Vladiko, vrazumi nas

Iz dana u dan blagoslivamo tebe. I hvalimo ime tvoje u vijeke i u vijeke vjekova.

Dostoj se, Gospode, u dan ovaj sačuvati nas od grijeha.

Budi blagoslovljen, Gospode Bože otaca naših, i hvaljeno i proslavljeno ime tvoje u vijeke, amin.

Nek bude milosrđe tvoje, Gospode, nad nama, kako se ufamo u tebe.

Ti si blagoslovljen, Gospode, pouči nas u svojim zapovjedima.

Ti si blagoslovljen, Vladaru, daj nam ra-

oprvadanijem tvojim.

Blagosloven j e s i, Svjatij, prosvjeti nas opravdaniji tvojimi.

Gospodi, pribježišče bil jesi nam, v rod i rod.

Az rjeh, Gospodi, pomiluj mja: i iscjeli dušu moju, jako sogrješih tebje.

Gospodi, k tebje pribjegoh, nauči mja tvoriti volju tvoju, jako ti jesi Bog moj.

Jako u tebe jest istočnik ž i v o t a, v svjetje tvojem uzrim svjet.

Popravi milost tvoju vjeduščim tja.

zumjeti svoje naredbe.

Ti si blagoslovljen, Sveti, prosvijetli nas u svojim propisima.

Ti si nam, Gospode, bio utočište od pokoljenja do pokoljenja.

Ja rekoh, Gospode, pomiluj me i očisti dušu moju, jer sam ti sagriješio.

K tebi se utekoh, Gospode, nauči me vršiti volju svoju, jer si ti Bog moj.

Jer je u tebi izvor života, to ćemo u svjetlu tvojemu ugledati svjetlo.

Umnoži milost svoju u onima, koji te priznaju.

Jerej: Pomiluj nas, Bože, po velicjej milosti tvojej, molimtisja, usliši i pomiluj.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi).

Svećenik: Smiluj nam se, Bože, po velikom milosrđu svome, molimo te, usliši i pomiluj.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

(Tako i na svaku slijedeću prošnju)

Blagodarjašče so strahom i trepetom, jako rabi nepotrebniji tvojemu blagoutrobiju, Spase i Vladiko naš Gospodi, o tvojih blagodjejanijih, jaže izlijal jesi izobilno na rabi tvoja, pripadajem i slavoslovije tebje jako Bogu prinosim, i umileno vopijem: izbavi ot vsjeh bjed

Kao nepotrebne sluge zahvaljujemo sa strahom i trepetom tvojoj dobroti, Spasitelju, Vladaru i Gospode naš: za sva dobročinstva, kojima si obilno nadijelio svoje sluge. Zato tebi, kao Bogu svojemu, prinosimo usrdnu hvalu i ponizno vapimo: izbavi sluge svoje (ili: slu-

rabi tvoja (ili: raba tvojego), i vsegda jako milostiv ispolni vo blagih želanije vsjeh nas, prilježno molimtisja, usliši i pomiluj.

Jakože ninje milostivno uslišal jesi molitvi rabov tvojih (ili: raba tvojego (imja rek), Gospodi, i javil jesi na nih (ili: na nem) blagoutrobije čelovjekoljubija tvojego, sice i vo prednjaja ne preziraja, ispolni vo slavu tvoju vsja blagaja hotjenija vjernih tvojih (ili: vjernago tvojego), i javi vsjem

gu svoga) od svih nevolja i svagda ispuni, jer si milosrdan, sve naše dobre želje. Mi ti se ponizno molimo: usliši i pomiluj.

Gospode, kao što si sada dobrohotno uslišao molitve svojih slugu (svoga sluge) — ime— i na njima (na njemu) očitovao svoje milosrđe iz ljubavi prema ljudima, tako i ubuduće nemoj prezreti, nego ispuni sve dobre želje svojih vjernih (svog vjernog), i svima nama pokaži veliko svo-

nam bogatuju milost tvoju, vsja nam sogrješenija preziraja, molimtisja, usliši i pomiluj.

Blagoprijatno, jako kadilo blagovonoje, i jako tučnaja vsesoženija, da budet, vseblagi Vladiko, blagodarenije sije naše pred veličestvom slavi tvojeja, i nizposli vsegda jako ščedr rabom tvojim (rabu tvojemu) — imja rek — bogatija milosti, i ščedroti tvoja i ot vsjeh soprotivlenij vidimih i nevidimih vragov cerkov tvoju svjatuju izbavi, ljudem že tvojim vsjem bez-

je milosrđe te poglegdaj na naše grijehe. Mi ti se molimo, usliši i pomiluj.

Predobri Vladaru! Neka bude ova naša zahvala tako ugodna pred veličanstvom tvoje slave, kao što je ugodan miomirisni kad tamjana i obilni prinos žrtve paljenice. A ti, jer si milosrdan, pošalji svagda svojim slugama (svojemu sluzi) — ime — obilje svojih milosti i milosrđa, a svoju svetu Crkvu očuvaj od svih nasrtaja vidljivih i nevidljivih neprijatelja, i svemu narodu

grješnoje so zdravijem dolgodenstvije; i vo vsjeh dobrodjeteleh prespjejanije daruj, molimtisja, vseščedrij Carju, milostivno usliši, i skoro pomiluj.

Ješče molimsja o predstojaščih ljudeh, čajuščih ot tebe velikija i bogatija milosti, za tvorjaščih nam milostinju, i za vsja hristijani.

Jerej: Jako milostiv i čelovjekoljubec Bog jesi, i tebje slavu vozsilajem: Otcu, i Sinu, i svjatomu Duhu, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

svojemu daruj: bezgrješan i dug život, zdravlje i napredak u svim vrlinama. Premilostivi Care, mi ti se molimo: usliši nas i brzo pomiluj.

Još se molimo za prisutne ovdje ljude, koji očekuju od tebe velike i obilne milosti; za sve one koji nam čine dobro i za sve kršćane.

Svećenik: Jer si ti milosrdan i čovjekoljubac Bog, i tebi upućujemo slavu: Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova. —

Narod: **Amin.**

(Sada se zapjeva mnogoljetstvije ili pak zahvalna pjesma svetog Ambrozija »Tebe Boga hvalimo«)

Mnogoljetstvije

J e r e j : NN-u podažd, Gospodi, mir, zdravije so dolgodenstvijem na mnogaja i blagaja ljeta.

Svećenik: NN-u udijeli, Gospode, mir, zdravlje i dug život na mnogo sretnih godina.

Lik: **Mnogaja ljeta.** (Triždi)

Narod: **Mnogo godina.** (3 puta)

Zahvalna pjesma sv. Ambrozija

Tebe Boga hvalim, tebe Gospoda ispovjedujem.

Tebe prevječnago Otca, vsja zemlja veličajet.

Tebje vsi Angeli, tebje nebesa, i vsja

Tebe Boga hvalimo, tebe Gospoda priznajemo.

Tebe vječnog Oca sva zemlja poštuje.

Tebi svi anđeli, tebi nebesa i sve

Sili, tebje Heruvimi i Serafimi neprestanimi glasi vzivajut:

Svjat, svjat, svjat Gospod Bog Savaot, polni sut nebesa i zemlja veličestva slavi tvojeja.

Tebe preslavni Apostolski lik, tebe Proročeskoje hvalebnoje čislo.

Tebe hvalit presvjetloje Mučeničeskoje voinstvo, tebe po vsej vselenjej ispovjedujet svjataja Cerkov:

Otca nepostižemago veličestva, poklanjajemago tvojego istinago i jedinorodnago Sina, i svjatago Utješitelja Duha.

vlasti. Tebi Kerubi i Serafi kliču bez prestanka:

Svet svet, svet Gospod B o g Sabaot. Puna su nebesa i z e m j a veličanstva slave tvoje.

Tebe hvali slavni apostola zbor. Tebe proroka dična četa.

Tebe mučenika svijetla vojska, tebe po svem svijetu sveta uzvišuje Crkva.

O c a neizmjernog veličanstva, časnoga tvojeg istinog i jednog Sina, i Svetoga Tješitelja Duha.

Ti Car slavi, Hriste, ti Otca neprisnosuščnij Sin jesi.

Ti ko izbavleniju prijemlja čelovjeka, ne vozgnušalsja jesi Djevičeskago čreva.

Ti odoljel smerti žalo, otverzl jesi vjerujuščim carstvo nebesnoje.

Ti odesnuju Boga sjediši v slavje Otčej, sudija vjerišisja priti.

Tebe ubo prosim, pomozi rabom tvojim, ihže čestnoju Kroviju iskupil jesi.

I spodobi so Svjatimi tvojimi, v vječnjej slavje tvojej carstvovati.

Ti Kralju slave, Kriste. Ti si Očev vjekovječni Sin.

Ti, da za naše spasenje postaneš čovjekom, nisi se strašio krila Djevice.

Ti, svladavši oštrinu smrti, otvorio si vjernima carstvo nebesko.

Ti sjediš zdesna Bogu u slavi Očevoj. Vjerujemo, da ćeš doći kao Sudac.

Tebe, dakle, molimo, pomozi svojim slugama, koje si otkupio dragocjenom krvlju.

U vječnoj slavi daj, da se ubrojimo među svete tvoje.

LITURGIJSKI OBRED POGREBA

(u skraćenom obliku)

Prije polaska na groblje

Staroslavenski:	*Hrvatski:*
Jerej: Blagosloven Bog naš vsegda, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.	Svećenik: Blagoslovljen Bog naš, svagda, sada i vazda, i u vijeke vjekova.
Lik: **Amin.**	Narod: **Amin.**

Načalo obično, str. 8. Iza Očenaša:

Jerej: Jako tvoje jest carstvo, i sila, i slava: Otca, i Sina, i svjatago Duha, ni-	Svećenik: Jer je tvoje carstvo, i moć, i slava: Oca i Sina i Svetoga Duha, sada

nje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Tropar, glas 4.:

So duhi pravednih skončavšihsja, dušu raba tvojego (dušu rabi tvojeja) Spase, upokoj: sohranjaja ju vo blaženjej žizni, jaže u tebe, čelovjekoljubče.

Vo pokojišči tvojem, Gospodi, idježe vsi svjatiji tvoji upokojajutsja, upokoj i dušu raba tvojego (rabi tvojeja), jako jedin jesi čelovjekoljubec.

Sa dušama preminulih pravednika smiri, Spasitelju, dušu sluge svoga (službenice svoje) i sačuvaj ju u blaženom životu, koji se **nalazi u tebi, čovjekoljubče.**

U mjestu pokoja, Gospode, gdje su se svi sveti tvoji smirili, primi i dušu sluge svoga (službenice svoje), jer si ti jedini čovjekoljubac.

Slava Otcu i Sinu i svjatomu Duhu.

Ti jesi Bog sošedij vo ad, i uzi okovanih razrješivij, sam i dušu raba tvojego (rabi tvojeja) upokoj.

I ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin.

Jedina čistaja i neporočnaja Djevo, Boga bez sjemene roždšaja, togo moli spastisja duši jego (jeja).

Jerej: Pomiluj nas, Bože, po velicjej milosti tvojej, molimtisja, usliši i pomiluj.

Narod: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu.

Ti si Bog, koji si sišao u pretpakao i sužnje riješio veriga, daj pokoj i duši svoga sluge (svoje službenice).

Sada i vazda i u vijeke vjekova, amin.

Jedina čista i bez grijeha Djevice, koja si bez sjemena rodila Boga, Njega moli, da spasi dušu njegovu (njezinu).

Svećenik: Smiluj nam se, Bože, po velikom milosrđu svome, molimo ti se: usliši i pomiluj.

Lik: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

Jerej: Ješče molimsja o upokojeniji duši usopšago raba Božija (usopšija rabi Božija) — imja rek — i o ježe prostitisja jemu (jej) vsjakomu pregrešeniju voljnomu i nevoljnomu.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi).

Jerej: Jako da Gospod Bog učinit dušu jego (jeja), idježe pravedniji upokojajutsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.** (Triždi)

Jerej: Milosti Božija, carstva nebesnago, i ostavlenija grjehov jego (jeja) u Hrista bezsmert-

Svećenik: Još se molimo za pokoj duše preminulog sluge Božjeg (preminule službenice Božje) — ime — i da mu (joj) se oproste svi grijesi hotimični i nehotimični.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta).

Svećenik: Da Gospod Bog smiri dušu njegovu (njezinu) tamo, gdje u pokoju prebivaju pravednici.

Narod: **Gospode, pomiluj.** (3 puta)

Svećenik: Besmrtnoga Cara, Krista Boga našega molimo: milost Božju, carstvo nebesko i otpuštenje

nago carja i Boga našego prosim.

Lik: **Podaj, Gospodi.**

Jerej: Gospodu pomolimsja.

Lik: **Gospodi, pomiluj.**

njegovih (njezinih) grijeha.

Narod: **Podaj, Gospode.**

Svećenik: Pomolimo se Gospodu.

Narod: **Gospode, pomiluj.**

(Svećenik tiho moli ovu molitvu:)

Bože duhov i vsjakija ploti, smert popravij, i dijavola uprazdnivij, i život miru Tvojemu darovavij: sam, Gospodi, upokoj dušu usopšago raba Tvojego (usopšija rabi Tvojeja), v mjestje svjetlje, v mjestje zlačnje, v mjestje pokojnje, ot-

Bože duhova i svega što je sazdano od tijela! Ti si pobjednik smrti i đavla, a darovatelj života svojemu svijetu. Udijeli, Gospode, pokoj duši preminulog sluge svojega (preminule službenice svoje) u mjestu sjaja, obilja i mira otkuda nestade bo-

njuduže otbježe bolјezn, pečal i vozdihanije: vsjakoje sogrješenije, sodjejanoje im (jeju) slovom, ili djelom, ili pomišlenijem, jako blag i čelovjekoljubec Bog prosti: jako njest čelovjek, iže živ budet, i ne sogriješit: Ti bo jedin kromje grjeha, pravda Tvoja, pravda vo vjeki, i slovo Tvoje istina.

lesti, tuge i uzdisaja. I oprosti mu (joj) svaki grijeh učinjen mišlju, riječju ili djelom, jer si ti dobar i čovjekoljubiv Bog. Nema čovjeka, koji bi živio a da ne bi griješio. Samo si ti jedini bez grijeha. Tvoja pravda ostaje do vijeka, a riječ je tvoja istina.

Jerej: Jako Ti jesi voskresenije i život i pokoj usopšago raba tvojego (usopšija rabi tvojeja) — imja rek — Hriste Bože naš, i tebje slavu vozsilajem, so beznačalnim tvojim

Svećenik: Jer si ti uskrsnuće, život i pokoj preminulog sluge svoga (preminule službenice svoje) — ime — Kriste Bože naš, i tebi zajedno s tvojim Ocem, koji nema

Otcem i presvjatim i blagim i životvorjaščim tvojim Duhom, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Jerej: Vonmjem. Mir vsjem, Premudrost, vonmjem.

početka, kao i s presvetim, dobrim i životvornim tvojim Duhom iskazujemo slavu sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

Svećenik: Budimo pažljivi! Mir svima. Mudrost! Budimo pažljivi.

Prokimen, glas 4.:

Lik: **Blažen put, v onže ideši dnes, duše, jako ugotovasja tebje mjesto upokojenija.**

Jerej: Premudrost.

Čtec: Ko Solunjanom pervago poslanija svjatago apostola Pavla čtenije.

Narod: **Blažen put, kojim stupaš danas, dušo, jer ti je pripravljeno prebivalište pokoja.**

Svećenik: Mudrost!

Čitač: Čita se prva poslanica Solunjanima svetog apostola Pavla.

Jerej: Vonmjem.

Čtec: Bratije, ne hoščču vas ne vjedjeti o umerših, da ne skorbite, jakože i pročiji ne imuščiji upovanija. Ašče bo vjerujem, jako Isus umre i voskrese, tako i Bog umeršija o Isusje privedet s nimi. Sije bo vam glagolem slovom Gospodnim, jako mi živuščiji ostavlšiji v prišestvije Gospodne ne imami predvariti umerših. Jako sam Gospod v poveljeniji vo glasje Arhangelovje i v trubje Božiji snide s nebese i mertviji o Hristje

Svećenik: Budimo pažljivi!

Čitač: Braćo, hoćemo, da vi znate za one, koji su usnuli, da ne žalite kao i ostali, koji nemaju nade. Ako vjerujemo, da je Isus umro i uskrsnuo, tako će Bog i one, koj su usnuli, po Isusu dovesti s njime. Jer vam ovo kazujemo po riječi Gospodnjoj, da mi, koji živimo i ostajemo za dolazak Gospodnji, ne ćemo preteći onih, koji su usnuli. Jer će sam Gospod na zapovijed, kad zaori glas arkanđelov i trublja Božja, sići s

voskresnut pervjeje. Potom že mi živuščiji ostavlšiji kupno s nimi voshiščeni budem na oblacjeh v srjetenije Gospodne na vozdusje, i tako vsegda s Gospodem budem.

Jerej: Mir ti. Premudrost, vonmjem.

Lik: **Aliluja, aliluja, aliluja.**

Jerej: Premudrost, prosti, uslišim svjatago evangelija, ot Ioana svjatago evangelija čtenije.

Lik: **Slava tebje, Gospodi, slava tebje.**

neba, i mrtvi u Kristu uskrsnut će najprije. Zatim mi živi, koji ostajemo, bit ćemo zajedno s njima preneseni na oblacima u susret Gospodu u uzduh, i tako ćemo svagda biti s Gospodinom.

Svećenik: Mir tebi! Mudrost! Budimo pažljivi.

Narod: **Aliluja, aliluja, aliluja.**

Svećenik: Mudrost! Uspravno stanimo i poslušajmo sveto evanđelje, čita se sveto evanđelje po Ivanu.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Jerej: Vonmjem. Reče Gospod ko prišedšim k nemu Judeom: Amin, amin glagolju vam, jako slušajaj slovese mojego i vjerujaj poslavšemu mja, imat život vječnij, i na sud ne prijdet, no prejdet ot smerti v život. Amin, amin glagolju vam jako grjadet čas i ninje jest, jedga mertviji uslišat glas Sina Božija, i uslišavše oživut. Jakože bo Otec život imat v sebje, tako dade i Sinovi život imjeti v sebje. I oblast dade jemu i sud tvoriti, jako Sin čelovječ jest. Ne

Svećenik: Budimo pažljivi! Reče Gospod okupljenim oko sebe Židovima: Zaista, zaista vam kažem: Tko sluša riječ moju i vjeruje onome, koji me je poslao, ima život vječni, i ne dolazi na sud, nego je prešao iz smrti u život. Zaista, zaista vam kažem: Ide čas i već je nastao, kad će mrtvi čuti glas Sina Božjega, i koji uščuju, živjet će. Jer kao što Otac ima život u sebi, tako dade i Sinu, da ima život u sebi; i dade mu vlast, da sudi, jer je Sin čovječji. Ne ču-

divitesja semu, jako grjadet čas, v onže vsi suščiji v grobjeh uslišat glas Sina Božija. I izidut sotvoršiji blagaja vo voskreseniji života, a sotvoršiji zlaja, vo voskreseniji suda. Ne mogu az o sebje tvoriti ničesože; jakože slišu suždu i sud moj praveden jest: jako ne išču volji mojeja, no volji poslavšago mja Otca.

Lik: **Slava tebje, Gospodi, slava tebje.**

dite se ovomu, jer ide čas, u koji će svi, koji su u grobovima, čuti glas njegov. Izići će, koji su činili dobro, na uskrsnuće života, a koji su činili zlo, na uskrsnuće suda. Ja ne mogu ništa činiti sam od sebe. Kako čujem, sudim, i moj je sud pravedan, jer ne tražim volju svoju, nego volju Oca, koji me je poslao.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

(Dok svećenik daje cjelivati ručni križ pokojnikovoj rodbini i drugima prisutnima, pjevači za to vrijeme pjevaju po glasu drugom ovu pjesmu:)

Pridite, posljednje cjelovanije dadim, bratije, umeršemu (umeršej), blagodarjašče Boga, sej (sija) bo izide ot srodstva svojego, i ko grobu približajetsja, ne ktomu pekijsja (pekuščisja) o sujetnih i o mnogostrastnjej ploti. Gdje ninje rodi i druzi, se bo razlučajemsja: jegože (juže) da upokojit Gospod, pomolimsja.

Bogu blagodareći dođimo, braćo, i dajmo posljednji cjelov pokojniku (pokojnici), jer ovaj (ova) pođe od roda svoga i bliži se grobu: ne brineći se više o ispraznostima i mnogo napaćenom tijelu. Gdje su sada rođaci i prijatelji, jer se evo rastajemo. Pomolimo se, da mu (joj) Gospod udijeli pokoj.

Otpust

Jerej: Premudrost.

Svećenik: Mudrost.

Lik: **Čestnjejšuju Heruvim i slavnjejšuju i bez sravneni-**

Narod: **Časniju od Kerubima i neusporedivo slavniju**

ja Serafim, bez istljenija Boga Slovo roždšuju, suščuju Bogorodicu tja veličajem.

Jerej: Slava tebje, Hriste Bože, upovanije naše, slava tebje.

Lik: **Slava Ocu i Sinu i svjatomu Duhu, i ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Gospodi, pomiluj. Blagoslovi.**

Jerej: Živimi i mertvimi obladajaj, Hristos istinij Bog naš, molitvami prečistija svojeja Mate-

od Serafima, koja si bezgrješno Boga Riječ rodila; ti si Bogorodica, mi te slavimo.

Svećenik: Slava tebi, Kriste Bože, ufanje naše, slava tebi.

Narod: **Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sada i vazda, i u vijeke vjekova, amin. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Gospode, pomiluj. Blagoslovi.**

Svećenik: Krist, pravi Bog naš, koji vlada nad živima i mrtvima, molitvama svoje prečiste Majke,

re, svjatih slavnih i vsehvalnih apostol, prepodobnih i bogonosnih otec naših, i vsjeh svjatih, dušu ot n a s prestavlšagosja raba svojego (prestavlšijasja rabi svojeja) — imja rek — v selenih pravednih učinit, v njedrjeh Avraama upokojit, i s pravednimi pričtet, i nas pomilujet, jako blag i čelovjekoljubec.

svetih slavnih i uvijek hvaljenih apostola, Božjih ugodnika i s Bogom nerazdruživo sjedinjenih otaca naših, i svih svetih, da dušu između nas preminulog sluge svojega (preminule službenice svoje) nastani u naseljima pravednih, dade joj pokoj na krilu Abrahama, i m e đ u pravedne u b r o j i, a nas pomiluje, jer je dobar i čovjekoljubac.

Lik: **Amin.**

Narod: **Amin.**

Jerej: V blaženjem uspeniji vječnij pokoj podažd, Gospodi, prisnopominajemomu rabu tvojemu (prisnopominajemjej rabje tvojej) — imja rek — i sotvori jemu (jej) vječnuju pamjat.

Svećenik: U blaženom usnuću podaj, Gospode, vječni pokoj vazda spominjanom slugi svojemu (vazda spominjanoj svojoj službenici) — ime — i učini mu (joj) vječni spomen.

Lik: **Vječnaja pamjat.** (Triždi).

Narod: **Vječni spomen.** (3 puta).

P u t e m p r e m a g r o b l j u

Jerej: Tvoj jesm az, Gospodi, s p a s i mja.

Svećenik: T v o j sam, Gospode, spasi me.

Lik: **Spase, spasi dušu r a b a tvojego** (rabi tvojeja).

Narod: **Spasitelju, spasi dušu sluge s v o g a** (službenice svoje).

(To isto se pjeva poslije svakog slijedećeg stiha)

Jerej: Svjetilnik nogama mojima zakon tvoj, i svjet stezam mojim.

Svećenik: Svjetiljka mojim nogama i osvjetljenje mojih staza je zakon tvoj.

Usta moja otverzoh, i privlekoh duh, jako zapovjedej tvojih želah.

Prizri na mja i pomiluj mja, po sudu ljubjaščih imja tvoje.

Da približitsja molitva moja pred tja, Gospodi, po slovesi tvojemu v r a z u m i mja.

Živa budet duša moja i voshvalit tja, i sudbi tvoja pomognut mnje.

Zabludih jako ovča pogibšeje: vzišči raba tvojego, jako zapovjedej tvojih ne zabih.

Slava Otcu i Sinu i svjatomu Duhu, i

Otvaram usta svoja i dišem, jer sam se uželio zapovijedi tvojih.

Pogledaj me i smiluj mi se: kao što radiš s onima, koji ljube ime tvoje.

Neka prodre molitva moja pred lice tvoje, Gospode, po riječi svojoj prosvijetli me.

Neka živi duša moja i tebe slavi, a upute tvoje neka mi pomognu.

Lutao sam kao izgubljena ovca; traži slugu svojega, jer zapovijedi tvojih ne zaboravih.

Slava Ocu i Sinu i Svetomu Duhu, sa-

ninje i prisno, i vo vjeki vjekov, amin.

da i vazda, i u vijeke vjekova, amin.

N a u l a z u u g r o b l j e

Jerej: Premudrost, prosti, uslišim svjatago evangelija, ot Marka svjatgo evangelija čtenije.

Lik: **Slava, tebje, Gospodi, slava tebje.**

Jerej: Vonmjem: Reče Gospod: Iže hoščet po mnje iti, da otveržetsja sebe, i vozmet krest svoj i po mnje grjadet. Iže bo ašče hoščet, dušu svoju spasti, pogubit ju: a iže pogubit dušu svoju mene radi i

Svećenik: Mudrost! Uspravno stanimo i poslušajmo sveto evanđelje, čita se sveto evanđelje po Marku.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Svećenik: Budimo pažljivi! Reče Gospod: Ako tko hoće da ide za mnom, neka se odreče samoga sebe i uzme križ svoj i ide za mnom. Jer tko hoće da spasi život svoj, izgubit će ga. A tko izgubi život svoj po-

evangelija, toj spaset ju. Kaja bo polza čelovjeku, ašče priobrjaščet mir ves, i oščetit dušu svoju. Ili čto dast čelovjek izmjenu za dušu svoju? Iže bo ašče postiditsja mene i mojih sloves v rodje sem preljubodjejnjem i grješnjem, i Sin čelovječeskij postiditsja jego, jegda pridet vo slavje Otca svojego so Angeli svjatimi.

Lik: **Slava tebje, Gospodi, slava tebje.**

radi mene i evanđelja, spasit će ga. Jer što koristi čovjeku, da sav svijet dobije, a dušu svoju da izgubi? Ili što će dati čovjek u zamjenu za svoju dušu? Jer tko se postidi mene i mojih riječi u ovom preljubnom i grješnom naraštaju, i Sin će se čovječji postidjeti njega, kad dođe u slavi Oca svoga sa svetim anđelima.

Narod: **Slava tebi, Gospode, slava tebi.**

Kod groba

(Svećenik škropi svetom vodom grob. Slijedi: Ektenija »Pomiluj nas, Bože« uključivo sa svećenikovom molitvom i vozglasom, strana 265. Iza toga:)

Jerej: Gospod Isus Hristos Bog naš, iže božestvenija zapovjedi svjatim svojim učenikom i apostolom davij, vo ježe vjazati i rješati padših grjehi, i ot onjeh paki mi prijemše vini tožde tvoriti: da prostit tebje, čado duhovnoje, ašče čto sodjelal jesi v ninješnem vjecje voljnoje i nevoljnoje, ninje i prisno, i vo vjeki vjekov.

Lik: **Amin.**

Svećenik: Gospod Isus Krist Bog naš, koji je dao božanske zapovijedi svojim svetim učenicima i apostolima, da grijehe grješnika mogu pridržati ili razriješiti, a od njih smo i mi primili vlast to isto činiti: neka tebi, čedo duhovno, oprosti, ako si što u ovom svijetu sagriješio (sagriješila) hotimice i nehotice, sada i vazda, i u vijeke vjekova.

Narod: **Amin.**

(Svećenik baca lopatom malo zemlje na lijes u grob, govoreći:)

Jerej: Zemlja, prah i pepel jesi, o čelo-

Svećenik: Čovječe, zemlja si, prah i

vječe, i v zemlju paki po poveljeniju Božiju vozvraščaješisja: no vječnaja ti pamjat.

pepeo, i po nalogu Božjem opet se vraćaš u zemlju: Neka ti bude vječni spomen.

(Svećenik »pečati« grob, govoreći:)

Jerej: Pečatajetsja grob sej do vtorago prišestvija Hristova: Vo imja Otca i Sina i Svjatago Duha amin.

Zemle! Zinuvši primi od tebe sozdanoje rukoju Božijeju tjelo, paki že vozvraščejesja k tebje roždšej; ježe bo po obrazu bist, sozdatelj prijat, ti že primi sije jako svoje.

Svećenik: Ovaj grob se pečati do drugog dolaska Kristova: u ime Oca i Sina i Svetoga Duha, amin.

Zemljo! Otvori se i primi tijelo, koje je od tebe sazdala ruka Božja, a koje se opet vraća k tebi, svojoj roditeljici. Što bijaše na sliku njegovu, Stvoritelj je primio. Pa i ti primi ovo kao svoje.

Otpust, str. 274.

NEDJELJNI TROPARI

GLAS PRVI

Tropar: Kameni zapečatanu ot Judej, i voinom streguščim prečistoje tjelo tvoje, voskresl jesi tridnevnij, Spase, darujaj mirovi žizn. Sego radi sili nebesnija vopijahu ti, žiznodavče: slava voskreseniju tvojemu Hriste, slava carstviju tvojemu, slava smotreniju tvojemu, jedine čelovjekoljubče.

Kondak: Voskresl jesi jako Bog iz groba vo slavje, i mir sovoskresil jesi, i jestestvo čelovječeskoje jako Boga vospjevajet tja, i smert isčeze: Adam že likujet: Vladiko, Eva ninje ot uz izbavljajema, radujetsja zovušči: ti

jesi, iže vsjem podaja, Hriste voskresenije.

Bogorodičen: Gavriilu vješčavšu tebje, djevo: radujsja, so glasom voploščašesja vsjeh Vladika, v tebje svjatjem kivotje, jakože reče pravednij David: javilasja jesi širšaja nebes, ponosivši zižditelja tvojego. Slava vselšemusja v tja: slava prošedšemu iz tebe, slava svobodivšemu nas roždestvom tvoim.

Prokimen: Budi, Gospodi, milost tvoja na nas, jakože upovahom na tja.

Pričasten: Hvalite Gospoda s nebes, hvalite jego vo višnjih.

Aliluja, aliluja, aliluja.

(Ovaj isti Pričasten pjeva se svake nedjelje)

GLAS DRUGI

Tropar: Jegda snizšel jesi k smerti, živote bezsmertnij, togda ad umertvil jesi blistanijem božestva. Jegda že i umeršija ot preispodnih voskresil jesi, vsja sili nebesnija vzivahu: žiznodavče Hriste Bože naš, slava tebje.

Kondak: Voskresl jesi ot groba, vsesilne Spase, i ad vidjev čudo, užasesja, i mertvii vostaša: tvar že vidjašči, sradujetsja tebje, i Adam sveselitsja, i mir, Spase moj, vospjevajet tja prisno.

Bogorodičen: V molitvah neusipajuščuju Bogorodicu, i v pretstatelstvah nepreložnoje upovanije, grob i umerščvlenije ne uderžasta: jakože bo života mater, k životu prestavi, vo utrobu vselivisja prisnodjevstvenuju.

Prokimen: Krjepost moja i pjenije moje Gospod, i bist mnje vo spasenije.

GLAS TREĆI

Tropar: Da veseljatsja nebesnaja, da radujutsja zemnaja, jako sotvori deržavu mišceju svojeju Gospod: po-

prav smertiju smert pervenec mertvih bist, iz čreva adova izbavi nas, i podade mirovi veliju milost.

Kondak: Voskresl jesi dnes ot groba, ščedre, i nas vozvel jesi ot vrat smertnih: dnes Adam likujet, i radujetsja Eva, vkupje že i proroci s patriarhi vospjevajut neprestano božestvenuju deržavu vlasti tvojeja.

Bogorodičen: Djeva dnes predstoit v cerkvi, i s liki svjatih nevidimo za ni molitsja Bogu: Angeli s arhijereji poklanjajutsja, apostoli že s proroki likovstvujut: nas bo radi molit Bogorodica prevječnago Boga.

Prokimen: Pojte Bogu našemu, pojte, pojte carevi našemu, pojte.

GLAS ČETVRTI

Tropar: Svjetluju voskresenija propovjed ot angela uvjedjevša Gospodnja učenici, i pradjedneje osuždenije otvergše apostolom hvaljaščesja

glagolahu: isproveržesja smert, voskrese Hristos Bog, darujaj mirovi veliju milost.

Kondak: Spas i izbavitelj moj, iz groba jako Bog, voskresi ot uz zemnorodnija, i vrata adova sokruši, i jako Vladika voskrese tridneven.

Bogorodičen: Joakim i Ana ponošenija bezčadstva, i Adam i Eva ot tli smertnija svobodistasja, prečistaja, vo svjatjem roždestvje tvojem. To prazdnujut i ljudije tvoji, vini pregrješeni izbavlšesja, vnegda zvati ti: neplodi raždajet Bogorodicu, i pitatelnicu žizni našeja.

Prokimen: Jako vozveličišasja djela tvoja, Gospodi, vsja premudrostiju sotvoril jesi.

GLAS PETI

Tropar: Sobeznačalnoje Slovo Otcu i Duhovi, ot djevi roždšejesja na spasenije naše, vospoim vjerniji i po-

klonimsja: jako blagovolī plotiju vziti na krest, i smert preterpjeti, i voskresiti umeršija, slavnim voskresenijem svoim.

Kondak: Ko adu, Spase moj, sošel jesi, i vrata sokrušivij jako vsesilen, umerših, jako sozdatelj, sovoskresil jesi, i smerti žalo sokrušil jesi, i Adam ot kljatvi izbavlen bist, čelovjekoljubče. Tjemže vsi zovem: spasi nas, Gospodi.

Bogorodičen: Radujsja, dvere Gospodnja neprohodimaja: radujsja, stjeno i pokrove pritekajuščih k tebje: radujsja neoburevajemoje pristanišče, i neiskusobračnaja, roždšaja plotiju tvorca tvojego i Boga: moljašči ne oskudjevaj o vospjevajuščih, i klanjajuščihsja roždestvu tvojemu.

Prokimen: Ti, Gospodi, sohraniši ni, i sobljudeši ni ot roda sego i vo vjek.

GLAS ŠESTI

Tropar: Angelskija sili na grobje tvojem, i streguščiji omertvješa, i stojašče Marija vo grobje, iščušči prečistago tjela tvojego. Pljenil jesi ad, ne iskusivsja ot nego: srjetil jesi djevu, darujaj život. Voskresij iz mertvih, Gospodi, slava tebje.

Kondak: Živonačalnoju dlaniju, umeršija ot mračnih udolij, žiznodavec voskresiv vsjeh Hristos Bog, voskresenije podade čelovječeskomu rodu: jest bo vsjeh Spasitelj, voskresenije i život, i Bog vsjeh.

Bogorodičen: Zastupnice hristijan nepostidnaja, hodataice ko tvorcu nepreložnaja, ne prezri grješnih molenij glasi, no predvari jako blagaja, na pomošč nas vjerno vopijuščih ti: uskori na molitvu, i potščisja na umolenije, predstatelstvujušči prisno, Bogorodice, čtuščih tja.

Prokimen: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje.

GLAS SEDMI

Tropar: Razrušil jesi krestom tvoim smert, otverzl jesi razbojniku raj, mironosicam plač preložil jesi, i apostolom propovjedati poveljel jesi: jako voskresl jesi, Hriste Bože, darujaj mirovi veliju milost.

Kondak: Ne ktomu deržava smertnaja vozmožet deržati čelovjeki: Hristos bo snide, sokrušaja i razorjaja sili jeja. Svjazujem bivajet ad: proroci soglasno radujutsja, predsta glagoljušče, Spas suščim v vjerje: izidite vjerniji na voskresenije.

Bogorodičen: Jako našego voskresenija sokrovišče, na tja nadjejuščijasja, vsepjetaja, ot rova i glubini pregrješenij vozvedi: ti bo povinija grjehu spasla jesi, roždšaja spasenije naše: ja-

že prežde roždestva djeva, i vo roždestvje djeva, i po roždestvje paki prebivaješi djeva.

Prokimen: Gospod krjepost ljudem svojim dast, Gospod blagoslovit ljudi svoja mirom.

GLAS OSMI

Tropar: S visoti snizšel jesi, blagoutrobne, pogrebenije prijal jesi tridnevnoje, da nas svobodiši strastej: živote i voskresenije naše, Gospodi, slava tebje.

Kondak: Voskres iz groba, umeršija vozdvigl jesi, i Adama voskresil jesi, i Eva likujet vo tvojem voskreseniji, i mirstiji konci toržestvujut, ježe iz mertvih vostanijem tvoim, mnogomilostive.

Bogorodičen: Vozbranjej vojevodje pobjeditelnaja, jako izbavlšesja ot zlih, blagodarstvenaja vospisujem ti ra-

bi tvoji, Bogorodice: no jako imuščaja deržavu nepobjedimuju, ot vsjakih nas bjed svobodi, da zovem ti: radujsja nevjesto nenevjestnaja.

Prokimen: Pomolitesja i vozdadite Gospodevi Bogu našemu.

SEDMIČNI TROPARI

PONEDJELJAK: Anđelima

Tropar: glas 4.: Nebesnih voinstv arhistratizi, molim vas prisno mi nedostojniji, da vašimi molitvami ogradite nas krovom kril neveščestvenija vašeja slavi, sohranjajušče ni pripadajuščija priliježno, i vopijuščija: ot bjed izbavite ni, jako činonačalnici višnih sil.

Kondak: glas 2.: Arhistratizi božiji, služitelije božestvenija slavi, angelov načalnici i čelovjekov nastavnici, poleznoje nam prosite i veliju milost, jako bezplotnih arhistratizi.

Pogorodičen: V molitvah neusipajuščuju Bogorodicu, i v predstatelstvah nepreložnoje upovanije, grob i u-

meršćvlenije ne uderžasta: jakože bo života mater, k životu prestavi, v utrobu vselivijsja prisnodjevstvenuju.

P r o k i m e n, glas 4.: Tvorjaj angeli svoja duhi, i slugi svoja plamen ognenij.

P r i č a s t e n: Tvorjaj angeli svoja duhi, i slugi svoja plamen ognenij. Aliluja, aliluja, aliluja.

UTORAK: Sv. Ivanu Krstitelju

T r o p a r, glas 2: Pamjat pravednago s pohvalani, tebje že dovljejet svidjeteljstvo Gospodne predteče: pokazal bo sia jesi voistinu i prorokov čestnjejšij, jako i v strujah krestiti spodobilsja jesi propovjedanago. Tjemže za istinu postradav radujajsja, blagovjestil jesi i suščim vo adje Boga javlšagosja plotiju, vzemljuščago grjeh mira, i podajuščago nam veliju milost.

K o n d a k, glas 3.: Prežde neplodi dnes Hristova predteču raždajet, i toj

jest ispolnenije vsjakago proročestva: jegože bo proroci propovjedaša, na sego vo Jordanje ruku položiv, javisja božija slova prorok, propovjednik, vkupje i predteča.

B o g o r o d i č e n: Predstoit v cerkvi, i s liki svjatih nevidimo za ni molitsja Bogu: angeli s arhijereji poklanjajutsja, apostoli že s proroki likostvujut: nas bo radi molit Bogorodica prevječnago Boga.

P r o k i m e n; glas 7.: Vozveselitsja pravednik o Gospodje, i upovajet na nego.

P r i č a s t e n: V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitsja. Aliluja, aliluja, aliluja.

SRIJEDA: Presvetoj Bogorodici

T r o p a r k r e s t a, glas 1.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje, pobjedi blagovjernim lju-

dem na soprotivnija daruja, i tvoje sohranjaja krestom tvoim žiteljstvo.

Kondak, glas 4.: Voznesijsja na krest voleju, tezoimenitomu tvojemu novomu žiteljstvu, ščedroti tvoja daruj Hriste Bože: vozveseli siloju tvojeju blagovjernih ljudej, pobjedi daja im na supostati, posobije imuščim tvoje oružije mira, nepobjedimuju pobjedu.

Prokimen, glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem.

Pričasten: Čašu spasenija prijmu, i imja Gospodne prizovu. Aliluja, aliluja, aliluja.

ČETVRTAK: Apostolima i svetom Nikoli

Tropar apostolima, glas 3.: Apostoli svjatiji, molite milostivago Boga, da pregrješenij ostavlenije podast dušam našim.

Tropar sv. Nikoli, glas 4.: Pravilo vjeri i obraz krotosti, vozderžanija učitelja, javi tja stadu tvojemu, jaže

veščej istina. Sego radi stjažal jesi smirenijem visokaja, niščetoju bogataja: otče svjaščenonačalniče Nikolaje, moli Hrista Boga, spastisja dušam našim.

Kondak apostolima, glas 2.: Tverdija i bogovješčanija propovjedatelji, verh učenik tvojih, Gospodi, prijal jesi v naslaždenije blagih tvojih i pokoj boljezni bo onjeh, i smert prijal jesi pače vsjakago vseplodija, jedine svjedij serdečnaja.

Kondak sv. Nikoli, glas 3.: V mirjeh svjate svjaščenodjejstvitelj pokazalsja jesi, Hristovo bo prepodobne evangelije ispolniv, položil jesi dušu tvoju o ljudeh tvojih, i spasl jesi nepovinija od smerti. Sego radi osvajatilsja jesi, jako velikij tajnik božija blagodati.

Bogorodičen, glas 3.: Djeva dnes predstoit v cerkvi, i s liki svjatih nevidimo za ni molitsja Bogu: angeli s arhijereji poklanjajutsja, apostoli že s proroki likovstvujut: nas bo radi molit Bogorodica prevječnago Boga.

Prokimen, glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješčanije ih, i v konci vselenija glagoli ih.

Pričasten: Vo vsju zemlju izide vješčanije ih, i v konci vselenija glagoli ih. Aliluja, aliluja, aliluja.

PETAK: Križu Gospodnjem

Tropar i Kondak isti kao u srijedu, vidi str. 295.

Prokimen, glas 7.: Voznosite Gospoda Boga našego, i poklanjajtesja podnožiju nogu jego, jako svjato jest.

Pričasten: Znamenasja na nas svjet lica tvojego, Gospodi. Aliluja, aliluja, aliluja.

SUBOTA: Svim svetima

Tropar, glas 2.: Apostoli, mučenici i proroci, svjatitelije, prepodobniji, dobrje podvig soveršivšiji i vjeru sobljudšiji, derznovenije imušče ko Spasu, o

nas togo jako blaga molite spastisja, molimsja, dušam našim.

Kondak, glas 8.: Jako načatki jestestva, nasaditelju tvari, vselenaja prinosit ti, Gospodi, bogonosnija mučeniki: tjeh molitvami v mirje glubocje cerkov tvoju, žiteljstvo tvoje, Bogorodiceju sobljudi, mnogomilostive.

Prokimen, glas 8.: Veselitesja o Gospodje i radujtesja, pravedniji.

Pričasten: Radujtesja pravedniji O Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja, aliluja, aliluja.

PRIGODNI TROPARI

ZA SVAKU POTREBU

Tropar, glas 6.: Pomiluj nas, Gospodi, pomiluj nas: vsjakago bo otvjeta nedoumjejušče, siju ti molitvu jako Vladicje grješniji prinosim: pomiluj nas.

Kondak: Gospodi, pomiluj nas, na tja bo upovahom, ne prognjevajsja na ni zjelo, niže pomjani bezakonij naših: no prizri i ninje jako blagoutroben, i izbavi ni ot vrag naših: ti bo jesi Bog naš, i mi ljudije tvoji, vsi djela ruku tvojeju, i imja tvoje prizivajem.

Bogorodičen: Miloserdija dveri otverzi nam, blagoslovenaja Boogrodice, nadjejuščijsja na tja da ne pogibnem, no da izbavimsja toboju ot bjed: ti bo jesi spasenije roda hristijanskogo.

Prokimen, glas 4.: Gospodi, usliši molitvu moju, vnuši molenije moje v istinje tvojej.

Pričasten: Usliši, Gospodi, glas moj, imže vozvah, i pomiluj mja. Aliluja, aliluja, aliluja.

ZA POKOJNE

Tropar, glas 2: Pomjani, Gospodi, jako blag rabi tvoja, i jelika vo žitiji sogrješiša, prosti: niktože bo bez grjeha, tokmo ti, jedin, mogij i prestavlenim dati pokoj.

Tropar, glas 8.: Glubinoju mudrosti čelovjekoljubno vsja strojaj, i poleznoje vsjem podavajaj, jedine sodjetelju, upokoj, Gospodi, duši rab tvojih (dušu raba tvojego, dušu rabi tvojeja), na tja bo upovanije vozložiša (vozloži) tvorca i zižditelja i Boga našego.

Kondak, glas 8.: So svjatimi upokoj, Hriste, duši rab tvojih, idježe njest boljezn, ni pečal, ni vozdihanije, no žizn bezkonečnaja.

Bogorodičen: Tebje i stjenu, i pristanišče imami, i molitvenicu blagoprijatnu k Bogu: jegože rodila jesi, Bogorodice, beznevjestnaja, vjernih spasenije.

Prokimen, glas 6.: Duši ih vo blagih vodvorjatsja.

Pričasten: Blaženi, jaže izbral i prijal jesi, Gospodi, i pamjat ih v rod i rod. Aliluja, aliluja, aliluja.

TROPARI POMIČNIH SVETKOVINA

NEDJELJA MITARA I FARIZEJA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Kondak, glas 3.: Vozdihanija prinesem mitarskaja Gospodevi, i k nemu pristupim grješniji jako Vladicje: hoščet bo spasenija vsjeh čelovjekov: ostavlenije podajet vsjem kajuščimsja. Nas bo radi voplotisja, Bog sij, Otcu sobeznačalnij.

Bogorodičen nedjelje trećeg glasa.

Prokimen i Pričasten nedjelje redovitog glasa.

NEDJELJA O BLUDNOM SINU

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Kondak, glas 3.: Otečeskija slavi tvojeja udalihsja bezumno, vo zlih rastočiv, ježe mi predal jesi bogatstvo. Tjemže ti bludnago glas prinošu: sogrješih pred toboju, Otče ščedrij: prijmi mja kajuščasja, i sotvori mja jako jedinago ot najemnik tvojih.

Bogorodičen nedjelje trećeg glasa.

Prokimen i Pričasten nedjelje redovitog glasa.

NEDJELJA MESOPUSNA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Kondak, glas 1.: Jegda prijdeši, Bože, na zemlju so slavoju, i trepeščut vsjačeskaja: rjeka že ognenaja pred sudiščem tečet, i knigi razgibajutsja, i tajnaja javljajutsja: togda izbavi mja ot ognja neugasimago, i spodobi mja odesnuju tebe stati, sudije pravednjejšij.

Bogorodičen nedjelje prvog glasa.

Prokimen, glas 3.: Velij Gospod naš, i velija krjepost jego, i razuma jego njest čisla.

Pričasten nedjelje redovitog glasa i ovaj: Radujtesja pravedniji, o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA SIROPUSNA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Kondak, glas 6.: Premudrosti nastavniče, smisla podatelju, nemudrih nakazatelju i niščih zaščititelju, utverdi, vrazumi serdce moje, Vladiko: ti dažd mi slovo, otčeje Slovo, se bo ustnam mojim ne vozbranju, vo ježe zvati tebje: milostive, pomiluj mja padšago.

Bogorodičen nedjelje šestog glasa.

Prokimen, glas 8.: Pomolitesja i vozdadite Gospodevi Bogu našemu.

Pričasten nedjelje redovitog glasa.

PRVA NEDJELJA VEL. POSTA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar, glas 2.: Prečistomu obrazu tvojemu poklanjajemsja, blagij, prosjašče proščenija pregrješenij naših, Hriste Bože; voleju bo blagovolil jesi plotiju vziti na krest, da izbaviši, jaže sozdal jesi, ot raboti vražija. Tjemže blagodarstveno vopijem ti: radosti ispolnil jesi vsja, Spase naš, prišedij spasti mir.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 8.: Neopisanoje Slovo otčeje, iz tebe Bogorodice opisasja voploščajem, i oskvernšijsja obraz v drevneje voobraziv, božestvenoju dobrotoju smjesi: no ispovjedajušče spasenije, djelom i slovom, sije voobražajem.

Prokimen, glas 4.: Blagosloven jesi, Gospodi, Bože otec naših, i hvalno i proslavleno imja tvoje vo vjeki.

Mjesto Dostojno: O tebje radujetsja, blagodatnaja, vsjakaja tvar, angelskij sobor i čelovječeskij rod, osvjaščenij hrame, i raju slovesnij, djevstvenaja pohvalo, iz nejaže Bog voplotisja, i mladenec bist, prežde vjek sij Bog naš: ložesna bo tvoja prestol sotvori, i črevo tvoje prostranjeje nebes sodjela. O tebje radujetsja, blagodatnaja, vsjakaja tvar, slava tebje.

Pričasten nedjelje redovitog glasa i ovaj:

Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja (3 puta).

DRUGA NEDJELJA VEL. POSTA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Kondak, glas 4.: Ninje vremja djelateljnoje javisja, pri dvereh sud, vostanem ubo postjaščesja, prinesem slezi umilenija milostinjami, zovušče: Sogrje-

šihom pače peska morskago; no oslabi, sodjetelju vsjeh, jako da prijmem netljenija vjenci.

Bogorodičen nedjelje četvrtog glasa.

Prokimen, glas 5.: Ti, Gospódi, sohraniši ni, i sobljudeši ni ot roda sego i vo vjek.

Mjesto Dostojno: O tebje radujetsja ... (str. 307).

Pričasten nedjelje redovitog glasa.

TREĆA NEDJELJA VEL. POSTA
(»Krestopoklona«)

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar krestu, glas 1.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje, pobjedi blagovjernim ljudem na soprotivnija daruja, i tvoje sohranjaja krestom tvojim žiteljstvo.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 7.: Uže plamenoje oružije ne hranit vrat jedemskih, na toje bo najde preslavnoje ugašenije,

drevo krestnoje, smerti žalo i adova pobjeda prognasja: i predstal jesi, Spase moj, vopija suščim vo adje: vnidite paki v raj.

Mjesto Svatij Bože: Krestu tvojemu poklanjajemsja, Vladiko, i svjatoje voskresenije tvoje slavim, (3 puta). Slava: I ninje: I svjatoje voskresenije tvoje slavim. Krestu tvojemu poklanjajemsja, Vladiko, i svjatoje voskresenije tvoje slavim.

Prokimen, glas 6.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje.

Mjesto Dostojno: O tebje radujetsja ... (str. 307).

Pričasten: Znamenasja na nas svjet lica tvojego, Gospodi. Aliluja (3 puta).

ČETVRTA NEDJELJA VEL. POSTA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar, glas 1.: Pustinij žitelj, i v tjelesi angel, i čudotvorec pokazalsja

jesi, bogonose otče naš Ioane: postom, bdjenijem, molitvoju nebesnaja darovanija prijem, iscjeljaješi nedužnija i duši vjeroju pritekajuščih k tebje. Slava davšemu tebje krjepost: slava vjenčavšemu tja: slava djejstvujuščemu toboju vsjem iscjelenija.

K o n d a k, glas 4.: Na visotje Gospod vozderžanija istina tja položi, jakože zvjezdu nelestnuju, svjetovodjaščuju konci, nastavniče Ioane, otče naš.

Bogorodičen nedjelje četvrtog glasa.

P r o k i m e n nedjelje redovitog glasa i ovaj, glas 8.:

Voshvaljatsja prepodobniji vo slavje, i vozradujutja na ložah svojih.

Mjesto D o s t o j n o: O tebje radujetsja ... (str. 307).

P r i č a s t e n nedjelje redovitog glasa i ovaj:

V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitisja. Aliluja (3 puta).

PETA NEDJELJA VEL. POSTA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

T r o p a r, glas. 8.: K tebje, mati, izvjestno spasesja ježe po obrazu: prijimši bo krest, posljedovala jesi Hristu, i djejušči učila jesi, prezirati ubo plot, prehodit bo, prilježati že ot duši, vešči bezsmertnjej. Tjemže i so angeli sradujetsja, prepodobnaja Marije, duh tvoj.

K o n d a k, glas 3.: Bludami pervjeje preispolnena vsjačeskimi, Hristova nevjesta dnes pokajanijem javisja, angelskoje žiteljstvo podražajušči, demoni kresta oružijem pogubljajet. Sego radi carstvija nevjesta javisja Marija preslavnaja.

Bogorodičen nedjelje trećeg glasa.

P r o k i m e n, glas 4.: Diven Bog vo svjatih svojih, Bog izrailev.

Mjesto D o s t o j n o: O tebje radujetsja ... (str. 307).

P r i č a s t e n nedjelje redovitog glasa i ovaj:

V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitsja. Aliluja (3 puta).

LAZAREVA SUBOTA

T r o p a r, glas 1.: Obščeje voskresenije prežde tvojeja strasti uvjerjaja, iz mertvih vozdvigl jesi Lazarja, Hriste Bože. Tjemže i mi, jako otroci pobjedi znamenija nosjašče, tebje pobjeditelju smerti vopijem: osana v višnih, blagosloven grjadij vo imja Gospodne.

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 2.: Vsjeh radost, Hristos, istina, svjet, žizn i mira voskresenije, suščim na zemlji javisja, svojeju blagostiju, i bist obraz voskresenija, vsjem podaja božestvenoje ostavlenije.

Mjesto S v j a t i j B o ž e: Jelici vo Hrista krestistesja, vo Hrista oblekostesja. Aliluja (3 puta). Slava: i ninje:

Vo Hrista oblekostesja. Aliluja. Jelici vo Hrista krestistesja, vo Hrista oblekostesja. Aliluja.

P r o k i m e n, glas 3.: Gospod prosvješčenije moje, i Spasitelj moj, kogo ubojusja.

Mjesto D o s t o j n o: Čistuju slavno počtim ljudije Bogorodicu, ognj božestva prijemšuju v črevje neopalno, i pjesnmi nemolčnimi veličajem.

P r i č a s t e n: Iz ust mladenec i ssuščih soveršil jesi hvalu. Aliluja (3 puta).

CVJETNA NEDJELJA

P r v i a n t i f o n

Vozljubih, jako uslišit Gospod glas molenija mojego.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Jako prikloni uho svoje mnje, i vo dni moja prizovu.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Objaša mja boljezni smertnija, bjedi adovi obrjetoša mja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Skorb i boljezn obrjetoh, i imja Gospodne prizvah.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Drugi antifon

Vjerovah, tjemže vozglagolah: az že smirihsja zjelo.

Spasi nas, Sine Božij, vozsjedij na žrebja, pojuščija ti: aliluja.

Čto vozdam Gospodevi o vsjeh jaže vozdade mi;

Spasi nas, Sine Božij . . .

Čašu spasenija prijmu, i imja Gospodne prizovu.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine . . .

Treći antifon

Ispovjedajtesja Gospodevi, jako blag, jako vo vjek milost jego.

Tropar, glas 1.: Obščeje voskresenije prežde tvojeja strasti uvjerjaja, iz mertvih vozdvigl jesi Lazarja, Hriste Bože. Tjemže i mi, jako otroci pobjedi znamenija nosjašče, tebje pobjeditelju smerti vopijem: osanna vo višnih, blagosloven gradij vo imja Gospodne.

Da rečet ubo dom izrailev: jako blag, jako vo vjek milost jego.

Tropar: Obščeje voskresenije . . .

Da rekut ubo vsi bojaščijisja Gospoda: jako blag, jako vo vjek milost jego.

Tropar: Obščeje voskresenije . . .

Vhodnoje: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, blagoslovihom vi iz

domu Gospodnja, Bog Gospod i javisja nam.

Tropar: Obščeje voskresenije . . .

Slava:

Tropar, glas 4.: Spogrebšesja tebje kreščenijem, Hriste Bože naš, bezsmertnija žizni spodobihomsja voskresenijem tvojim, i vospjevajušče zovem: osanna v višnih, blagosloven grjadij vo imja Gospodne.

I ninje:

Kondak, glas 6.: Na prestolje na nebesi, na žrebjati na zemlji nosimij, Hriste Bože, angelov hvalenije, i djetej vospjevanije prijal jesi, zovuščih ti: blagosloven jesi grjadij Adama vozvati.

Prokimen, glas 4.: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, Bog Gospod i javisja nam.

Pričasten: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, Bog Gospod i javisja nam. Aliluja (3 puta).

VELIKI ČETVRTAK

Tropar, glas 8.: Jegda slavniji učenici na umoveniji večeri prosvješčahusja, togda Juda zločestivij srebroljubisja, nedugovav omračašesja, i bezakonim sudijam tebe pravednago Sudiju predajet. Vižd, imjenij račitelju, sih radi udavlenije upotrebivša; bježi nesitija duši, učitelju takovaja derznuvšija: iže o vsjeh, blagij Gospodi, slava tebje.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 2.: Hljeb prijem v rucje predatelj, sokroveno tija prostirajet, i prijemlet cjenu sozdavšago svojima rukama čelovjeka, i ne ispravlen prebist Juda rab i lstec.

Prokimen, glas 7.: Knjazi ljudstiji sobrašasja vkupje na Gospoda, i na Hrista jego.

Mjesto Iže heruvimi; glas 6.: Večeri tvojeja tajnija dnes, Sine Božij, pričastnika mja primi, ne bo vragom tvojim tajnu povjem, ni lobzanija ti dam jako Juda, no jako razbojnik ispovjedaju tja: pomjani mja, Gospodi, v carstviji tvojem.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 6.: Stranstvija Vladičnja, i bezsmertnija trapezi na gornjem mjestje visokimi umi, vjerniji pridite nasladimsja, vozšedša Slova, ot Slova naučivšesja, jegože veličajem.

Mjesto Pričastena i Da ispolnjatsja pjeva se: Večeri tvojeja tajnija dnes...

VELIKA SUBOTA

Tropar, glas 2.: Blagoobraznij Josif, s dreva snem prečistoje tjelo tvoje, plaščaniceju čistoju obviv, i blagouhanmi v grobje novje pokriv položi.

Tropar: Jedga snizšel jesi... str. 284).

Slava: glas 2.:

Mironosicam ženam, pri grobje predstav angel vopijaše: mira mertvim sut prilična, Hristos že istljenija javisja čužd.

I ninje: glas 6.:

Bezdnu zaključiviv, mertv zritsja, i smirnoju i plaščaniceju obvivsja, v grobje polagajetsja—jako smertnij bezsmertnij, ženi že prijdoša pomazati jego mirom, plačuščija gorko i vopijuščija: sija subota jest preblagoslovenaja, v nejže Hristos usnuv, voskresnet tridneven.

Mjesto Svjatij Bože: Jelici vo Hrista krestitesja... str. 312).

Prokimen, glas 8.: Vsja zemlja da poklonitsja tebje, i pojet tebje, da pojet že imeni tvojemu, Višnij.

Mjesto Aliluja iza Apostola pjeva se po glasu 7.: Voskresni, Bože, sudi zemlji, jako ti nasljediši vo vsjeh jazicjeh.

Mjesto Iže heruvimi pjeva se po glasu 8.: Da molčit vsjakaja plot čelovječa, i da stojit so strahom i trepetom. I ničtože zemnoje v sebje da pomišljajet. Car bo carstvujuščih, i Gospod gospodstvujuščih. Prihodit zaklatisja, i datisja v snjed vjernim. Prethodjat že semu lici angelskiji so vsjakim načalom i vlastiju. Mnogoočitiji heruvimi i šestokrilatiji serafimi. Lica zakrivajušče, i vopijušče pjesn, aliluja, aliluja, aliluja.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 6.: Ne ridaj mene Mati, zrjašči vo grobje, jegože v črevje bez sjemene začala jesi sina: vostanu bo i proslavljusja, i voznesu so slavoju neprestano

jako Bog, vjeroju i ljuboviju Tja veličajuščih.

Pričasten: Vosta jako spja Gospod, i voskrese spasajaj nas, aliluja, aliluja, aliluja.

USKRS

Prvi i drugi antifon uzima se nedjeljni (vidi tekst liturgije).

Antifon treći

Da voskresnet Bog, i rastočatsja vrazi jego, i da bježat ot lica jego nenavidjaščiji jego.

Tropar: Hristos voskrese iz mertvih, smertiju smert poprav, i suščim vo grobjeh život darovav.

Jako isčezajet dim, da isčeznut, jako tajet vosk ot lica ognja.

Hristos voskrese . . .

Tako da pogibnut grješnici ot lica Božija, a pravednici da vozveseljatsja.

Hristos voskrese . . .

V h o d n o j e: V cerkvah blagoslovite Boga, Gospoda ot istočnik israilevih.

Tropar: Hristos voskrese . . .

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 8.: Ašče i vo grob snizšel jesi, bezsmertne, no adovu razrušil jesi silu, i voskresl jesi jako pobjeditelj, Hriste Bože, ženam mirinosicam vješčavij: radujtesja, i tvojim apostolom mir darujaj, padšim podajaj voskresenije.

Mjesto S v j a t i j B o ž e: Jelici vo Hrista krestistesja . . . (str. 312).

P r o k i m e n, glas 8.: Sej den, jegože sotvori Gospod, vozradujemsja i vozveselimsja v on.

Mjesto D o s t o j n o: Angel vopijaše blagodatnjej: čistaja djevo, radujsja. I paki reku radujsja: tvoj sin voskrese trideneven ot groba, i mertvija vozdvignuvij: ljudije veselitesja.

Svjetisja, svjetisja, novij Jerusalime, slava bo Gospodnja na tebje vozsija: likuj ninje i veselisja, Sione. Ti že, čistaja, krasujsja, Bogorodice, o vostaniji roždestva tvojego.

P r i č a s t e n: Tjelo Hristovo prijmite, istočnika bezsmertnago vkusite. Aliluja (3 puta).

Mjesto: »Blagosloven grjadij«, »Vidjehom svjet istinij«, »Da ispolnjatsja«, »Budi imja Gospodne«, i »Slava: I ninje:« pjeva se: Hristos voskrese . . .

(Napomena: Svi ovi dijelovi uzimlju se kroz čitav Svijetli tjedan, izuzev Prokimena, koji je za svaki dan drugačiji).

Prokimeni u Svijetlom tjednu

Uskrsni ponedeljak: glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješčanije ih, i v konci vselenija glagoli ih.

Uskrsni utorak: glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem.

Uskrsna srijeda: glas 4.: Pomjanu imja tvoje vo vsjakom rodje i rodje.

Uskrsni četvrtak: glas 3.: Pojte Bogu našemu, pojte, pojte carevi našemu pojte.

Uskrsni petak: glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješčanije ih, i v konci vselenija glagoli ih.

Uskrsna subota: glas 3.: Gospod prosvješčenije moje i Spasitelj moj, kogo ubojusja.

NEDJELJA DRUGA: O TOMI

Tropar, glas 7.: Zapečatanu grobu, život ot groba vozsijal jesi, Hriste Bože, i dverem zaključenim, učenikom predstal jesi, vsjeh voskresenije, duh pravij tjemi obnovljaja nam, po velicjej tvojej milosti.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 8.: Ljubopitnoju desniceju žiznopodateljnaja tvoja rebra Toma ispita, Hriste Bože; zaključenim bo dverem jako všel jesi, s pročimi apostoli vopljaše tebje: Gospod jesi i Bog moj.

Prokimen, glas 3.: Velij Gospod naš, i velija krjepost jego, i razuma jego njest čisla.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše... (str. 323).

Pričasten: Pohvali, Jerusalime, Gospoda; hvali Boga tvojego, Sione. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA TREĆA: O MIRONOSICAMA

Tropar, glas 2. Jegda snizšel jesi . . . (str. 284).

Tropar, glas 2.: Blagoobraznij Josif, s dreva snem prečistoje tjelo tvoje, plaščaniceju čistoju obviv i blagouhanmi, vo grobje novje pokri položi: no tridneven voskresl jesi, Gospodi, podaja mirovi veliju milost.

Slava:

Kondak, glas 2.: Radovatisja mironosicam poveljel jesi, plač pramatere Evi utolil jesi voskresenijem tvojim, Hriste Bože, apostolom že tvojim propovjedati poveljel jesi: Spas voskrese ot groba.

I ninje:

Kondak, glas 8.: Ašče i vo grob snizšel jesi. . . . (str. 322).

Prokimen, glas 6.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše . . . (str. 323).

Pričasten: Tjelo Hristovo prijmite, istočnika bezsmertnago vkusite. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA ČETVRTA: O RASLABLENOM

Tropar, glas 3.: Da veseljatsja nebesnaja . . . (str. 285).

Slava:

Kondak, glas 3.: Dušu moju, Gospodi, vo grjesjeh vsjačeskih i bezmjestnimi djejanmi ljutje razslablenu vozdvigni božestvenim tvojim predstatelstvom, jakože i razslablenago vozdvigl jesi drevle, da zovu ti spasajem: ščedre, slava, Hriste, deržavje tvojej.

I ninje:

Kondak, glas 8.: Ašče i vo grob snizšel jesi . . . (str. 322).

Prokimen, glas 1.: Budi, Gospodi, milost tvoja na nas, jakože upovahom na tja.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše . . . (str. 323).

Pričasten: Tjelo Hristovo (str. 323) i: Hvalite Gospoda . . . (str. 284).

SRIJEDA PREPOLOVLJENJA

Tropar, glas 8.: Prepolovivšusja prazdniku, žažduščuju dušu moju blagočestija napoj vodami, jako vsjem, Spase, vozopil jesi: žaždaj da grjadet ko mnje i da pijet. Istočniče žizni našeja, Hriste Bože, slava tebje.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Prazdniku zakonomu prepolovljajuščusja, vsjeh tvorče

Vladiko, k predstojaščim glagolal jesi, Hriste Bože: prijdite i počerpite vodu bezsmertija. Tjemže tebje pripadajem i vjerno popijem: ščedroti tvoja daruj nam, ti bo jesi istočnik žizni našeja.

Prokimen: Glas 3.: Velij Gospod naš, i velija krjepost jego, i razuma jego njest čisla.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 8.: Čužde matere djevstvo, i strano djevan djetoroždenije: na tebje, Bogorodice, oboja ustrojišasja. Tjem tja vsja plemena zemnaja neprestano veličajem.

Pričasten, Jadij moju plot, i pijaj moju krov, vo mnje prebivajet i az v nem, reče Gospod. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA PETA: O SAMARJANCI

Tropar, glas 4.: Svjetluju voskresenija . . . (str. 286).

Tropar, glas 8.: Prepolovivšusja prazdniku . . . (str. 328).

Slava:

Kondak, glas 8.: Vjeroju prišedši na kladjaz, samarjaninja vidje tja premudrosti vodu, jejuže napojivšisja obilno, carstvije višnjeje nasljedova vječno prisnoslavnaja.

I ninje:

Kondak, glas 4.: Prazdniku zakonomu ... (str. 328).

Prokimen, glas 3.: Pojte Bogu našemu, pojte, pojte carevi našemu, pojte.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše ... (str. 323).

Pričasten: Tjelo Hristovo ... (str. 323). i: Hvalite Gospoda ... (str. 284).

NEDJELJA ŠESTA: O SLIJEPCU

Tropar, glas 5.: Sobeznačalnoje slovo ... (str. 287).

Slava:

Kondak, glas 4.: Duševnima očima osljeplen k tebje, Hriste, prihoždu, jakože sljepij ot roždenija, pokajanijem zovu ti: ti suščih v tmje svjet presvjetlij.

I ninje:

Kondak, glas 8.: Ašče i vo grob snižšel jesi ... (str. 322).

Prokimen, glas 8.: Pomolitesja i vozdadite Gospodevi Bogu našemu.

Mjesto Dostojno: Angel vopijaše ... (str. 323).

Pričasten: Tjelo Hristovo ... (str. 323). i: Hvalite Gospoda ... (str. 284).

UZAŠAŠĆE GOSPODNJE — SPASOVO

Prvi antifon

Vsi jazici vospleščite rukami, voskliknite Bogu glasom radovanija.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Jako Gospod višnij strašen, car velij po vsej zemlji.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Pokori ljudi nam, i jaziki pod nogi našja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Vzide Bog v voskliknoveniji, Gospod vo glasje trubnje.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Drugi antifon

Velij Gospod i hvalen zjelo, vo gradje Boga našego, v gorje svjatjej jego.

Spasi nas, Sine Božij, voznesijsja vo slavje, pojuščija ti: aliluja.

Gori sionskija, rebra sjeverova, grad carja velikago.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Bog v tjažestjeh jego znajem jest, jegda zastupajet i.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Jako se carije zemstiji sobrašasja, snidošasja vkupje.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Slava: I ninje: Jedinordnij Sine . . .

Treći antifon

Uslišite sija, vsi jazici, vnušite, vsi živuščiji po vselenjej.

Tropar, glas 4.: Vozneslsja jesi vo slavje, Hriste Bože naš, radost sotvorivij učenikom, objetovanijem svjatago Duha, izvješčenim im bivšim blagoslovenijem, jako ti jesi Sin Božij, izbavitelj mira.

Zemnorodniji že i sinove čelovječestiji, vkupje bogat i ubog.

Vozneslsja jesi vo slavje . . .

Usta moja vozglagoljut premudrost, i poučenije serdca mojego razum.

Vozneslsja jesi vo slavje . . .

V h o d n o j e : Vzide Bog vo voskliknoveniji, Gospod vo glasje trubnje.

Tropar, glas 4.: Vozneslsja jesi vo slavje . . .

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 6.: Ježe ot nas ispolniv smotrenije, i jaže na zemlji sojediniv nebesnim, vozneslsja jesi vo slavje, Hriste Bože naš, nikakože otlučajasja, no prebivaja neotstupnij, i vopija ljubljaščim tja: az jesm s vami, i niktože na vi.

P r o k i m e n, glas 7.: Voznesisja na nebesa, Bože, i po vsej zemlji slava tvoja.

Mjesto D o s t o j n o : Veličaj duše moja, iže v slavje na nebesa s plotiju voznesšagosja Gospoda.

Irmos, glas 5.: Tja pače uma i slovese Mater Božiju, v ljeto bezljetnago neizrečeno roždšuju, vjerniji jedinomudreno veličajem.

P r i č a s t e n : Vzide Bog v voskliknoveniji, Gospod vo glasje trubnje. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA SEDMA: SVETIH OTACA

Tropar, glas 6.: Angelskija sili . . . (str. 289).

Tropar, glas 4.: Vozneslsja jesi . . . (str. 333).

T r o p a r, glas 8.: Preproslavlen jesi, Hriste Bože naš, svjetila na zemlji otci našja osnovavij, i tjemi ko istinjej vjerje vsja ni nastavivij: mnogoblagoutrobne, slava tebje.

Slava

K o n d a k, glas 8.: Apostol propovjedanije i otec dogmati jedinu vjeru

utverdiša cerkvi, jaže i nosjašči rizu istini, istkanu ot svišnjago bogoslovija, pravo pravit i slavit blagočestija veli-koje tajinstvo.

I ninje:

Kondak, glas 6.: Ježe o nas ispol-niv . . . (str. 334).

Prokimen, glas 4.: Blagosloven jesi, Gospodi, Bože otec naših, i hvalno i proslavleno imja tvoje vo vjeki.

Pričasten: Hvalite Gospoda . . . . . . (str. 284). i: Radujtesja pravedniji . . . (str. 299).

DUHOVI

Prvi antifon

Nebesa povjedajut slavu Božiju, tvo-renije že ruku jego vozvješčajet tverd.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Den dni otrigajet glagol, i nošč nošči vozvješčajet razum.

Molitvami Bogorodici . . .

Vo vsju zemlju izide vješčanije ih, i v konci vselenija glagoli ih.

Molitvami Bogorodici . . .

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici . . .

Drugi antifon

Uslišit tja Gospod v den pečali, zašči-tit tja imja Boga Jakovlja.

Spasi nas, Utješitelju blagij, pojušči-ja ti: aliluja.

Poslet ti pomošč ot svjatago, i ot Siona zastupit tja.

Spasi nas, Utješitelju blagij . . .

Dast ti Gospod po serdcu tvojemu, i ves sovjet tvoj ispolnit.

Spasi nas Utješitelju blagij . . .

Slava: I ninje:

Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Gospodi, siloju tvojeju vozveselitsja car, i o spasenijí tvojem vozradujetsja zjelo.

Tropar, glas 8.: Blagosloven jesi, Hriste Bože naš, iže premudri lovci javlej, nizposlav im Duha svjatago, i tjemi ulovlej vselenuju: čelovjekoljubče, slava tebje.

Želanija serdca jego dal jesi jemu, i hotjenija ustnu jego njesi lišil jego.

Blagosloven jesi, Hriste Bože naš...

Jako predvaril jesi jego blagoslovenijem blagostinim, položil jesi na glavje jego vjenec ot kamene čestna.

Blagosloven jesi, Hriste Bože naš...

Vhodnoje: Voznesisja, Gospodi, siloju tvojeju, vospojem i pojem sili tvoja.

Tropar: Blagosloven jesi...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 8.: Jegda snizšel jaziki slija, razdjeljaše jaziki višnjij: jegda že ognenija jaziki razdajaše, v sojedinenije vsja prizva, i soglasno slavim vsesvjatago Duha.

Mjesto Svjatij Bože: Jelici vo Hrista krestistesja, vo Hrista oblekostesja. Aliluja.

Prokimen, glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješčanije ih, i v konci vselenija glagoli ih.

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, v trijeh licjeh suščeje, jedino božestvo.

Irmos, glas 4.: Radujsja, carice, materodjevstvenaja slavo: vsjaka bo udoboobraščateljnaja blagoglagolivaja usta vitijstvovati ne mogut tebe pjeti dostojno izumjevajet že um vsjak tvoje roždestvo razumjeti. Tjemže tja soglasno slavim.

Pričasten: Duh tvoj blagij nastavit mja na zemlju pravu. Aliluja (3 puta).

DUHOVSKI PONEDJELJAK

Sve kao i jučer, osim:

Trisvjatoje: Svjatij Bože...

Prokimen, glas 6.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje.

NEDJELJA SVIH SVETIH

Tropar, glas 8.: S visoti snizšel jesi... (str. 291).

Tropar svetima, glas 4.: Vo vsem mirje mučenik tvojih krovmi, jako bagrjaniceju i vissom, cerkov tvoja ukrasivšisja, tjemi vopijet ti, Hriste Bože: ljudem tvojim ščedroti tvoja nisposli, mir žiteljstvu tvojemu daruj, i dušam našim veliju milost.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 8.: Jako načatki jestestva... (str. 299).

Prokimen, glas 8.: Pomolitesja i vozdadite Gospodevi Bogu našemu.

Prokimen, glas 4.: Diven Bog vo svjatih svojih, Bog israilev.

Pričasten: Hvalite Gospoda (str. 284). i: Radujtesja pravedniji... str. 299).

TIJELOVO — PRAZNIK EUHARISTIJE

(Ovo je nezapovjedni blagdan, a slavi se u četvrtak iza nedjelje svih svetih):

Prvi antifon

Gospod paset mja, i ničtože mja lišit, na mjestje zlačnje, tamo vseli mja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Ašče bo i pojdu posredje sjeni smertnija, ne ubojusja zla, jako ti so mnoju jesi.

Molitvami Bogorodici...

Ugotoval jesi predo mnoju trapezu suprotiv stužajuščih mnje.

Molitvami Bogorodici...

Slava: i ninje:

Molitvami Bogorodici...

Drugi antifon

Vjerovah, tjemže vozglagolah, az že smirihsja zjelo.

Spasi nas, Sine Božij, pitavij plotiju i kroviju svojeju, pojuščija ti: aliluja.

Čto vozdam Gospodevi o vsjeh, jaže vozdade mi.

Spasi nas, Sine Božij...

Čašu spasenija prijmu i imja Gospodne prizovu.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Vnegda prizvati mi, usliša mja Bog pravdi mojeja.

T r o p a r, glas 4.: Vospominanije tvoje, Hriste Bože naš, vozsija mirovi den prazdenstven: ot tebe bo rib lovci učahusja, bezkrovnuju ti žertvu hljebom i vinom prinositi, i tako tvoriti tvoje Božestvenoje vospominanije, ježe i mi prazdnujušče zovem: Gospodi, slava tebje.

Požrite žertvu pravdi, i upovajte na Gospoda.

Vospominanije tvoje...

Dal jesi veselije v serdcje mojem, ot ploda pšenici, vina i jeleja svojego umnožišasja.

Vospominanije tvoje...

V h o d n o j e: Tebje požru žertvu hvali, i vo imja Gospodne prizovu.

Tropar, glas 4.: Vospominanije tvoje...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Se predležit Hristos na pišču vsjem: pridite i pripadajušče poklonimsja Hristu Bogu, simi tajnami utajenomu, so umilenijem vzivajušče: Vladiko, da ne opališi nas nedostojnih priobščenijem, no budi popaljaja grjehi, i očiščaja duši našja.

Prokimen, glas 4.: Napita ih ot tuka pšenična, i ot kamene meda nasiti ih.

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, Gospoda, plot i krov svoju v pišču tajnu davšago.

Irmos, glas 2.: Ves jesi želanije, ves sladost, Slove Božij, djevi sine, Bože bogov, Gospodi, svjatih presvjatij: tjem tja vsi, so roždšeju veličajem.

Pričasten: Jadij moju plot, i pijaj moju krov, vo mnje prebivajet, i az v nem, reče Gospod. Aliluja (3 puta).

PRESVETO SRCE ISUSOVO

(Ovo je nezapovjedni blagdan, a slavi se trećeg petka iza Duhova).

Prvi antifon

Kol vozljublena selenija tvoja, Gospodi sil: želajet i skončavajetsja duša moja vo dvori Gospodni.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Serdce moje i plot moja vozradovastasja o Bozje živje.

Molitvami Bogorodici...

Ibo ptica obrjete sebje hraminu, i gorlica gnjezdo sebje, idježe položit ptenci svoja.

Molitvami Bogorodici...

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici...

Drugi antifon

Ispovjemsja tebje, Gospodi, vsjem serdcem mojim, povjem vsja čudesa tvoja.

Spasi nas, Sine Božij, vozljubivij bezkonečno, pojuščija ti: aliluja.

I da upovajut na tja znajuščiji imja tvoje, jako ne ostavil jesi vziskajuščih tja, Gospodi.

Spasi nas, Sine Božij...

Želanije ubogih uslišal jesi, Gospodi, ugotovaniju serdca ih vnjat uho tvoje.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava: i ninje: Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Otrignu serdce moje slovo blago, glagolju az djela moja carevi.

Tropar, glas 6.: Pomiluj nas, Gospodi, pomiluj nas: vjakago bo otvjeta nedoumjejušče, siju ti molitvu jako Vladicje grješniji prinosim: pomiluj nas.

Krasen dobrotoju pače sinov čelovječeskih, izlijasja blagodat vo ustnah tvojih.

Pomiluj nas, Gospodi...

Krasotoju tvojeju i dobrotoju tvojeju: i naljaci, i uspjevaj, i carstvuj istini radi i krotosti i pravdi.

Pomiluj nas, Gospodi, ...

Vhodnoje: Ispovjedajtesja Gospodi, jako blag, jako vo vjek milost jego.

Tropar, glas 6.: Pomiluj nas, Gospodi...

Slava: I ninje:

Kondak, glas 8.: Vozbranij Vojevodo i Gospodi, ada pobjeditelju, jako izbavlsja ot vječnija smerti, pohvalnaja

vospisuju ti, sozdanije i rab tvoj: no jako imjejaj miloserdije neizrečenoje: ot vsjakih mja bjed svobodi, zovušča: Isuse, Sine Božij, pomiluj mja.

P r o k i m e n, glas 4.: Povjem imja tvoje bratiji mojej, posredje cerkve vospoju tja.

Mjesto D o s t o j n o; Veličaj, duše moja, sladčajšago Isusa, čelovjekoljubca.

Irmos: Ot Boga Slova, neizrečenoju mudrostiju prišedšago obnoviti Adama, jadiju v tljenije padšago ljutje, ot svjatija Djevi neizrečeno voplotivšagosja nas radi, vjerniji, jedinomudreno pjesnmi veličajem.

P r i č a s t e n: Vidješa vsi konci zemlji spasenije Boga našego. Aliluja (3 puta).

MUKE PRESVETE BOGORODICE

(Ovo je nezapovjedni blagdan, a slavi se u treću subotu iza Duhova).

T r o p a r, glas 6.: So učenikom djevstvenikom Mati Djeva predstojašči krestu, iže iz neja prošedšemu, ne terpjašči sego zrjeti vozvišajema na krest, vopijaše, sojemlema bivši ridanmi; kako straždeši, iže jestestvom bezstrasten; slavlju tvoju neizrečenuju, Sine moj, blagost, vsjak um preimuščuju.

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 4.: Vidjašči tja na krestje prigvoždajema, Isuse, i strasti prijemljušča voleju, Vladiko, Djeva i Mati tvoja, uvi, mnje, vopijaše, čado sladkoje: rani nepravednje kako terpiši, iscjelitelju čelovječeskago nemoženija: i ot tli vsjeh izbavivij miloserdijem tvojim.

Prokimen, glas 4.: Plača plakasja v nošči, i slezi jeja na lanitu jeja.

Pričasten: Ašče jest boljezn, jako boljezn moja; sego radi i utroba moja smjatesja vo mnje. Aliluja (3 puta).

TROPARI NEPOMIČNIH SVETKOVINA

OBREZANJE GOSPODNJE I SV. BAZILIJE VEL.

1. siječnja

Tropar Obrezanju, glas 1.: Na prestolje ognezračnjem v višnih sjedjaj so Otcem beznačalnim, i božestvenim tvojim Duhom, blagovolil jesi roditisja na zemlji ot otrokovici neiskusomužnija tvojeja Matere, Isuse: sego radi i obrjezan bil jesi jako čelovjek osmodnevnij. Slava vseblagomu tvojemu sovjetu, slava smotreniju tvojemu: slava snishoždeniju tvojemu, jedine čelovjekoljubče.

Tropar svecu, glas 1.: Vo vsju zemlju izide vješčanije tvoje, jako pri-

jemšuju slovo tvoje, imže bogoljepno naučil jesi, jestestvo suščih ujasnil jesi, čelovječeskija običaji ukrasil jesi: carskoje svjaščenije otče prepodobne Vasilije, moli Hrista Boga, spastisja dušam našim.

Slava:

Kondak svecu glas 4.: Javilsja jesi osnovanije nepokolebimoje cerkve, podaja vsjem nekradomoje gospodstvo čelovjekom, zapečatljeja tvojimi veljenmi, nebo-javlene Vasilije prepodobne.

Slava: I ninje:

Kondak Obrezaniju, glas 3.: Vsjeh Gospod obrjezanije terpit, i čelovječeskaja pregrješenija jako blag obrjezujet: dajet spasenije dnes miru: radujetsja že v višnih i sozdatelev jerarh i svjetonosnij, božestvenij tajnik Hristov Vasilij.

Prokimen Obrezanju, glas 6.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja i blagoslovi dostojanije tvoje.

Prokimen svecu, glas 1.: Usta moja vozglagoljut premudrost, i poučenije serdca mojego razum.

Mjesto Dostojno: O tebje radujetsja ... (str. 307).

Pričasten nedjeljni i ovaj: V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitsja. Aliluja (3 puta).

SUBOTA PRED BOGOJAVLJENJEM

Prokimen dana, glas 8.: Veselitesja o Gospodje i radujtesja pravedniji.

Pričasten: Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja (3 puta).

PREDPRAZDENSTVO BOGOJAVLJENJA

od 2. siječnja

T r o p a r, glas 4.: Gotovisja, Zavulone, i krasujsja, Neftalime: Jordane rjeko, stani, podimi vzigraja krestitisja grjadušča Vladiku. Veselisja Adame, s pramateriju, ne krijta sebe, jakože v raji prežde: ibo nagi vidjev vi javisja, da oblečet v pervuju odeždu: Hristos javisja, vsju tvar hotja obnoviti.

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 4.: V strujah dnes jordanskih biv Gospod, Ioanu vopijet: ne ubojsja krestiti mja, spasti prijdoh Adama pervozvanago.

Prokimen i Pričasten: sveca ili dana.

NEDJELJA PRED BOGOJAVLJENJEM

Tropar nedjelje redivitog glasa.

Tropar predprazdenstva: Gotovisja Zavulone...

Slava: I ninje:

Kondak predprazdenstva: V strujah dnes... (str. 354).

Prokimen i Pričasten nedjelje redovitog glasa.

NAVEČERJE BOGOJAVLJENJA — MALI BADNJAK

5. siječnja

T r o p a r, glas 4.: Vozvraščašesja inogda Jordan rjeka milotiju jelisejevoju, voznesšusja Iliji, i razdjeljahusja vodi sjudu i vsjudu, i bist jemu suh put iže mokrij, vo obraz voistinu kreščenija, imže mi tekuščeje žitija prehodim šestvije: Hristos javisja vo Jordanje osvjatiti vodi.

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 2.: Vsjeh Hriste blagoutrobije, otjemlja pregrješenij mno-

žestvo, milosti radi bezmjernija, jordanskimi vodami krestitisja grjadeši jako čelovjek, odeždu mja odjevaja, slavi drevnija obnažena ljutje.

Prokimen, glas 3.: Gospod prosvješčenije moje i Spasitelj moj, kogo ubojusja.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 6.: Ne ridajte vsuje, otčajanija tenetami udavljajemi čelovjeci poviniji zlih, no v umireniji duši pristupim, očiščajuščemu vsja, jako jedinomu čistomu, i dajuščemu proščenije kreščenijem.

Pričasten: Hvalite Gospoda s nebes, hvalite jego vo višnih, Aliluja (3 puta).

BOGOJAVLJENJE GOSPODNJE
6. siječnja

Prvi antifon

Vo ishodje israilevje ot Egipta, domu Jakovlja iz ljudej varvar.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Bist Juda svjatinja jego, Israil oblast jego.

Molitvami Bogorodici...

More vidje i pobježe, Jordan vozvratisja vspjat.

Molitvami Bogorodici...

Čto ti jest more, jako pobjeglo jesi; i tebje Jordane jako vozvratilsja vspjat

Molitvami Bogorodici...

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici...

Drugi antifon

Vozljubih, jako uslišit Gospod glas molenija mojego.

Spasi nas, Sine Božij, krestivijsja vo Jordanje ot Ioana, pojuščija ti: aliluja.

Jako prikloni uho svoje mnje, i vo dni moja prizovu.

Spasi nas, Sine Božij...

Objaša mja boljezni smertnija, vjedi adovi obrjetoša mja.

Spasi nas, Sine Božij...

Milostiv Gospod i praveden, i Bog naš milujet.

Spasi nas, Sine Božij...

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine...

Treći antifon

Ispovjedajtesja Gospodevi, jako blag, jako vo vjek milost jego.

T r o p a r, glas 1.: Vo Jordanje krešćajuščusja tebje, Gospodi, trojčeskoje javisja poklonenije: roditelev bo glas svidjetelstvovaše tebje, vozljublenago tja Sina imenuja: i Dúh v vidje golubinje, izvjestvovaše slovese utverždenije. Javlejsja, Hriste Bože, i mir prosvješčej, slava tebje.

Da rečet ubo dom israilev, jako blag, jako vo vjek milost jego.

Vo Jordanje...

Da rečet ubo dom Aaron, jako blag, jako vo vjek milost jego.

Vo Jordanje...

Da rekut vsi bojaščijisja Gospoda, jako blag, jako vo vjek milost jego.

Vo Jordanje...

V h o d n o j e: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, blagoslovihom vi iz domu Gospodnja, Bog Gospod i javisja nam.

Tropar; glas 1.: Vo Jordanje...

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 4.: Javilsja jesi dnes vselenjej, i svjet tvoj, Gospodi, znamenasja na nas, v razumje pojuščih tja: prišel jesi, i javilsja jesi svjet nepristupnij.

Mjesto S v j a t i j B o ž e: Jelici vo Hrista... (str. 312).

P r o k i m e n, glas 4.: Blagosloven grjadij vo imja Gospodne, Bog Gospod i javisja nam.

Mjesto D o s t o j n o : Veličaj duše moja, vo Jordanje krestivšagosja carja Hrista.

Irmos, glas 2.: Nedoumjejet vsjak jazik blagohvaliti po dostojaniju, izumjevajet že um i premirnij pjeti tja Bogorodice, obače blagaja sušči, vjeru primi, ibo ljubov vjesi božestvenuju našu. Ti bo hristijan jesi Predstatelnica, tja veličajem.

P r i č a s t e n : Javisja blagodat Božija spasiteljnjaja vsjem čelovjekom. Aliluja (3 puta).

TRI SVETITELJA:

Bazilije Vel., Grgur Bogoslov i Ivan Zlat.

30. siječnja

T r o p a r, glas 4.: Jako apostolov jedinoravniji, i vselenija učitelije, Vladiku vsjeh molite, mir vselenjej darovati, i dušam našim veliju milost.

K o n d a k, glas 2.: Svjaščenija i bogovješčanija propovjedniki, verh učitelej Gospodi, prijal jesi v naslaždenije blagih tvojih i upokojenije: trudi bo onjeh i smert prijal jesi pače vsjakago vseplodija, jedine proslavljajaj svjatija tvoja.

Bogorodičen, glas 6.: Zastupnice hristijan . . . (str. 289).

P r o k i m e n, glas 8.: Vo vsju zemlju izide vješčanije ih, i v konci vselenija glagoli ih.

P r i č a s t e n : Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja (3 puta).

SRETENJE GOSPODNJE

2. veljače

V h o d n o j e : Skaza Gospod spasenije svoje, pred jaziki otkri pravdu svoju.

T r o p a r, glas 1.: Radujsja blagodatnaja Bogorodice Djevo, iz tebe bo vozsija solnce pravdi, Hristos Bog naš, prosvješčajaj suščija vo tmje: veselisja i ti starče pravednij, prijemij vo objatija svoboditelja duš naših, darujuščago nam voskresenije.

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 1.: Utrobu djevičinu osvjativij roždestvom tvojim, i rucje Simeonje blagoslovivij, jakože podobaše, predvariv i ninje spasl jesi nas Hriste Bože: no umiri vo braneh žiteljstvo, i ukrjepi carej, ihže vozljubil jesi, jedine čelovjekoljubče.

P r o k i m e n, glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem.

Mjesto D o s t o j n o: Bogorodice djevo, upovanije hristijanom, pokrij, sobljudi i spasi na tja upovajuščih.

Irmos, glas 3.: V zakonje sjeni i pisanij, obraz vidim vjerniji, vsjak muželskij pol ložesna razverzaja, svjat Bogu. Tjem pervoroždenoje Slovo, Otca beznačalna, Sina pervorodjaščasja Materiju neiskusomužno veličajem.

P r i č a s t e n: Čašu spasenija prijmu, i imja Gospodne prizovu. Aliluja (3 puta).

BLAGOVIJEST

25. ožujka

V h o d n o j e: Blagovjestite den ot dne spasenije Boga našego.

T r o p a r, glas 4.: Dnes spasenija našego glavizna, i ježe ot vjeka tainstva javlenije: Sin Božij sin djevi bivajet, i Gavriil blagodat blagovjestvujet. Tjemže i mi s nim Bogorodicje vozopijim: radujsja blagodatnaja, Gospod s toboju.

K o n d a k, glas 8.: Vozbranoj voje-vodje pobjediteljnaja, jako izbavlšesja ot zlih, blagodarstvenaja vospisujem ti rabi tvoji, Bogorodice: no jako imušča-ja deržavu nepobjedimuju, ot vsjakih nas bjed svobodi, da zovem ti: radujsja nevjesto nenevjestnaja.

P r o k i m e n, glas 4.: Blagovjestite den ot dne spasenije Boga našego.

Mjesto D o s t o j n o: Blagovjestvuj, zemle, radost veliju, hvalite nebesa sla-vu Božiju.

Irmos, glas 4.: Jako oduševlenomu Božiju kivotu, da nikakože kosnetsja ru-ka skvernih. Ustnje že vjernih Bogo-rodicje nemolčno, glas angela vospjeva-jušče, s radostiju da vopijut: radujsja blagodatnaja, Gospod s toboju.

P r i č a s t e n: Izbra Gospod Siona, i izvoli jego v žilišče sebje. Aliluja (3 puta).

JURJEVO

Sv. velikomučenik Juraj

23. travnja

T r o p a r, glas 4.: Podvigom dobrim podvizalsja jesi strastoterpče Hristov Georgije vjeroju, i mučitelej obličil jesi nečestije, žertva že blagoprijatna Bogu prineslsja jesi. Tjemže i vjenec prijal jesi pobjedi, i molitvami svjate tvojimi, vsjem podaješi pregrješenij proščenije.

K o n d a k, glas 4.: Vozdjelan ot Bo-ga, pokazalsja jesi blagočestija djelatelj čestnjejšij, dobrodjetelej rukojati so-brav sebje: sjejav bo v slezah, veselijem žneši, stradalčestvovav že kroviju, Hri-sta prijal jesi: i molitvami svjate tvoji-mi vsjem podaješi pregrješenij prošče-nije.

Bogorodičen, glas 6.: Zastupnice Hri-stijan ... (str. 289).

Prokimen, glas 7.: Vozveselitsja pravednik o Gospodje i upovajet na nego.

Pričasten: V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne ubojitsja. Aliluja (3 puta).

IVANJE

Rođenje svetog Ivana Krstitelja

24. lipnja

Tropar, glas 4.: Proroče i predteče prišestvija Hristova, dostojno vosčhvaliti tja nedoumjejem mi, ljuboviju čtuščiji tja: neplodstvo bo roždšija i otčeje bezglasije razrješisja, slavnim i čestnim tvojim roždestvom, i voplòščenije Sina Božija mirovi propovjedujetsja.

Kondak, Bogorodičen, Prokimen i Pričasten od utorka (str. 294).

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, čestnoje roždestvo Hristova krestitelja i predteči Ioana.

Irmos, glas 4.: Sokrovenoje Božije neizrečenoje v tebje soveršajetsja jastvenoje tajinstvo, djevo prečistaja: ibo Bog iz tebe voplotisja za miloserdije. Tjemže tja jako Bogorodicu veličajem.

PETROVO

Vrhovni apostoli sv. Petar i Pavao

29. lipnja

Tropar, glas 4.: Apostolov pervoprestolnici, i vselenija učitelije. Vladiku vsjeh molite, mir vselenjej darovati, i dušam našim veliju milost.

Kondak, glas 2.: Tverdija i bogovješčanija propovjedatelji, verh apostolov tvojih, Gospodi, prijal jesi v naslaždenije blagih tvojih i pokoj: boljezni bo

onjeh i smert prijal jesi pače vsjakago vseplodija, jedine svjedij serdečnaja.

Bogorodičen, Prokimen i Pričasten od četvrtka (str. 297).

Mjesto Dostojno: Veličaj duše moja, tverdij kamen Petra, i sosud izbranij Pavla, Hristovija cerkve.

Irmos, glas 4.: Tja preslavnuju nevjestu, i vsesvjatuju Bogorodicu, zižditelja roždšuju nevidimih že i vsjeh vidimih pjesnmi veličajem.

ĆIRILOVO

Slavenski apostoli sveta braća Ćiril i Metod

5. srpnja

(Ovo je nezapovjedni blagdan).

Tropar, glas 4.: Jako apostolov jedinonaravniji i slavjanskih stran učitelije, Kirile i Metodije bogomudriji, Vladiku vsjeh molite, vsja jaziki slavjanskija utverditi v pravovjeriji i jedinomisliji, umiriti mir, i spasti duši našja.

Kondak, glas 3.: Svjaščenuju dvojicu prosvjetitelej naših počtim, božestvenih pisanij preloženijem istočnik bogopoznanija nam istočivših, iz negože daže do dnes neoskudno počerpajušče, ublažajem vas, Kirile i Metodije, prestolu višnjago predstojaščih, i teplje moljaščihsja o dušah naših.

Prokimen, glas 6.: Čestna pred Gospodem smert prepodobnih jego.

Pričasten. V pamjat vječnuju... (str. 295).

ILIJINJE

Sveti Ilija, prorok

20. srpnja

Tropar, glas 4.: Vo ploti angel, prorokov osnovanije, vtorij predteča prišestvija Hristova Ilija preslavnij,

sviše poslavij Jelisejevi blagodat, nedugi odgonjati, i prokaženija očiščati: tjemže i počitajuščim jego točit iscjelenija.

Kondak, glas 2.: Proroče i providče velikih djel Boga našego, Ilije velikovelikih imenite, vješčanijem tvojim ustavivij vodotočnija oblaki, moli o nas jedinago čjelovjekoljubca.

Prokimen, glas 4.: Ti jesi jerej vo vjek po činu Melhisedekovu.

Pričasten: V pamjat vječnuju ... (str. 295).

PREOBRAŽENJE GOSPODNJE

6. kolovoza

Prvi antifon

Voskliknite Gospodevi, vsja zemlja, pojte že imeni jego, dadite slavu hvalje jego.

Molitvami, Bogorodici, Spase, spasi nas.

Glas groma tvojego v kolesi, osvjetiša molnija tvoja vselenuju, podvižesja i trepetna bist zemlja.

Molitvami Bogorodici ...

Vo ispovjedanije i v veleljepotu obleklsja jesi, odjejasja svjetom jako rizoju.

Molitvami Bogorodici ...

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici ...

Drugi antifon

Gori sionskija, rebra sjeverova, grad carja velikago.

Spasi nas, Sine Božij, preobrazivisja na gorje, pojuščija ti: Aliluja.

I vvede ja v goru svjatini svojeja, goru siju, juže stjaža desnica jego.

Spasi nas, Sine Božij ...

Goru sionju, juže vozljubi, i sozda jako jedinoroga svjatilišče svoje.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine . . .

Treći antifon

Nadjejuščijisja na Gospoda, jako gora Sion ne podvižitsja vo vjek.

Tropar, glas 7.: Preobrazilsja jesi na gorje, Hriste Bože, pokazavij učenikom tvojim slavu tvoju, jakože možahu: da vozsijajet i nam grješnim svjet tvoj prisnosuščnij, molitvami Bogorodici, Svjetodavče, slava tebje.

Gori okrest jego, i Gospod okrest ljudej svojih ot ninje i do vjeka.

Preobrazilsja jesi na gorje . . .

Gospodi, kto obitajet v žilišči tvojem; ili kto vselitsja vo svjatuju goru tvoju.

Preobrazilsja jesi na gorje . . .

Kto vzidet na goru Gospodnju; ili kto stanet na mjestje svjatjem jego?

Preobrazilsja jesi na gorje . . .

Vhodnoje: Gospodi, posli svjet tvoj i istinu tvoju, ta mja nastavista, i vvedosta mja v goru svjatuju tvoju.

Tropar, glas 7.: Preobrazilsja jesi na gorje . . .

Slava: I ninje:

Kondak, glas 7.: Na gorje preobrazilsja jesi, i jakože vmješčahu učenici tvoji, slavu tvoju, Hriste Bože vidješa: da jegda tja uzrjat raspinajema, stradanije ubo urazumjejut voljnoje, mirovi že propovjedjat: jako ti jesi voistinu otčeje sijanije.

Prokimen, glas 4.: Jako vozveličišasja djela tvoja, Gospodi, vsja premudrostiju sotvoril jesi.

Mjesto Dostojno: Veličaj duše moja, na Tavorje preobrazivšagosja Gospoda.

Irmos, glas 4.: Roždestvo tvoje netljeno javisja: Bog iz boku tvojeju

projde, jako plotonosec javisja na zemlji, i s čelovjeki požive. Tja Bogorodice, tjem vsi veličajem.

P r i č a s t e n : Gospodi, vo svjetje lica tvojego pojdem, i o imeni tvojem vozradujemsja vo vjeki. Aliluja (3 puta).

UZNESENJE MARIJINO

Uspenije Presv. Bogorodice — Velika Gospa

15. kolovoza

T r o p a r, glas 1.: V roždestvje djevstvo sohranila jesi, vo uspeniji mira ne ostavila jesi, Bogorodice, prestavilasja jesi k životu, Mati sušči života: i molitvami tvojimi izbavljaješi ot smerti duši našja.

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 2.: V molitvah neusipajuščuju Bogorodicu, i v predstateljstvah nepreložnoje upovanije, grob i umerščvlenije ne uderžasta: jakože bo

života mater, k životu prestavi, vo utrobu vselivisja prisnodjevstvenuju.

P r o k i m e n, glas 3.: Veličit duša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Božje Spasje mojem.

Mjesto D o s t o j n o : Angeli uspenije prečistija vidjevše udivišasja, kako djeva voshodit ot zemlji na nebo.

Irmos, glas 1.: Pobježdajutsja jestestva ustavi v tebje djevo čistaja: djevstvujet bo roždestvo, i život predobručajet smert: po roždestvje djeva, i po smerti živa, spasaješi prisno Bogorodice, nasljedije tvoje.

P r i č a s t e n : Čašu spasenija prijmu, i imja Gospodne prizovu. Aliluja (3 puta).

USJEKOVANJE

Glavosjek sv. Ivana Krstitelja

29. kolovoza

Tropar, glas 2.: Pamjat pravednago.... (str. 294).

Kondak, glas 6.: Predtečevo slavnoje usjeknovenije, smotrenije bist njekoje božestvenoje: da i suščim vo adje Spasovo propovjest prišestvije. Da ridajet ubo Irodija, bezakonoje ubijstvo isprosivši: ne zakon bo Božij, ni živij vjek vozljubi, no pritvornij, privremenij.

Prokimen, glas 7.: Vozveselitsja pravednik o Gospodje, i upovajet na nego.

Pričasten: V vamjat vječnuju... (str. 295).

ROĐENJE PRESV. BOGORODICE

Mala Gospa

8. rujna

Tropar, glas 4.: Roždestvo tvoje, Bogorodice Djevo, radost vozvjesti vsej vselenjej: iz tebe bo vozsija solnce pravdi Hristos Bog naš, i razrušiv kljatvu, dade blagoslovenije: i upazniv smert, darova nam život vječnij.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Joakim i Ana... (str. 287).

Prokimen i Pričasten od Uspenija (str. 375).

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, ot neplodove roždšujusja djevu Mariju.

Irmos, glas 2.: Čužde materem djevstvo, i strano djevam djetoroždenije: na tebje, Bogorodice, oboja ustroišasja. Tjem tja vsja plemena zemnaja neprestano veličajem.

UZVIŠENJE SVETOG KRIŽA

14. rujna

Prvi antifon

Bože, Bože moj, vonmi mi, vskuju ostavil mja jesi; dalečе ot spasenija mojego slovesa grjehopadenij mojih.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

Bože moj, vozovu vo dni, i ne uslišiši, i v nošči, i ne v bezumije mnje.

Molitvami Bogorodici . . .

Ti že vo svjatjem živeši, hvalo israileva.

Molitvami Bogorodici . . .

Slava: I ninje:

Molitvami Bogorodici . . .

Drugi antifon

Vskuju, Bože, otrinul jesi do konca, razgnjevasja jarost tvoja na ovci pažiti tvojeja.

Spasi nas, Sine Božij, plotiju raspnijsja, pojuščija ti: aliluja.

Pomjani sonm tvoj, jegože stjažal jesi isperva, izbavil jesi žezlom dostojanija tvojego.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Gora Sion sija, v nejže vselilsja jesi.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine . . .

Treći antifon

Gospod vocarisja, da gnjevajutsja ljudije: sjedjaj na heruvimjeh, da podvižitsja zemlja.

T r o p a r, glas 1.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja, i blagoslovi dostojanije tvoje, pobjedi blagovjernim ljudem na soprotivnija daruja, i tvoje sohranjaja krestom tvojim žiteljstvo.

Gospod v Sionje velik, i visok jest nad vsjemi ljudmi.

Spasi, Gospodi, ljudi tvoja . . .

Da ispovjedjatsja imeni tvojemu velikomu, jako strašno i svjato jest.

Spasi, Gospodi, ljudi tvoja . . .

V h o d n o j e: Voznosite Gospoda Boga našego, i poklanjajtesja podnožiju nogu jego, jako svjato jest.

Tropar, glas 1.: Spasi, Gospodi, ljudi tvoja . . .

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Voznesijsa na krest voleju . . . (str. 296).

Mjesto Svjatij Bože: Krestu tvojemu . . . (str. 309).

Prokimen: Voznosite Gospoda Boga. . . (str. 298).

Mjesto Dostojno: Veličaj, duše moja, prečestnij krest Gospoden.

Irmos, glas 8.: Tain jesi Bogorodice raj, nevozdjelano vozrastivšij Hrista, imže krestnoje živonosnoje na zemlji nasadisja drevo. Tjem ninje voznosimu, poklanjajuščesja jemu, tja veličajem.

Pričasten: Znamenasja na nas . . . (str. 298).

MITROVO

Sv. velikomučenik Dimitrije

26. listopada

Tropar, glas 3.: Velika obrjete v bjedah, tja pobornik vselenaja strastoterpče, jaziki pobježdajušča, jakože ubo Lijevu nizložil jesi gordinju, i na podvig derznovena sotvoriv Nestora: tako svjate Dimitrije, Hristu Bogu molisja, darovati nam veliju milost.

Kondak, glas 2.: Krovej tvojih strujami, Dimitrije, cerkov Bog obagri, davij tebje krjepost nepobjedimuju, i sobljudaja grad tvoj nevrēdim: togo bo jesi utverždenije.

Prokimen i Pričasten od Jurjeva (str. 366).

MIHOLJE

Sv. Arkanđeo Mihovil (Mihajlo).

8. studenog

Tropar, Kondak, Prokimen i Pričasten isti kao u ponedeljak (str. 293).

UVOD BOGORODICE U HRAM

21. studenog

Tropar, glas 4.: Dnes blagovolenija Božija predobraženije, i čelovjekov spasenija propovjedanije, v hramje Božiji jasno djeva javljajetsja, i Hrista vsjem predvozvješčajet. Toj i mi veleglasno vozopiim: radujsja, smotrenija zižditeleva ispolnenije.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 4.: Prečistij hram Spasov, mnogocjenij čertog i djeva, svjaščenoje sokrovišče slavi Božija, dnes vvoditsja v dom Gospodn, blagodat sovvodjašči, jaže v Dusje božestvenom, juže vospjevajut angeli Božiji: sija jest selenije nebesnoje.

Prokimen i Pričasten od srijede (str. 296).

Mjesto Dostojno: Angeli vhoždenije prečistija zrjašče udivišasja,

kako djeva vnide vo svjataja svjatih.

Irmos, glas 4.: Jako oduševiennomu Božiju kivotu, da nikakože kosnetsja ruka skvernih, ustnje že vjernih Vladicje nemolčno, glas angela vospjevajušče s radostiju da vopijut: istino visši vsjeh jesi djevo čistaja.

NIKOLJE

Sv. Nikola, čudotvorac

6. prosinca

Tropar, glas 4.: Pravilo vjeri... (str. 296).

Kondak, glas 3.: V mirjeh svjate... (str. 297).

Prokimen, glas 3.: Vozveselitsja pravednik o Gospodje, i upovajet na nego.

Pričasten: V pamjat vječnuju budet pravednik, ot sluha zla ne uboitsja. Aliluja (3 puta).

BEZGRJEŠNO ZAČEĆE BLAŽENE DJEVICE MARIJE

9. (8.) prosinca

T r o p a r, glas 4.: Dnes bezčadija uzi razrješajutsja, Joakima bo i Anu uslišav Bog, pače nadeždi roditi tjem javje obješčavajet bogootrokovicu, iz nejaže sam rodisja neopisanij, čelovjek biv, angelov poveljev vopiti jej: radujsja blagodatnaja, Gospod s toboju.

K o n d a k, glas 4.: Prazdnujet dnes vselenaja Anino začatije, bivšeje ot Boga: ibo ta porodi pače slova Slovo roždšuju.

P r o k i m e n, glas 4.: Diven Bog vo svjatih svojih, Bog israilev.

Mjesto D o s t o j n o: Veličaj, duše moja, preslavnoje začatije Božija Matere.

Irmos: Živoprijemnij istočnik prisnotekuščij, svjetonosnij svjetilnik blagodati, hram oduševiemij, sjen prečistuju,

nebese i zemlji prostranjejšuju, Bogorodicu vjerniji veličajem.

P r i č a s t e n: Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Aliluja (3 puta).

NEDJELJA SVETIH PRAOTACA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

T r o p a r p r a o c i m a, glas 2.: Vjeroju praotci opravdal jesi, ot jazik tjemi predobručivij cerkov: hvaljatsja vo slavje svjatiji, jako ot sjemene ih jest plod blagosloven, bez sjemene roždšaja tja. Tjeh molitvami Hriste Bože, pomiluj nas.

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 6.: Rukopisanago obraza ne početše, no neopisanim suščestvom zaščitivšesja treblaženiji, v pod-

vizje ognja proslavistesja: sredje že plamene nesterpimago stojašče, Boga prizvaste: uskori, o ščedrij, i potščisja jako milostiv v pomošč našu, jako možeši hotjaj.

Prokimen, glas 4.: Blagosloven jesi, Gospodi Bože otec naših, i hvalno i proslavleno imja tvoje vo vjeki.

Pričasten nedjeljni i: Radujtesja pravedniji o Gospodje, pravim podobajet pohvala. Alilula (3 puta).

PREDBOŽIĆNA NEDJELJA — SVETIH OTACA

Tropar nedjelje redovitog glasa.

Tropar otcima, glas 8.: Velija vjeri ispravlenija, vo istočnicje plamene jako na vodje upokojenija, svjatiji trije radovahusja: i prorok Danijil ljvom pastir jako ovcam javljašesja. Tjeh molitvami Hriste Bože, spasi duši našja.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 6.: Rukopisanago obraza ne početše . . . (str. 385).

Prokimen i Pričasten Nedjelje praotaca (str. 386).

PREDBOŽIĆNO SLAVLJE — PREDPRAZDENSTVO ROŽDESTVA HRISTOVA

počinje od 20. prosinca

Tropar, glas 4.: Gotovisja, Vitljeme, otverzisja vsjem, Edeme, krasujsja, Eufrato, jako drevo života v vertepje procvjete od djevi: raj bo onoja črevo javisja mislenij, v nemže božestvenij sad, ot negože jadše živi budem, ne jakože Adam umrem. Hristos raždajetsja, prežde padšij vozstaviti obraz.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 3.: Djeva dnes prevječnoje Slovo v vertepje grjadet roditi

neizrečeno: likuj, vselenaja, uslišavši, proslavi s angeli i pastirmi hotjaščago javitisja otroča mlado, prevječnago Boga.

Prokimen i Pričasten sveca ili dana.

BADNJAK

24. prosinca

Tropar, glas 4.: Napisovašesja inogda s starcem Josifom, jako ot sjemene Davidova, v Vitlejemje Marijam, črevonosjašči bezsjemenoje roždenije: nasta že vremja roždestva i mjesto nijedinože bje obitališču: no jakože krasnaja palata vertep caricje pokazašesja.

Slava: I ninje:

Kondak, glas 3.: Djeva dnes prevječnoje Slovo... (str. 387).

Prokimen, glas 1.: Gospod reče k mnje, Sin moj jesi ti, az dnes rodih tja.

Mjesto Dostojno: Irmos, glas 6.: Ne divisja ninje, o Mati, vidjašči mja jako mladenca, jegože iz čreva prežde denici rodi Otec, vozstaviti bo proslaviti čelovječeskoje padšeje jestestvo prijdoh, javstveno vjeroju i ljuboviju tja veličajem.

Pričasten nedjeljni.

BOŽIĆ — ROĐENJE KRISTOVO

25. prosinca

Prvi antifon

Ispovjemsja tebje, Gospodi, vsjem serdcem mojim, povjem vsja čudesa tvoja.

Molitvami Bogorodici, Spase, spasi nas.

V sovjetje pravih i sonmje, velija djela Gospodnja, iziskana vo vsjeh voljah jego.

Molitvami Bogorodici...

Ispovjedanije i velikoljepije djelo jego, i pravda jego prebivajet vo vjek vjeka.

Molitvami Bogorodici . . .

Slava: I ninje: Molitvami Bogorodici . . .

Drugi antifon

Blažen muž bojajsja Gospoda, v zapovjedeh jego voshoščet zjelo.

Spasi nas, Sine Božij, roždejsja ot Djevi, pojuščija ti: aliluja.

Silno na zemlji budet sjemja jego, rod pravih blagoslovitsja.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Slava i bogatstvo v domu jego, i pravda jego prebivajet vo vjek vjeka.

Spasi nas, Sine Božij . . .

Slava: I ninje: Jedinorodnij Sine . . .

Treći antifon

Reče Gospod Gospodevi mojemu: sjedi odesnuju mene, dondeže položu vragi tvoja, podnožije nog tvojih.

Tropar, glas 4.: Roždestvo tvoje, Hriste Bože naš, vozsija mirovi svjet razuma: v nem bo zvjezdam služaščiji zvjezdoju učahusja, tebje klanjatisja solncu pravdi, i tebe vjedjeti s visoti vostoka: Gospodi, slava tebje.

Žezl sili poslet ti Gospod ot Siona, i gospodstvuj posredje vragov tvojih.

Roždestvo tvoje, Hriste Bože naš . . .

S toboju načalo v den sili tvojeja, vo svjetlosteh svjatih tvojih.

Roždestvo tvoje, Hriste Bože naš . . .

Vhodnoje: Iz čreva prežde denici rodih tja, kljatsja Gospod, i ne raskajetsja: ti jerej vo vjek po činu Melhisedekovu.

Tropar, glas 4.: Roždestvo tvoje . . .

Slava: I ninje:

Kondak, glas 3.: Djeva dnes presuščestvenago raždajet, i zemlja vertep nepristupnomu prinosit. Angeli s pa-

stirmi slavoslovjat, volsvi že so zvjezdoju putešestvujut: nas bo radi rodisja otroča mlado, prevječnij Bog.

Mjesto S v j a t i j B o ž e: Jelici vo Hrista ... (str. 312).

P r o k i m e n, glas 8.: Vsja zemlja da poklonitsja tebje, i pojet tebje, da pojet že imeni tvojemu, Višnij.

Mjesto D o s t o j n o: Veličaj, duše moja, v vertepje roždšagosja carja Hrista.

Irmos, glas 1.: Tainstvo stranoje vižu i preslavnoje: nebo, vertep: prestol heruvimskij, Djevu: jasli, vmjestilišče, v nihže vozleže nevmjestimij Hristos Bog, jegože vospjevajušče veličajem.

P r i č a s t e n: Izbavlenije posla Gospod ljudem svojim. Aliluja (3 puta).

DRUGI DAN BOŽIĆA — ZBOR PRESV. BOGORODICE

26. prosinca

Tropar, glas 4.: Roždestvo tvoje...

Slava: I ninje:

K o n d a k, glas 6.: Iže prežde denici ot Otca bez matere rodivijsja, na zemlji bez otca voplotisja dnes iz tebe. Tjemže zvjezda blagovjestvujet volhvom, angeli že s pastirmi pojut neskazanoje roždestvo, blagodatnaja.

P r o k i m e n, glas 3.: Veličit dúša moja Gospoda, i vozradovasja duh moj o Bozje Spasje mojem.

Mjesto D o s t o j n o: Veličaj, duše moja, čestnjejšuju i slavnjejšuju gornih voinstv, Djevu prečistuju Bogorodicu.

Irmos, glas 1.: Ljubiti ubo nam, jako bezbjednoje strahom, udobjeje molčanije ljuboviju že Djevo, pjesni tkati

sprotjažemo složenija, neudobno jest: no i Mati, silu, jeliko jest proizvolenije, dažd.

Pričasten: Izbavljenije posla Gospod ljudem svojim. Aliluja (3 puta).

TREĆI DAN BOŽIĆA — SV. STJEPAN, PRVOMUČENIK

27. prosinca

Tropar, glas 4.: Podvigom dobrim podvizalsja jesi pervomučeniče Hristov i apostole, i mučitelej obličin jesi nečestije: kamenijem bo pobijen od ruk bezakonih, vjenec ot jaže sviše desnici prijal jesi, i k Bogu vzival jesi, vopija: Gospodi, ne postavi im grjeha sego.

Kondak, glas 3.: Vladika včera nam plotiju prihoždaše, i rab dnes ot ploti ishoždaše: včera carstvujaj plotiju rodisja, dnes rab kamenijem pobivajetsja. Togo radi i skončavajetsja pervomučenik i božestvenij Stefan.

Kondak, glas 3.: Djeva dnes ... (str. 391).

Prokimen i Pričasten četvrtka (str. 292).

NEDJELJA POSLIJE BOŽIĆA

(Spomen sv. Josipa, zaručnika Marijina, Davida kralja i Jakoba, rođaka Gospodnjeg).

Tropar nedjelje redovitog glasa i Božića.

Tropar svetima, glas 3.: Blagovjestvuj Josife, Davidu čudesa bogootcu: Djevu vidjel jesi roždšuju, s pastirmi slavoslovil jesi, s volhvi poklonilsja jesi, angelom vjest prijem. Moli Hrista Boga, spasti duši našja.

Slava:

Kondak svetima, glas 3.: Veselija dnes David ispolnjajetsja božestvenij, Josif že hvalenije so Jakovom prinosit: vjenec bo srodstvo Hristovim

prijemše radujutsja, i neizrečeno na zemlji roždšagosja vospjevajut, i vopijut: ščedre, spasaj tebe čtuščija.

I ninje:

Kondak Božića: Djeva dnes ... (str. 391).

Prokimen nedjelje redovitog glasa i: Diven Bog ... (str. 384).

Pričasten nedjeljni i: Radujtesja pravednij ... (str. 299).

CRKVENE PJESME

BOŽIĆNE PJESME

Bog predvječnij

1. Bog predvječnij narodil sja * Prišel dnes so nebes * Da spaset narod ves * I utješit vsja.

2. Narodilsja v Vitlejemje * Mesija Hristos naš * Gospod naš, dlja vsjeh nas * Nam narodilsja.

3. V Vitlejemje nad vertepom * zvijezda sta, gdje Hrista * Nevjesta prečista * Sina rodila.

Radost nam sja javljajet

1. Radost nam sja javljajet, * Djeva Sina raždajet, * Nebesa, nebesa, nebesa pojut, pojut. * Angeli sja udivljajut, * Pastirije poklon dajut * Naroždenomu.

2. Ubogo sja narodil, * Bogatago zasmutil * Iroda, Iroda, Iroda zlago, zlago, * Sej bo djeti ubivajet, * Na žizn Hrista nastupajet * Naroždenago.

3. Trije cari predstaša, * Hristu poklon vozdaša: * Roždenu, roždenu, roždenu, Spasu, Spasu, * Vmjesto mira slavu daša, * Spasa v jasleh cjelovaša * V bjednom vertepje.

Nebo i zemlja

1. Nebo i zemlja, nebo i zemlja ninje toržestvujut, * Angeli s ljudmi, angeli s ljudmi veselo prazdnujut: * Hristos rodisja, Bog voplotisja, * Angeli spjevajut, carije vitajut, * Poklon jemu dajut, pastirije igrajut, * Čudo, čudo povjedajut.

2. Vo Vitlejemje, vo Vitlejemje vesela novina, * Čistaja Djeva, čistaja Djeva porodila Sina: * Hristos rodisja . . .

3. Slovo Otčeje, Slovo Otčeje, vosprijalo tjelo, * V temnotah zemnih, v temnotah zemnih solnce zasvjetilo: * Hristos rodisja. . .

4. Naroždenomu, naroždenomu Bogu poklon dajmo, * Slava vo višnih, slava vo višnih jemu zapjevajmo: * Hristos rodisja . . .

Radujtesja vsi ljudije

1. Radujtesja vsi ljudije, * Radost s neba nam spadaje: * Veselaja nam novina * Porodila Djeva Sina, * Marija, Marija, Marija.

2. S nami Bog zapjevajmo. * Djevu čistu veličajmo; * Veselaja nam novina . . . .

3. Naša radost i nadežda, * Radujsja Djevo Marija: * Veselaja nam novina . . . .

Oj pastiri čudo novo

1. Oj pastiri čudo novo! * Niste nigda vidjeli ovo: * U jaslicam prostim rodio se Bog, * Koji s neba siđe radi puka svog.

2. Betlem evo nije daleko! * Znajte, da vam istinu rekoh: * U štalici prostoj leži djetešce, * Na slamici oštroj kao Janješce.

3. Ljubav Božja prevelika! * Primi pravu put čovjeka: * S neba siđe dolje radi grješnika, * Rodi se u štali radi čovjeka.

4. Hajdmo dakle u veselju! * Klanjati se Spasitelju: * Nosimo mu tamo dare ljubavi, * On sve nas sirote ne zaboravi.

5. O Isuse, Božji Sine! * Spasenje nam s tobom sine: * Zato za sve vijeke orit će se glas, * Slavne tvoje dike, što izbavi nas.

Radujte se narodi

1. Radujte se narodi kad čujete glas, * Da se Isus porodi u blaženi čas. * Svaki narod čuj, čuj! * I Betlemu pristupljuj, pristupljuj!

2. Vidi Božje Otajstvo u podrtoj štalici, * I tko trpi uboštvo na toj tvrdoj slamici! * To Otajstvo čuj, čuj! * I k jaslicam pristupljuj, pristupljuj!

3. Raduje se Marija s Josipom gledeći, * Anđeo pjeva pjesmice po zraku leteći! * I ti, svijete čitavi, * Spasitelja pozdravi, pozdravi!

4. U podrtoj štalici leži Djetešce * I na tvrdoj slamici kano janješce. * Majka Djeva nevina * Ljubi Sina jedina, jedina.

5. Već pastiri k Betlemu od svud dolaze, * Te k Djetetu Božjemu tiho ulaze, * Lijepo mu se klanjaju, * Darove mu daruju, daruju.

6. Zvijezda čudne svjetlosti s kraljima hodi * Te ih pune radosti k Djetetu vodi, * Tu ga obožavaju, * Lijepi dar mu daruju, daruju.

7. Pođi i ti, narode, k betlemskom dvoru, * Pridruži se klanjajuć anđeoskom zboru! * Lijepe dare daj, daj * Pa mu lijepo zapjevaj, zapjevaj.

8. O Isuse! Hvala ti, što izbavi nas, * Tebi će se klanjati uvijek narod vas. * Tvoje sveto rođenje * Bilo svim na spasenje, spasenje.

Narodi nam se kralj nebeski

1. Narodi nam se kralj nebeski * Od Marije čiste Djevice. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

2. Anđeli s neba milo poju: * Isusu slava na visini. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

3. Njemu pastiri klanjaju se * I srca svoja otvaraju. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

4. Sveta tri kralja dare nose * Tamjan i zlato, plemenitu mast. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

5. Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje, * Na tom mladom ljetu svega obilja. * Na tom mladom ljetu veselimo se, * Mladoga kralja mi molimo.

U to vrijeme godišta

U to vrijeme godišta * Mir se svijetu naviješta, * Porođenjem Djetešca, * Kom je majka Djevica.

2. Anđeli se javili, * Rajsku pjesmu slagali, * Slava Bogu pjevali, * A mir ljudma prosili.

3. Djeva Sina rodila, * Đavlu silu slomila, * Svijetu Spasa podala, * Nama Majka postala.

4. A mi Kristu hvalimo, * S anđelima pjevajmo: * Radi žrtve njegove * Božić rado slavimo.

Tiha noć, sveta noć

1. Tiha noć, sveta noć! * Sve već spi, samo bdi * Josip blag i Marija s njim, * Milo Dijete u jaslama tim * Spava u slatkome snu, spava u slatkome snu.

2. Tiha noć, blažena noć! * Bože moj, smiješak tvoj * Kako blag s ustašca tih! * Mir nam donosiš sladak i tih, * Sviće nam radosni dan, sviće nam radosni dan.

3. Tiha noć, blažena noć! * Pjeva svet rajski svijet * Slaveć Boga, tješeći nas! *

Lijepih anđela ori se glas: * Došao Isus je Spas, došao Isus je Spas.

Zdravo budi, mladi Kralju

1. Zdravo budi, mladi Kralju, * U štalici rođeni, * I od Majke, Djeve čiste, * U jaslice stavljeni!

2. Zemlju, more i nebesa * Silan ti nadilaziš, * A sad među volom, oslom * Malešan se nalaziš.

3. O ti drago Janje Božje * U toj hladnoj štalici, * Kako dršćeš, kako plačeš * Ležeći na slamici.

4. Dršćeš zato, da svog srca * Ljubavlju nas ogriješ, * Plačeš zato, da nas njome * Kao zlatom odjeneš.

5. Za tu ljubav, milo Dijete, * Što da tebi damo mi? * Srdaca ti naših evo, * O Isuse, primi ih.

6. Puna sreće dolaze ti, * Lete s pjesmom radosnom: * S Ocem, s Duhom slava tebi, * Mladom Kralju premilom.

7. Hvaljen, slavljen od svih bio * Na nebu i zemlji svoj, * sav svijet vazda zahvaljivo * Majci tvojoj prečistoj.

USKRSNE PJESME

Hristos voskrese

Hristos voskrese iz mertvih, * Smertiju smert poprav, * I suščim vo grobjeh * život darovav.

Hristos aneste

Hristos aneste ek nekron, * Tanato tanaton patesas * Kaj tois en tois mnemasin * Zoen harisamenos.

Angel vopijaše

1. Angel vopijaše Blagodatnjej: * Čistaja, Djevo, radujsja, * I paki reku radujsja: * Tvoj Sin voskrese tridneven ot groba, * I mertvija vozdvignuvij, ljudije veselitesja.

2. Svjetisja, svjetisja, novij Jerusalime, * Slava bo Gospodnja na tebje vozsija: * Li-

kuj ninje i veselisja, Sione, * Ti že čistaja, krasujsja, Bogorodice, * O vostaniji roždestva tvojego.

PJESME ISUSU KRISTU

Do nebesa nek se ori

1. Do nebesa nek se ori * Naših grudi gromki glas, * Neka jeknu rajski dvori, * Nek nas čuje Isus Spas.

Isukrste, Srcu tvom * S nama naš se kune dom: * Dušom, tjelom vijek sam tvoj, * Za krst časni bijuć boj!

2. Čujte puci širom svijeta, * Oci naši čujte sad! * Čujte sluge pakla kleta, * Kako Hrvat kliče mlad:

Isukrste, Srcu tvom . . .

3. Stijeg Hrvata Srce Krista, * Tu nam rudi sreća, spas; * Tu sloboda zlatna blista, * Tu se ori slavski glas:

Isukrste, Srcu tvom . . .

4. Predi naši kano lavi * Za krst časni biše boj, * Tko je sinak ovoj slavi, * Kristu vjeran vijekom poj:

Isukrste, Srcu tvom . . .

5. Neka grmi pakao hudi, * Neka bijesni cijeli svijet, * Neka borba lomi grudi, * Čvrsto stoji zavjet svet:

Isukrste, Srcu tvom . . .

6. Kralju slave silni, blagi, * Blagoslovi zavjet taj! * Blagoslovi rod nam dragi, * U svom srcu stan mu daj!

Isukrste, Srcu tvom . . .

Za tobom mi vene duša

1. Za tobom mi vene duša, * Spasitelju moj, * Daj da sretna Tebe kuša, * Daj joj pokoj svoj.

Dođi, dođi, Spasitelju moj, * Stan ne prezri srca moga, * Budi pokoj moj.

2. Žiće moje neka bude * Odsjev žića tvog, * Volja tvoja kaži tude * Stazu žića mog.

Dođi, dođi, Spasitelju moj . . .

3. Daj, pohiti, željo moja, * Tebe žudim ja, * Samo ljubav sveta tvoja * Pokoj dati zna.

Dođi, dođi, Spasitelju moj . . .

Isuse Kralju, Isuse slavo

Isuse Kralju, Isuse slavo! * Vječna ti hvala, beskrajna čast! * Nebo je tvoje prijestolje divno, * Svemirom tvoja stere se vlast.

Slava ti Kralju, slava ti Bože! * Pred tobom sve je pepeo, prah. * Dokle smo tvoji, tko nam što može, * Ti si nam nada, ljubav i strah.

2. Isuse Kralju mira i sreće, * Uz tebe stoji narod sav tvoj * Opojen vinom kraljevskog pira, * Za tebe hrli u sveti boj.

Slava ti Kralju, slava ti Bože . . .

3. Isuse Kralju sunca i slave, * Divna je tvoje desnice moć! * Paklenog ropstva rastrga lance, * Donese svjetlo, raspırši noć.

Slava ti Kralju, slava ti Bože . . .

4. Isuse Kralju ljubavi vječne, Srce je tvoje ljubavi hram, * Puno je blaga, milosti za nas, * Svojom nas krvlju napajaš sam.

Slava ti Kralju, slava ti Bože . . .

5. Isuse Kralju vjerni i dobri, * Ti si nam život, istina, put, * Bez tebe nema svjetla ni snage, * Čeka nas poraz krvav i ljut.

Slava ti Kralju, slava ti Bože . . .

6. Isuse Kralju, ufanje naše, * Zastava tvoja znak nam je svet, * Ponosna svoja dižemo čela, * Neka nas po njoj pozna sav svijet.

Slava ti Kralju, slava ti Bože . . .

7. Isuse Kralju silni i moćni, * Pobjede tvoje svanut će dan, * Mi ćemo s tobom, dobri naš Kralju, * Radosni u tvoj unići stan.

Slava ti Kralju, slava ti Bože . . .

Čist da si, krsni zavjete

1. Čist da si krsni zavjete, * Ja Crkvu slušat hoću, * I majčine joj savjete, * A vijek ću bježat zloću.

Sved hvaljen Bog na daru tom, * Što žiće moje sveza s njom* Njoj vjeran bit ću vazda.

2. Oj divna svezo ljubavi: * Bog otac moj, ja dijete. * Ti, Bože, me ne ostavi, Kad napasti mi prijete.

A ljubit Boga cilj je moj, * Jer nauk, Majko, svet je tvoj —* Tebi vjeran bit ću vazda.

PJESME PRESV. BOGORODICI

Zdravo Djevo, svih milosti

1. Zdravo Djevo, svih milosti puna, * Vječnog sunca ogrnu te sjaj; * Oko čela zvjezdana ti kruna, * Ispod nogu stenje pakla zmaj!

Rajska Djevo, kraljice Hrvata, * Naša Majko, naša zoro zlatá, * Odanih ti srca primi dar, * Primi čiste ljubavi nam žar!

2. Blažena si, jerbo sva si čista, * Zmijin dah ne okuži ti grud! * Zvijezda sreće i nama da blista, * Noći grijeha mrak raspırši hud!

Rajska Djevo, kraljice Hrvata . . .

3. Hrvat za križ bojak bije sveti: * Vodio ga ljiljan-barjak tvoj! * Nova neman križu časnom prijeti: * Silna Djevo, na braniku stoj!

Rajska Djevo, kraljice Hrvata . . .

4. Nevjera se od Isusa dijeli, * Na znak Božji sipa strijela roj, * Ti nad nama plašt razastri bijeli, * Brani, Gospo, brani narod svoj.

Rajska Djevo, kraljice Hrvata . . .

5. Kad nam oko zadnju suzu roni, * Zadnji borbe zahvati nas jad: * Na grud svoju, Majko, nas prisloni, * U nebeskog doma nosi grad.

Rajska Djevo, kraljice Hrvata . . .

Čuj nas, Majko, nado naša

1. Čuj nas, Majko, nado naša, * K tebi vapimo mi svi, * Svak' ti srce sad iznaša, * Srce puno ljubavi.

Primi, primi, mila Majko, naša srdašca, * To je sve, što mogu dati tvoja dječica.

2. Sretan onaj tko te hoće * Svojom zvati majčicom, * Jer od svake ti ćeš zloće * Zaštitom ga branit svom.

Primi, primi, mila Majko . . .

3. Brani i nas, Majko slatka, * Budi nama u pomoć, * A najvećma onog sata, * Kad nam s tog je svijeta poć.

Primi, primi, mila Majko . . .

Lijepa si lijepa, Djevo Marija

1. Lijepa si lijepa, Djevo Marija, * Tebe vijek časti rajska družina; * Anđeli lijepo pjevaju, * Tebi čast vijekom davaju.

2. Pogledaj na nas, milena Mati, * Svrni k sirotam pogled svoj zlatni; * Usliši nas, o Majčice, * Ne odbij svoje dječice.

3. Ti si nam zvijezda, jedina nada, * Posred zemaljskih tuga i jada: * Koji se tebi utiče, * Utjehu slatku naći će.

4. Ti si nam vrutak milja i sreće, * Koji te zove, propasti neće, * Koji te ljubi, ti ćeš mu * Pribavit slavu nebesku.

5. Presjajna zvijezdo, svijetli nam, svijetli, * Ti nam daj sretno u raj dospjeti, * Tad ćemo vijekom s anđeli, *Majčice tebe slavit mi.

Marijina smo djeca mi

1. Marijina smo djeca mi, * O čujte nas, o čujte svi! * Nek pjev taj javlja zore trak, * Nek glasi još u noćni mrak, * Nek ore skladno živi svi, * Da Marije smo djeca mi.

2. Naudit neće dušman klet, * Gdje cvate vijek Marjin cvijet, * Nek mirno slatko duša sni, * Dok Marije smo djeca mi.

3. Ni imenom ne budmo tek, * Nek nije pustog slova rijek, * Već djelima pokažemo svi, * Marije smo djeca mi.

4. Da duša naša drag je kam, * A srce Duha Svetog hram, * I odsjev rajske ljubavi, * Jer Marije smo djeca mi.

5. Kad na grud ona vine nas, * Uzbijesni pakla kleti jaz, * Uzdršću tmine dusi zli, * Jer Marije smo djeca mi.

6. Oj vjerimo se život vas, * Bit djeca njena raja kras, * O čuj nas, Oče nebeski, * Čuj, Marije smo djeca mi.

Marijo, o mili glas

1. Marijo, o mili glas, * Slatko ime za sve nas — Marijo! * Ime tvoje kad čujem, * U srcu se radujem — Marijo! * O Marijo! Tebe vazda * Želim smjerno hvaliti * I pred svakim slaviti — Marijo!

2. Od sunca si svjetlija, * A od zvijezda sjajnija — Marijo! * Ponizno te hvalimo, * Od sveg srca slavimo — Marijo! * O Marijo! Tebe vazda * Želim smjerno hvaliti * Od tvog Sinka šalje se — Marijo!

3. Koji tebe poštuje, * Koj' se tebi raduje — Marijo! * Čuvaj od zla onoga * I od grijeha svakoga — Marijo! * O Marijo, moli Sinka, * Da nam grijehe oprosti, * Duše naše očisti — Marijo!

4. O nebeska ružice, * Anđeoska Kraljice — Marijo! * Utočište grješnika, * Pomoći nevoljnika — Marijo! * O Marijo, rajska vrata, * Moli Sinka za sve nas * Sada i na smrtni čas — Marijo!

O zvijezdo mora, Kraljice divna

1. O zvijezdo mora, Kraljice divna, * Dušama ti si nevoljnim spas! * O zvijezdo mora, vrata nebeska, * Putniku cilj i nade si vir!

Pogledaj na nas, minu nas jadi, * Sunašce sreće sja vrh nas.

2. O zvijezdo mora, Kraljice slavna, * Ti u tegobi podaješ moć! * O zvijezdo mora, luči nebeska, * Grješniku spas si i slatki mir!

Posvijetli meni morem života, * Šute oluje, prati me mir.

O Marijo, zvijezdo mora

1. O Marijo, zvijezdo mora, * Svijetli nama do na kraj; * Preko tvoga zagovora, * Daj nam doći u vječni raj!

O Marijo, lijep si cvijet, * Tebe štuje cijeli svijet.

2. Primi nas, o Majko, primi * Pod okrilje milosti, * S duša naših bijednih snimi * Breme svake grješnosti.

O Marijo, lijep si cvijet ...

3. Daj, da staze tvoje slijedit, * O Djevice, nevina, * Slavu tvoju unaprijedit, * Želja nam je jedina.

O Marijo, lijep si cvijet ...

4. Moli, Majko, Sina svoga, * Da nam grijehe oprosti * I da svakog pravednoga * Utvrdi u krijeposti.

O Marijo, lijep si cvijet ...

5. Brani našu domovinu * I hrvatski narod vas, * Daj, da jadi svi nas minu, * Daj nam sreću, vječni spas!

O Marijo, lijep si cvijet ...

Marijo, Djevo, naša Carice

1. Marijo, Djevo, naša Carice, * Prečista, jasna, rajska zornice, * Svemožna Gospa, nad svim zvjezdama, * Raduj se raduj, raduj med nama.

2. O blagodatna, čista jedina, * Bezgrješna Majko Božjega Sina, * Nevjesto Djevo među ženama, * Raduj se, raduj med nama.

PJESME U ČAST SVETOM KRIŽU

Častimo te, križu sveti

1. Častimo te, križu sveti, * Na kom umrije Isus naš, * Na života tamnoj stazi * Kao zvijezda ti nam sjaš.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu Isusov!

2. Na pokoru, križu, nukaš * Nevoljnoga grješnika, * Na strpljivost, krjeposnoga, * Utjeho nam velika.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu Isusov!

3. Ti u tuzi i veselju, * Križu, bud nam zastava, * Ti nas vjerne k Bogu vodi, * Preko svijeta varava.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu Isusov!

4. Uspomenu Krista muke, * I žarke mu ljubavi, * Svim, što k tebi dižu ruke, * Sretan život pripravi.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu Isusov!

5. Daj nam svoju milu svjetlost, * Kad nam smrtni dođe čas, * Da imamo Božju milost, * Kad nas njegov zovne glas.

Ustma, srcem častimo te, * Sveti križu Isusov!

Krestu tvojemu

Krestu tvojemu poklanjajemsja, Vladiko, I svjatoje voskresenije tvoje slavim.

Križu se tvome, Gospode, klanjamo I sveto uskrsnuće tvoje slavimo.

PJESME SV. ĆIRILU I METODU

Pojmo harno

1. Pojmo harno u čast vječnom Bogu, * Što nam sjajno zora osvanu: * S nas kad skinu ropstva tugu mnogu, * A spasenja sunce ogranu. * Pojmo hvalu Bogu sa visina * Nek ga slavi cijela domovina. * Razigraj se, rode slavenski, * Razkliktaj se, svijete kršćanski.

2. Mnoga već je godinica prošla, * Što krst sinu slavskim narodom, * Što su braća s blagovijesti došla, * Sveta braća: Ćiril s Metodom. — Crni mrak nam bludnje razgonili, * A oči nam k suncu obratili, * Posijali sjeme istine, * Da nas vječne spase iz tmine.

3. Oj vi Božji sveci nam u raju: * Apostoli slavski premili! * Milijuni slavu vama daju, * Njih ste vjerom s Bogom združili. * Zaboravte nezahvalnost i nam, * Bogoljubnim učte nas vrlinam, * Što po vama Bog nam darova, * Da ne uzme sila paklena.

4. Neka nikad zvijezda ne ugasne, * Što nam sjaje ljeta tisuću, * Neka sjeme vjere samospasne * Domu digne sreću cvatuću, * Sav se narod nek u hramu spoji * Petrovoj na stijeni štono stoji: * Hram to Kristov, hram to vječiti, * Otaca nam Sion jediti.

U rajskim sad se dvorima

1. U rajskim sad se dvorima * Na molbu našu ozrite, * Slavenstvu štitom budite, * Uz Višnjeg sveđ da ostane.

Jedincat Kristov ovčinjak * Nek sakupi zalutale, * Slijedeći si djedove * U vjeri uvijek cvjetaju.

Vi krasne zvijezde

1. Vi krasne zvijezde doma svog * I cijelog svijeta slavenskog, * O braćo sveta, godišnjom * Veličajmo vas popijevkom.

2. Ususret Rim vam hrlio, * Ko otac djecu izgrli * I pastirsku vam dade čast * I blagoslov i velju vlast.

3. U stranama, gdje vlada mrak, * Vi podigoste Kristov znak, * U množini duša, mnogi kraj * Razasja svete vjere sjaj.

4. Domovinom vam sad je raj, * O čujte vruć nam uzdisaj: * Vrh roda bdijte slavenskog, * Da ostane uz Boga svog.

5. Gdje stezo srca grijeha jad * Zaplamsala je ljubav sad, * Gdje rasto trn i korov klet, * Nebeski stao cvasti cvijet.

6. U ovčarnici Kristovoj, * Nek stan se nađe braći svoj, * Da sveđ u vjeri rastu tu * I s pređima se natječu.

7. O Trojstvo sveto, čuj nam glas * I ljubavlju potakni nas, * Da krenemo sa snagom svom * Po slavnom tragu otačkom.

Veličajem vas

Veličajem vas, svjatiji * Ravnoapostolniji Kirile i Metodije, * Vsja slavjanskija strani * Učenmi svojimi ko Hristu privedšija. Svjatiji pervoučitelije, pervoprosvjetitelije * I apostoli slavjanskiji Kirile i Metodije, * Molite Boga o čadjeh vaših.

CRKVENA GODINA — KALENDAR

Crkvena godina je razdoblje od 365, odnosno 366 dana. Svaka četvrta godina je prestupna (ima 366 dana), a ostale su proste (i imaju 365 dana). Liturgijska godina u Grkokatoličkoj crkvi počinje 1. rujna i traje do 31. kolovoza. Svaki dan u crkvenoj godini posvećen je nekom svecu.

Svetkovine ili blagdani jesu dani kada sv. Crkva u svojim bogosluženjima iskazuje posebnu čast i naročitu slavu Presv. Trojstvu odnosno kojoj od božanskih osoba Presv. Trojstva, ili pak Bl. Djevici Mariji, ili komu od anđela odnosno svetaca Božjih. Iz toga slijedi da imamo blagdane: Gospodnje, Bogorodične i Svetačke.

Svetkovine odnosno blagdani mogu biti: pomični ili nepomični. Nepomične svetkovine jesu one, koje svake godine padaju uvijek na isti dan u mjesecu, kao na primjer: Božić 25. prosinca, Bogojav-

ljenje 6. siječnja itd. Pomični blagdani pak jesu oni, koji ne padaju svake godine na isti dan (datum) u mjesecu, nego im se dani tj. datumi svetkovanja svake godine mijenjaju odnosno pomiču. Sve pomične svetkovine ovise o Uskrsu. Tako na primjer Uzašašće Gospodnje ili Spasovo pada uvijek četrdeseti dan, a Duhovi pedeseti dan iza Uskrsa, dočim blagdan Svih Svetih slavi se uvijek u prvu nedjelju iza Duhova.

Kako pomične tako i nepomične svetkovine mogu biti: zapovjedne ili nezapovjedne. Zapovjedni blagdani jesu oni dani u godini, u koje je zabranjeno raditi težačke poslove, a vjernici su dužni prisustvovati sv. liturgiji (sv. misi). Nezapovjedne svetkovine slavi sv. Crkva samo u svojim liturgijskim bogosluženjima, bez ikakve obveze za vjernike s obzirom na poslove i pribivanje sv. liturgiji.

Od nepomičnih svetkovina ovi su zapovjedni blagdani u našoj biskupiji: Obrezanje Gospodnje, Bogojavljenje, Tri Svetitelja, Sretenije, Blagovijest, Sv. Juraj, Rođenje sv. Ivana Krstitelja, Apostoli sv. Petar i Pavao, Sv. Ilija, Preobraženje Gospodnje, Uznesenje Presv. Bogorodice, U-

sjekovanje sv. Ivana Kristitelja, Rođenje Bl. Djevice Marije, Vozdviženje č. kresta, Sv. Dimitrije, Sv. Ark. Mihajlo, Uvod Bogorodice u hram, Sv. Nikola, Bezgriješno začeće Bl. Djevice Marije, Božić, Zbor Presv. Bogorodice i Sv. prvomučenik Stjepan.

Od pomičnih pak svetkovina zapovjedni blagdani kod nas su ovi: Uskrs, Uzašašće Gospodnje (Spasovo), Duhovi i Svi Sveti. Blagdan Krista Kralja, koji se slavi uvijek u zadnju nedjelju mjeseca listopada uopće se ne spominje u službenom časoslovu što ga je izdala za svećenstvo Sv. Stolica godine 1950. u Rimu. Prema tomu taj blagdan ne bi se trebao u našoj Crkvi nikako slaviti, premda se još uvijek slavi. Uskrs slavimo tri dana, Uzašašće jedan, Duhove dva i Sve Svete jedan dan. U svemu dakle sedam blagdanskih dana od kojih su tri nedjelje, a četiri radna dana.

Ako zbrojimo sve nedjelje (52), sve zapovjedne nepomične svetkovine (22) i pomične zapovjedne svetkovine koje padaju u radne dane (4) izlazi da u jednoj liturgijskoj godini vjernici naše biskupije dužni su slaviti 78 zapovjednih blagdanskih dana.

Zapovjedne nepomične svetkovine označene su u ovom našem kalendaru kosim slovima. Zapovjedne pomične svetkovine u ovom općem kalendaru ne možemo navesti odnosno naznačiti njihov datum, nego ćemo dati posebnu tabelu svetkovanja Usrksa od 1962. do 2000. godine. Prema Uskrsu pak lako si svatko izračuna datum svih ostalih pomičnih svetkovina, jer iste ovise o Uskrsu kao svom središtu.

Julijanski ili »stari« kalendar potječe iz vremena Julija Cezara, koji je u I. stoljeću prije Krista dao određenim učenjacima da sastave kalendar, a on ga je nakon toga odobrio i naredio da se provede u cijelom Rimskom carstvu. Pošto se Julijev kalendar pokazao manjkav i netočan, naložio je papa Grgur XIII. u XVI. stoljeću grupi učenjaka da provedu ispravak tog kalendara. Nakon ispravka i papinog odobrenja uveden je novi (gregorijanski ili Grgurov) kalendar postepeno u cijeloj Zapadnoj crkvi, a ujedno su ga prihvaćale i pojedine države, tako da je danas ustaljen kao međunarodni. Istočna crkva zadržala je sve do danas uglavnom stari (julijanski) kalendar. U novije vrijeme opaža se stanoviti pokret za uvođenje novog kalendara.

PASHALIJA — SKRIŽALJKA SVETKOVINE USKRSA

Godine	Uskrs po novom kal.	Uskrs po starom kal.
1962.	22. trav.	16. trav.
1963.	14. trav.	1. trav.
1964.	29. ožuj.	20. trav.
1965.	18. trav.	12. trav.
1966.	10. trav.	28. ožuj.
1967.	26. ožuj.	17. trav.
1968.	14. trav.	8. trav.
1969.	6. trav.	31. ožuj.
1970.	29. ožuj.	13. trav.
1971.	11. trav.	5. trav.
1972.	2. trav.	27. ožuj.
1973.	22. trav.	16. trav.
1974.	14. trav.	1. trav.
1975.	30. ožuj.	21. trav.
1976.	18. trav.	12. trav.
1977.	10. trav.	28. ožuj.
1978.	26. ožuj.	17. trav.
1979.	15. trav.	9. trav.
1980.	6. trav.	24. ožuj.
1981.	19. trav.	13. trav.
1982.	11. trav.	5. trav.
1983.	3. trav.	25. trav.

Godine	Uskrs po novom kal.	Uskrs po starom kal.
1984.	22. trav.	9. trav.
1985.	7. trav.	1. trav.
1986.	30. ožuj.	21. trav.
1987.	19. trav.	6. trav.
1988.	26. trav.	28. trav.
1989.	26. ožuj.	17. trav.
1990.	15. trav.	2. trav.
1991.	31. ožuj.	25. ožuj.
1992.	19. trav.	13. trav.
1993.	11. trav.	5. trav.
1994.	3. trav.	18. trav.
1995.	16. trav.	10. trav.
1996.	7. trav.	1. trav.
1997.	30. ožuj.	14. trav.
1998.	12. trav.	6. trav.
1999.	4. trav.	29. ožuj.
2000.	23. trav.	17. trav.

ZADUŠNE SUBOTE

Dani, u kojima se na poseban način sjećamo svih od vijeka preminulih kršćana, zovu se zadušne subote. U liturgijskoj godini ima ih svega pet:

1. Subota pred Mesopusnom nedjeljom
2. Subota pred II. nedjeljom Vel. posta
3. Subota pred III. nedjeljom Velikog posta
4. Subota pred IV. nedjeljom Vel. posta
5. Subota pred Duhovima (Trojacima).

U spomenute zadušne subote prikazuju se sv. Službe Božje za upokoj i vječni spas svih duša, koje se nalaze u čistilištu. Vojujuća Kristova crkva u sv. liturgijama moli se svakog dana za Trpeću crkvu, a napose to čini u izbrojene Zadušne subote. Liturgijskom bogosluženju Zadušnih subota rado prisustvuju svi pravi i pobožni vjernici, da tako svojim molitvama i žrtvama izmole što skoriju pomoć i vječnu radost na nebesima svim dušama čistilišta, a napose dušama svojih najbližih i najmilijih pokojnika.

POSTOVI

Krist je svojim četrdesetdnevnim postom u pustinji za sva vremena potaknuo svoje sljedbenike da ga u svom ovozemaljskom životu i u tom slijede kao svog Učitelja i Spasitelja. Kao što se Isus Krist postom i molitvom pripravljao za svoje javno djelovanje, muku i smrt, tako i mi kršćani treba da se često služimo ovim od njega riječju i djelom posvećenim sredstvima. Jer svrha posta je trapljenje tijela i jačanje duha u borbi protiv strastima, zlim porivima i svim grešnim sklonostima i napastima. Crkva od davnina pozna dvije vrste posta. To su: 1) Nemrs, tj. uzdržavanje u određene dane od pojedinih jela. 2) Uzdržavanje od svakog blagovanja svih jestvina u određeno vrijeme. Nemrs može biti strogi i tzv. »na bijelo«. U prvom slučaju zabranjeno je blagovanje ne samo mesa, već i mliječnih jela i jaja. Nemrs »na bijelo« je takva vrsta posta kada se ne smije jesti meso ,a dozvoljeno je uživati mast, mliječna jela i jaja.

Davni običaj našega posta je takav da se u vrijeme posta ne jedu mesna ni mliječna jela.

Tokom godine imamo slijedeće postove:

1. Predvečerje Bogojavljenja, dne 5. siječnja.

2. Veliki post ili sveta Četrdesetnica (Korizma), od ponedjeljnika iza Siropusne nedjelje do Uskrsa.

3. Petrovski post, od ponedjeljka iza nedjelje Svih Svetih do blagdana vrhovnih apostola sv. Petra i Pavla.

4. Uspenski (Velikogospojinski) post, od 1. kolovoza do Uspenija (Uznesenja) Presvete Bogorodice.
5. Na Usjekovanje sv. Iv. Krstitelja, 29. kolovoza.
6. Na Uzvišenje sv. križa, 14. rujna.
7. Božićni post, od 15. studenoga do Božića.
8. Svake srijede i petka.

Post obvezuje vjernike od navršene 7. godine života.

Svećenici za služenje sv. liturgije i vjernici za Sv. pričest dužni su određeno vrijeme strogo postiti. To je tzv. euharistijski post. Najnovijom odlukom Svete Stolice voda ne krši euharistijski post.

Sv. Stolica je ublažila zakon o postu i za Istočnu crkvu. Do konačne kodifikacije kanonskog prava Istočne katoličke crkve dužnost nam je glede posta pridržavati se uputa svog nadležnog biskupa odnosno župnika.

TRAPAVICE

Trapavicama nazivljemo ono vremensko razdoblje u komu ne obvezuje nikakav post. Takvih besposnih razdoblja imamo u crkvenoj godini svega četiri. To su:

1. Tjedan od ned. Mitara i Farizeja do nedjelje Bludnoga sina.
2. Svijetli tjedan, tj. od Uskrsa do Tomine nedjelje.
3. Tjedan od Duhova do nedjelje Sviju Svetih.
4. Čitavo vrijeme od Božića do predvečeria Bogojavljenja.

ZABRANJENO VRIJEME

Tim imenom nazivljemo ono vrijeme, kad sv. Crkva zabranjuje pirovanje i druge bučne zabave.

Zabranjeno vrijeme u Križevačkoj biskupiji je:

1) Velika četrdesetnica (preduskrsni post — korizma)
2) Božićni post.

OPĆI KALENDAR

SJEČANJ — JANUAR

1. *Obrezanje G. n. Isusa. Nova Godina*
2. Silvestar, papa.
3. Malahija, prorok.
4. Zbor 70 učenika Isusovih.
5. Teopemt, muč.
6. *Bogojavljenje Gospodnje.*
7. Zbor sv. Ivana Krstitelja.
8. Juraj Hozevit, prep.
9. Polijeukto, muč.
10. Grgur, bisk. nisijski.
11. Teodozije, prep.
12. Tatijana, muč-ca.
13. Ermil i Stratonik, muč.
14. Oci sa Sinaja i Rajite, prep.
15. Pavao Tivejski i Ivan, prep.
16. Poklon verigama sv. Petra, ap.
17. Antun Vel. pust. prep.
18. Atanazije i Ćiril, nadb.
19. Makarije, egip. prep.
20. Evtimije Vel., prep.
21. Maksim, ispovj.
22. Timotej, ap.
23. Kliment, bisk. muč.
24. Ksenija, prep.
25. Grgur Bogosl., arhiep.
26. Ksenofont, prep.

27. Prijenos moći sv. Iv. Zl.
28. Efrem Sirski, prep.
29. Prijenos moći sv. Ignacija Bogonos.
30. *Tri Svetitelja*
31. Kir i Ivan, čudotv., besrebr.

VELJAČA — FEBRUAR

1. Trifon, muč.
2. *Sretenije*
3. Simeon Bogopr. i Ana, pror.
4. Izidor Poluz. prep.
5. Agata, muč.
6. Vukol bisk. i Silvan, sveć. muč.
7. Partenije, bisk. prep.
8. Teodor, vlkmuč. i Zaharija, pror.
9. Nikifor, muč.
10. Haralampije, muč.
11. Vlasije, bisk. muč.
12. Meletije, arhiep.
13. Martinijan, prep.
14. Auksentije i Ćiril, prep.
15. Onisim, prep.
16. Pamfil i Porfirije, muč-ci
17. Teodor Tirski, vlkmuč.
18. Lav, papa Rimski
19. Arhipa, ap.
20. Lav, epk., prep.
21. Timotej prep. i Evstatije arhiep.

22. Našašće moći muč. iz Eugenije
23. Polikarp, epk. muč.
24. Našašće glave sv. Ivana Kr.
25. Tarasije, arhiep.
26. Porfirije, arhiep.
27. Prokopije, ispovj.
28. Bazilije, ispovj. prep.
29. Kasijan, prep. (svake 4. god.)

OŽUJAK — MART

1. Evdokija, prep. muč.
2. Teodot, epk. muč.
3. Eutropije, i Kleonik, muč-ci
4. Gerasim, prep.
5. Konon, muč.
6. 42 mučenika u Amoriji
7. Mučenici iz Hersona, epk-pi
8. Teofilakt, bisk. ispovj.
9. 40 mučenika sebast.
10. Kodrat i Ciprijan, muč-ci
11. Sofronije, arhiep.
12. Teofan, isp. i Grgur Dvojesl. papa R.
13. Prijenos moći sv. Nikifora
14. Benedikt, opat
15. Agapije i Timotej, muč-ci
16. Savin, muč.
17. Aleksije, prep. Božji čovjek
18. Ćiril, arhiep. Jeruzal.
19. Hrizant i Darije, muč-ci
20. Oci iz obitelji sv. Save, muč-ci

21. Jakob, bisk. ispovj.
22. Bazilije, sveć., muč.
23. Nikon prep. muč.
24. Zaharija, prep. i Artemon epk.
25. *Blagovijest*
26. Zbor arh. Gabrijela
27. Matrona Solunska
28. Ilarion, prep. i Stjepan, čudotv.
29. Marko, epk. prep.
30. Ivan, prep. Spisatlj ljestv.
31. Ipatije, epk. prep.

TRAVANJ — APRIL

1. Marija, egip. prep.
2. Tito, čudotv. prep.
3. Nikita, ispovj. prep.
4. Josip, prep. stihotvorac
5. Teodul i Agatopod, muč-ci
6. Eutihije, arhiep. carigr.
7. Juraj, epk. prep.
8. Irodion i Agav, ap.-li
9. Eupsihije, muč.
10. Terentij, muč.
11. Antipa, bisk. sveć.
12. Bazilije, epk. ispovj.
13. Artemon, sveć. muč.
14. Martin, papa R., ispovj.
15. Aristarh, Pudo i Trofim, ap-li
16. Agapija i Irena, djev. muč-ce

17. Simun i Akakije, prep.
18. Ivan, prep.
19. Ivan, prep. vethopeščernik
20. Teodor Trihin, prep.
21. Januarij, bisk. muč.
22. Teodor Sikeot, prep.
23. *Juraj, vkmuč. (Jurjevo)*
24. Sava stratilat, muč.
25. Marko, ap. evanđ.
26. Bazilije, epk. muč.
27. Simun, sveć., muč.
28. Jason i Sosipatar, ap.-li
29. 9 Muč. kiz. i Memnon čudotv.
30. Jakob, ap. brat sv. Iv. evanđ.

SVIBANJ — MAJ

1. Jeremija, pror.
2. Atanazije Vel., arhiep. aleks.
3. Teodozije peč. i Timotej, muč.
4. Pelagija, prep. muč.
5. Irena, muč. i Nikifor, prep.
6. Job mnogostradalni
7. Pojava sv. Križa i Akakije, muč.
8 Ivan, ap. i evanđ. i Arsenije
9. Izajija, pror. i Hristofor, muč.
10. Simon Zilot, ap.
11. Ćiril i Metod i Mokije, muč.
12. Epifanije, epk. i German, arhiep.
13. Glikerija, muč-ca
14. Izidor, muč.

15. Pahomije Vel. prep.
16. Teodor, prep.
17. Andronik, ap.
18. Teodot, Petar, Dioniz i 7 dj., muč-ci.
19. Patricije, bisk. muč.
20 Talalej, muč.
21. Konstantin i Jelena car.
22. Bazilisko, muč.
23. Mihael, bisk. prep., ispovj.
24. Simun, prep. i Nikita, prep. stratilat
25. Karpo, ap.
27. Terapont, sveć. muč.
28. Nikita, prep.
29. Teodozija, muč. djev.
30. Isaakije, prep.
31. Jermij, ap. i Jermej, muč.

LIPANJ — JUNI

1. Justin filozof, muč.
2. Nikifor ispovj.
3. Lukilijan, Dioniz i dr. muč.
4. Mitrofan, epk., carigr.
5. Dorotej epk. muč.
6. Visarion, prep. čudotv.
7. Teodot sveć. muč.
8. Teodor Tiron, vlkmuč.
9. Ćiril, arhiep. aleks.
10. Timotej, epk. muč.
11. Bartolomej i Barnaba, ap.

12. Onufrije i Petar, prep.
13. Akilina, muč-ca i Tripsilije, bisk.
14. Elizej pror. i Metodije, patr.
15. Amos, pror. i Jeronim, prep.
16. Tihon, epk. čudotv.
17. Manuil i Savel muč-ci
18. Leontij, muč.
19. Juda, ap., brat Gosp.
20. Metod, bisk. muč.
21. Julijan, muč.
22. Euzebije, epk. muč.
23. Agripina, muč-ca
24. *Rođenje sv. Iv. Krst. (Ivanje)*
25. Fevronija, prep. muč.
26. David, prep.
27. Samson, prep.
28. Kir i Ivan, čudotv.
29. *Vrh. ap. Petar i Pavao. (Petrovo)*
30. Zbor 12 apostola

SRPANJ — JULI

1. Kuzma i Damjan, besrebr. i čudotv.
2. Polag. halj. Presv. Bogor.
3. Jacint, muč.
4. Andrija krit., epk. i Marta, prep.
5. Atanazije aton, prep.
6. Sisoj Vel. prep.
7. Toma i Akakije, prep.
8. Prokopije velikomuč.

9. Pankracije, sveć. muč.
10. 45. muč. iz Nikop. arm.
11. Eufimija, muč. i Olga
12. Proklo i Ilarije, muč.
13. Zbor arh. Gabrijela i Stj. prep.
14. Akila, ap.
15. Ćiril i Julita, muč-ci i Vladimir Vel.
16. Atinogem, sveć., muč.
17. Marina, velikomuč.
18. Jakinto i Emilijan, muč-ci
19. Makrina i Dijo, prep.
20. *Ilija, prorok, (Ilijinje)*
21. Simun i Ivan, prep.
22. Marija Magdalena i Foka, sveć. muč.
23. Trofim i Teofil, muč-ci
24. Kristina, muč. i Boris i Hljeb
25. Ana, mati Bl. Dj. Marije.
26. Jermolaj, sveć. muč. i Paraskeva, prep. muč.
27. Pantelejmon, velikomuč.
28. Prohor, Nikanor, Timon i Parmen, ap-li
29. Kalinik, muč.
30. Sila i Siluan, ap-li
31. Eudokim, pravednik

KOLOVOZ — AUGUST

1. Proish. sv. Križa i 7 muč. makab.
2. Prijenos moći prvomuč. Stjepana

3. Izaak, Dalmat, i Faust, prep.
4. 7 mladića efeških
5. Eusignije, muč.
6. *Preobraženje Gospodnje*
7. Dometije, prep. muč.
8. Emilijan, bisk., ispovj.
9. Matej, ap.
10. Laurentije, arhid muč.
11. Euplo, muč.
12. Focije i Anikit, muč-ci
13. Maksim, prep. ispovj.
14. Mihej, prorok
15. *Uznesenje Pres. Bogor. (Vel. Gospa)*
16. Prijenos ubrusa Krist., Diomid., m
17. Miron, muč.
18. Flor i Lauro, muč-ci
19. Andrija, muč., strat.
20. Samuel, prorok.
21. Tadej, apostol.
22. Agatonik, muč.
23. Lup, muč.
24. Eutihije, sveć. muč.
25. Bartolomej i Tito, ap.-li.
26. Adrijan i Natalija, muč.-ci.
27. Pimen, prep.
28. Mojsije, prep. i Augustin, bisk.
29. *Glavosjek sv. Ivana Krst.*
30. Aleksandar, Ivan i Pavao, patr.
31. Polaganje Pojasa Presv. Bogor.

RUJAN — SEPTEMBAR

1. Nač. Idikta (crkv. nova godina), Simon, prep.
2. Mamant, muč. i Ivan, postnik.
3. Antim, sveć. muč., Teoktist, prep.
4. Vavila, sveć. muč. i Mojsije, pror.
5. Zaharija, pror. otac sv. I. Krst.
6. Čudo sv. Arh. Mihajla i Eudoksij, muč.
7. Sozont, mučenik
8. *Rođenje Bl. Dj. Marije (M. Gospa).*
9. Joakim i Ana, pravednici.
10. Minodora, Mitrodora i Nimfodora, muč.-ce.
11. Teodora, prepodobna.
12. Autonom, sveć. muč.
13. Kornelije, sveć. muč.
14. *Uzvišenje sv. Križa G. (Crni križi).*
15. Nikita, velkmuč.
16. Eufemija, vlkmuč.-ca.
17. Sofija, Vjera, Nada i Ljubav, muč.-ce.
18. Eumenije, bisk., čudotv.
19. Trofim Savatije i Doriment, muč.
20. Eustatija, vlkmuč.-ca.
21. Kodrat, apostol.
22. Foka, sveć. muč. i Jona, prep.
23. Začeće sv., Ivana Krst.
24. Tekla, prep. muč.-ca.

25. Eufrozinija, prep.-na.
26. Spomen smrti sv. Ivana ap.
27. Kalistrat i drugi muč.-ci.
28. Hariton, prep., ispovj.
29. Kirijak (Cirijak), prep.
30. Grgur, bisk. muč.

LISTOPAD — OKTOBAR

1. Pokrov Bogor., Ananija, ap. i Roman, prep.
2. Ciprijan, sv. muč. i Justina, muč-ca.
3. Dionizije Areopagita, sveć. muč.
4. Jerotej, sveć. muč. i Franjo Asiški, prep.
5. Haritina, mučenica.
6. Toma, apostol.
7. Sergije i Vakh, muč.-ci.
8. Pelagija, prep.-na.
9. Jakob Alfeov, ap. i Andronik, prep.
10. Eulampije i Eulampija, muč.-ci.
11. Filip, ap. i Teofan epk. prep.
12. Prov, Tarah i Andronik, muč.-ci.
13. Karpo, Papila i Agatonika, muč.
14. Nazarije, muč. i Paraskeva, prep.
15. Eutimije, prep. i Lucijan, prep. muč.
16. Longin. muč.
17. Ozija, pror. i Andrija Krit., prep. muč.
18. Luka, ap. i evanđ.

19. Joil, pror. i Uar, muč.
20. Artemije, vlkmuč.
21. Ilarion Vel., prep.
22. Averkije, ep. čudotv. i 7 mladića Efeš.
23. Jakob. ap., brat Gospodnji.
24. Areta, muč. i Atan patr.
25. Marcijan i Martirije, muč.-ci.
26. *Dimitrije Vlkmuč. (Mitrovo).*
27. Nestor, muč.
28. Terentij, muč. i Paraskeva (sv. Petka) muč.
29. Anastazija, prep.-na.
30. Zinovije i Zinovija, muč.-ci.
31. Stahije i Ampl, apost.

STUDENI — NOVEMBAR

1. Kozma i Damjan, besrebr.
2. Akindin i Elpidifor, muč.-ci.
3. Akepsim, b. muč. i Juraj, muč.
4. Joanikije Vel., prep.
5. Galaktion i Epistimija, muč.
6. Pavao, bisk., ispovj.
7. 33 muč. melit i Lazar, prep. čudotv.
8. *Zbor, Arh. Mihajla (Miholje — Arkanđelovo)*
9. Matrona i Teokista, prep.
10. Erast i Olimp, ap-li.

11. Mino, Viktor, muč. i Teodor Stud., prep.
12. Ivan patr., Nil prep. i Jozafat, arh. muč.
13. Ivan Zlatousti, arhiep.
14. Filip, ap.
15. Gurije, Samon i Aviva, muč-ci.
16. Matej, ap. i evanđelista.
17. Grgur i bisk. čudotv.
18. Platon i Roman, muč.
19. Avdija, pror. i Varlaam, muč.
20. Grgur, prep. i Proklo, arhiep.
21. *Uvod Bogorodice u hram.*
22. Filimon, ap.
23. Amfilohije i Grgur, biskupi.
24. Katarina Velikomuč. Merkur, muč.
25. Kliment, papa, muč.
26. Alipije, strat, prep.
27. Jakob, muč. i Paladije, prep.
28. Stjepan, prep. muč. i Irinarh, muč.
29. Paramon i Filumen, muč-ci.
30. Andrija, prvozvani apostol.

PROSINAC — DECEMBAR

1. Natum, pror.
2. Avakum, pror.
3. Sofonije, pror.
4. Barbara, velikomuč. i Ivan Dam. prep.

5. Sava, sveć., prep.
6. *Nikola, arhiep., čudotv.*
7. Ambrozije, bisk. milanski
8. Patapije, prep.
9. *Bezgriješno začeće Bl. Dj. Marije*
10. Mino, Ermogen i Eugraf muč-ci.
11. Danijel, stupnik, prep.
12. Spiridon, epk, prep.
13. Eustratije, Auksent, Eugen, Mardar i Orest, muč-ci.
14. Tirs, Leukija, Filimon, Apolon i Kalinik, muč-ci.
15. Eleuter, sveć. muč. i Pavao, prep.
16. Agej, prorok.
17. Danijel, pror. i 3 mladića
18. Sebastijan, muč.
19. Bonifacije, muč.
20. Ignacije Bogonosac, sveć. muč.
21. Julijana, mučenica.
22. Anastazija, velikomuč-ca.
23. 10 mučenika na Kreti.
24. Badnjak. Eugenija, prep. muč.
25. *Božić; Rođenje Kristovo.*
26. *Zbor Presv. Bogorodice.*
27. *Stjepan, prvomučenik.*
28. Mučenici u Nikom. spaljeni.
29. Nevina dječica. Markel, prep.
30. Anizija, muč-ca i Zotik, prep.
31. Melanija, prep.

SADRŽAJ

Strana